

در دیدار هیات مدیره سندیکا
با مدیران شرکتهای عضو صورت گرفت

بخشی از دستاوردهای سندیکا در سالی که گذشت

۶

پیمانکار مسلط

ادعاهای موثر را شناسایی

و اعلام می‌کند

در چهارمین کنفرانس بین‌المللی حقوق ساخت مطرح شد

۵۳

شد قافیه تکرار

ولی مسأله‌ای نیست

۴

سامانه نرم افزاری
تتهاب تدگار
(تحت وب)

مشاور سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور
در سامانه ملی فهرست بها و تعدیل

- + مدیریت و کنترل پروژه / سبد پروژه ها
- + داشبورد مدیریتی
- + گردش کار تهیه، ارسال و رسیدگی
- + الکترونیکی به صورت وضعیت ها

SHAHABTADKAR
Construction Software Web Application

انتشار جلد پنجم مجموعه پرسش و پاسخ با موضوع

شرایط عمومی پیمان

(بخش دوم)

جلد ۵

شرایط عمومی پیمان

(بخش دوم)

مجموعه پرسش و پاسخ در ارتباط با امور پیمانکاری

هر سوال با پاسخ کارشناسی و رسمی سازمان برنامه همراه بوده و شما می‌توانید با در اختیار داشتن تصاویر آن پاسخ، نسبت به استناد در دعوی نیز اقدامات لازم را بعمل آورید. امکان مطالعه فهرست این جلد و اطمینان از موضوع ابهام مورد نظر درج شده در

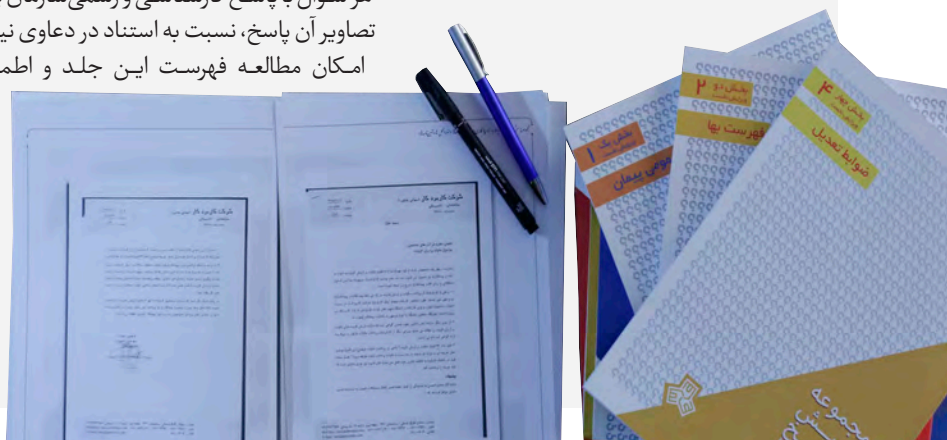
هر جلد از این مجموعه برای تمامی فعالین حوزه صنعت احداث در وبسایت رسمی سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران (acco.ir) و همچنین سفارش و تهیه آن یا از طریق سایت یا با شماره‌های ۶۶۴۴۲۶۱ و ۶۶۴۰۲۰۳۷ داخلی ۱۰۰، ۱۴۰ و ۱۴۲ میسر است.

پس از سالها حضور فعال صنفی و به پشتوانه هزاران نفر/ساعت تجربه مهندسی و فعالیت عمرانی اعضا در کشور، سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران با توجه به مشکلات پیش روی شرکت‌ها بر آن شد تا با تدوین مجموعه‌ای کاربردی از ابهامات و مشکلات پیمانکاران در حوزه‌های مختلف که توسط سندیکا و با مکاتبات رسمی با سازمان برنامه و بودجه و نظام فنی و اجرایی حل و فصل شده است، سعی در رفع مشکلات مشابه و افزایش دانش فنی پیمانکاران در امور قراردادی و فنی باشد.

این مجموعه در جلد‌های مختلف منتشر می‌گردد که در هر جلد به موضوعی خاص با فهرستی تخصصی تنظیم شده است. پرسش اولیه، بررسی کارشناسی و پاسخ نهایی از سوی سازمان برنامه و بودجه و یا ارگانهای مرجع مرتبط با موضوع در اختیار متخصصین گرامی قرار دارد.

این مجموعه موضوعی با نام "مجموعه پرسش و پاسخ در ارتباط با امور پیمانکاری" همچون جعبه ابزاری برای شرکت‌های مهندسی پیمانکاری است و به مدیران و مهندسان امکان مطالعه دانش تجربی قوانین و مقررات را بدون حضور در مجامع صنفی تخصصی فراهم می‌نماید. قبل از آنکه گرفتار مشکلات گردید با مطالعه تجربیات رخ داده توسط پیمانکاران دیگر خود را از بروز مشکلات ایمن نمایید و در صورتی که دچار مشکل گشته اید با مطالعه آن از مسیر صحیح نسبت به حل آن اقدام نمایید. این یک پیشنهاد صنفی تخصصی است که سالها تجربه شده است.

جلد پنجم این مجموعه با موضوع "شرایط عمومی پیمان (بخش دوم)" تهیه و تدوین شده است و شامل مهمترین ابهامات و سوالات شرکت‌های پیمانکاری با موضوع "مواد شرایط عمومی پیمان" می‌باشد که توسط سندیکا در طی سالها فعالیت و ارتباط با سازمان برنامه و بودجه کشور جمع گشته است.

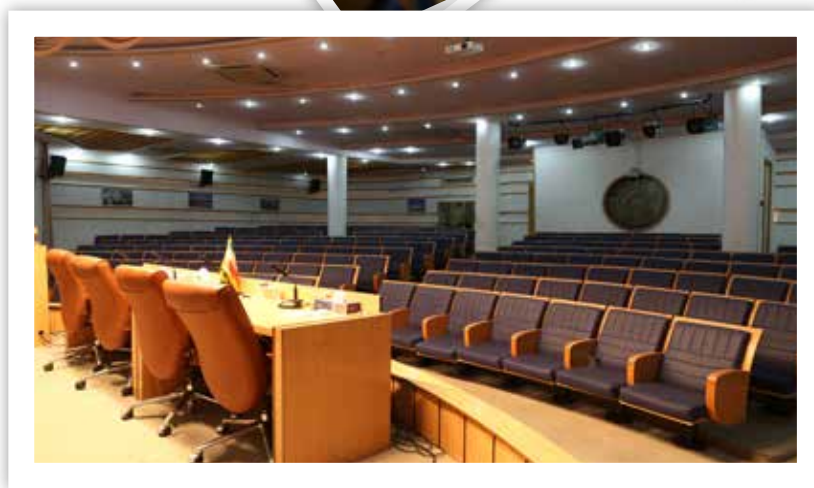

قابل توجه شرکتهای عمرانی

برگزاری مراسم در سالن سندیکا

سالن
همایش
سندیکا

سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران آمادگی دارد

میزبان مجالس، مجامع و ... شرکتهای در محل سالن همایش و لابی سندیکا باشد

info@acco.ir | www.acco.ir

تهران: خیابان طالقانی خیابان شهید برادران مظفر (صیای جنوبی) پلاک ۸۶
تلفن: ۶۶۴۶۰۱۹۵ ۶۶۴۶۴۲۶۱ (ده خط) نمابر: ۶۶۴۶۴۰۸۴

ارگان رسمی سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران

PAYAMEBADGARAN

سال ۴۱ | اسفندماه ۱۴۰۴ | شماره ۴۱۵ دوره جدید ۱۸۵

Syndicate Of Iran Construction Companies
Monthly Magazine

- حروفچینی، امور بازرگانی و اشتراک: فریبا پورآقا
- خبرنگار: آرزو نوری
- عکس و صفحه‌آرایی: داود خانی
- مسئول تبلیغات و آگهی: سید مهدی برفی
- لیتوگرافی و چاپ: پیمان نواندیش (۸۸۸۲۸۷۳۴)

- صاحب امتیاز: سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران
- مدیرمسئول: جواد خوانساری
- شورای سیاست‌گذاری:
- منوچهر ملکینانی فرد (نماینده هیأت مدیره)
- جواد خوانساری (مدیرمسئول)
- بهمن دادمان (رئیس هیأت مدیره)
- ایرج گلابتونچی (دبیر سندیکا)
- سالار علیاری (خزانه‌دار سندیکا)
- محمود مصطفی‌زاده (سر دبیر)
- رئیس کمیسیون انتشارات: منوچهر ملکینانی فرد
- سردبیر: محمود مصطفی‌زاده
- کمیسیون انتشارات و تحریریه:
- منوچهر ملکینانی فرد
- محمود مصطفی‌زاده
- محمدعلی پور شیرازی
- مجتبی ضربایی

ایرج گلابتونچی
مریم خوانساری

فهرست مطالب

۴ شد قافیه تکرار ولی مسأله‌ای نیست
/ سرمقاله

۶ بررسی مسائل مهم صنفی
/ مجمع عمومی سندیکا

۱۲ بخشی از دستاوردهای سندیکا در سالی که گذشت
/ دیدار هیأت مدیره سندیکا با مدیران شرکتهای عضو

۱۷ چهارمین کنفرانس بین‌المللی حقوق ساخت
/ کنفرانس بین‌المللی

۲۳ پیمانکار مسلط، ادعاهای موثر را شناسایی و اعلام می‌کند
/ چهارمین کنفرانس بین‌المللی حقوق ساخت

۲۵ دوره آموزشی حقوق ساخت
/ سندیکا

۲۶ پیشگام بودن در زیر ساخت‌های پایدار برای آینده‌ای سبزتر
/ نشست داوس به جامعه جهانی

۳۰ هشدار درباره تأثیر ۸۰ هزار طرح نیمه تمام در اتلاف سرمایه‌های
کشور / نشست تخصصی چالشهای حمل و نقل ریلی

۳۵ کارگاه آموزشی تشخیص صلاحیت و رتبه بندی شرکت‌های
پیمانکاری / آموزش در سندیکا

۳۷ دولت برای صدور خدمات فنی و مهندسی به بخش خصوصی اتکا
کند / نشست کمیسیون احداث، خدمات و فنی و مهندسی اتاق
ایران با کمیسیون عمران و مجلس هیأت دولت

۴۱ اعتراض به ترکیب غیر عادلانه هیأت‌های تشخیص مطالبات
تامین اجتماعی / نشست

۴۳ دوره آموزشی تغییرات مدت پیمان و محاسبه تاخیرات مالی
/ سندیکا

نوشته‌های نویسندگان، لزوما نظرات نشریه نیست. نقل مطالب نشریه فقط با ذکر ماخذ مجاز است.

کمیسیون انتشارات در رد یا قبول مقالات ارسال می‌کند و در ویرایش علمی، ادبی و خلاصه‌سازی آن مجاز است، در ضمن مقالات ارسال می‌شود

تهران، خیابان طالقانی، بین میدان فلسطین و خیابان ولیعصر، خیابان شهید برادران مظفر (صبای جنوبی)،
شماره ۸۶، ک.پ: ۱۴۱۶۹۶۶۹۱ | تلفن: ۶۶۴۴۲۶۱۶۶۹۷۱۳۹۹ | فکس: ۶۶۴۴۲۶۱۶۶۹۷۱۳۹۹
پست الکترونیکی:
payamabadgaran.ir@gmail.com
نشانی الکترونیکی: www.acco.ir
www.payamabadgaran.ir

ساختمان و برج کنترل ترافیک دریایی شهید رجایی

شد قافیه تکرار ولی مسأله‌ای نیست

سرمقاله

پیام آبادگران
بهمن و اسفند ۱۴۰۲
شماره ۴۱۵

اینکه باید به بخش خصوصی برای شکوفای اقتصاد و رشد تولید، بیش از پیش اهمیت بدهیم اگرچه مطلب بسیار مهم و صدالبته تکراری است، اما باید آنقدر بر آن تاکید کنیم تا بالاخره همه ارکان مدیریتی کشور آن را به خوبی درک کنند و به انجام آن اعتقاد راسخ بیابند.

ما که اعتقاد داریم جهش تولید بدون مشارکت موثر بخش خصوصی واقعی کشور میسر نیست و در واقع جهش تولید با مشارکت مردم یعنی دادن میدان بیشتر برای فعالیت به بخش خصوصی.

دولتمردان اگرچه در گفتار، به این نکته مکرر اشاره دارند که جای فعالیت بیشتری باید به بخش خصوصی بدهند و موانع فعالیت این بخش را مرتفع سازند، اما از گفتار تا عمل فاصله بسیاری است.

زدودن موانع و بهبود محیط کسب کار بخش خصوصی و تشکلهای مردم نهاد این بخش از وظایف اصلی دولت است و اخذ نظر این ذینفعان برای رفع بهتر و موثرتر این موانع الزامی است. این نکته بدون شک همان روح قانون بهبود محیط کسب و کار است؛ اما سوال اساسی می‌تواند این باشد در شرایطی که بیش از ۴۶ سال از استقرار نظام جمهوری اسلامی ایران می‌گذرد چرا هنوز هم گذر از اقتصاد دولتی در ایران به یک اقتصاد خصوصی با مقاومت روبرو است؟ و چرا علیرغم تاکید مقام معظم رهبری و دیگر مسئولین بلندپایه نظام، همچنان در بخشهای عمده‌ای چرخ اقتصاد کشور به دست دولت، نهادها و سازمان‌های دولتی می‌چرخد؟ چرا در تنظیم و تدوین قوانین

و مقررات نظر بخش خصوصی صرفاً آن هم به صورت موردی و انتخابی در مقیاس کم اخذ می‌شود و چرا در اعمال آن در قوانین و در اجرا به این نظر آنان اهمیت درخور و مناسبی داده نمی‌شود؟

بگذارید اینجا یک مثال در صنعت خودمان به عنوان شاهدی بر مدعای بالا ذکر کنیم: در حوزه فعالیت صنعت احداث در تدوین و اصلاح «سند نظام فنی و اجرایی یکپارچه» نظر ما کجاست؟ سازمان برنامه بودجه چه زمانی قصد دارد نظر را ما را بخواهد و به آن توجه شایان نماید و آن را در این سند اعمال کند. نمونه دیگر به نوع تأمین مالی تولید و زیرساخت که تا تصویب این قانون بخش خصوصی اطلاعی نداشت و یا اینکه در تدوین برنامه هفتم توسعه کشور چرا نظری از قدیمی‌ترین تشکل مردمی و مهندسی کشور که بیش از ۷۵ سال قدمت دارد، اخذ نشده است؟

به‌واقع در فضای امروز کشور دوران اینکه دولتی‌ها در اتاق‌های در بسته بنشینند و بدون توجه به نظر ذینفعان برای کسب و کارهای بخش خصوصی بخشنامه و دستورالعمل صادر کنند، گذشته است. بهتر است یک‌بار بررسی کنند چرا شش برنامه قبلی توسعه اقتصادی کشور که به نظر ما برنامه‌های خوبی در تدوین بودند؛ در اجرا آن‌طور که شایسته است به موفقیت نرسیدند. نظر ما این است که در تدوین و اجرا اهمیت بایسته‌ای به نظر ما داده نمی‌شود. به نظر ما اخذ نظر بخش خصوصی و اعمال آن در تدوین و قوانین و اجرا، اولین گام خصوصی سازی واقعی

است. در این راستا باید شوراها و یا نهادی گسترده گفتگو و اخذ نظر بخش خصوصی و اعمال نظر مناسب آنها با مشارکت دولت بیش از پیش شکل بگیرد.

بدون تردید نسخه شفاف بخش اقتصاد کشور بدون جهش تولید با مشارکت مردم، یعنی بخش خصوصی است. اگر اجرای همین نسخه را همه به جد دنبال کنند اقتصاد خسته ایران قطعاً شکوفا می‌شود. این مسأله فرمان رهبر معظم انقلاب و لازم است. لازم الاجرا اول برای دولت و بعد برای آحاد ملت. نمونه دیگر برای بسط موضوع ضروری است. در کسب و کار ما، ابلاغ به موقع شاخص‌های تعدیل بسیار تأثیرگذار است. علاوه بر ابلاغ به موقع، تنظیم عادلانه آن نیز الزامی است. این ابلاغیه مکرر در دوران مختلف با چالش‌هایی روبرو بوده است. هنوز هم معلوم نیست چرا زمان ابلاغ این شاخص‌ها برای فعالین صنعت احداث مشخص نیست. نهاد متولی هر وقت خود اراده کند به ابلاغ آن و به متر و معیار خود که عموماً هم مورد اعتراض از حیث عدم تطابق با واقعیت بوده، اقدام می‌کند.

بخش خصوصی و ذینفعان، مکرر ابلاغ نظام‌مند و در وقت مقتضی و در موعدی که همه از زمان ابلاغ و مبانی محاسبه آن در تطبیق با واقعیت تورمی حاکم بر قیمت‌ها آگاهی داشته باشند، تاکید نموده و می‌نمایند؛ اما صدای ما یا خوب شنیده نمی‌شود یا نمی‌خواهند به آن توجه کنند. البته از حق نگذریم امور نظام فنی و اجرایی گام‌هایی در جهت تعامل با بخش خصوصی برداشته است اما تجربه نشان داده است

که این تعاملات باید بیشتر و گسترده‌تر باشد و اقدامات انجام شده کافی نیست. در اجرای پروژه‌های داخل کشور چه پروژه‌هایی که دولت بودجه برای اجرای آن اختصاص می‌دهد و چه پروژه‌هایی که از طریق سرمایه‌گذاری اجرا می‌شوند، بی‌تردید نیاز است تا به جهت رفع موانع موجود با نظر بخش خصوصی و در راستای امکان بیشتر فعالیت این بخش قوانین موثر در کار اصلاح و حتی با اعمال نظر ذینفعان بخش خصوصی مجدداً بازنگری شوند.

برای نمونه قوانین حوزه مالیاتی با توجه به نوع فعالیت بخش خصوصی در صنعت احداث بازنگری جدیدی را طلب می‌نماید. فشار تأمین اجتماعی بر اهالی این بخش بیش‌ازپیش شده و نیاز است به جهت روان‌تر شدن فعالیت‌ها، سخت‌گیری کمتر و تسهیل‌سازی بیشتری انجام شود.

در فعالیت‌های این صنعت در بازارهای منطقه‌ای و در مقوله جهانی صادرات خدمات فنی و مهندسی هم باید نگاه‌ها به‌ویژه نگاه دولتمردان تغییر کند. در صادرات خدمات فنی و مهندسی می‌توان جهش‌های بلندی را تجربه کرد زیرا در کشور، خوشبختانه شرکت‌ها و نیروهای بسیار خوبی از نظر کمی و کیفی برای فعالیت در این حوزه شکل گرفته‌اند. بخش عمده‌ای از موانع در این قسمت می‌تواند با هم‌اندیشی با بخش خصوصی موثر در این بازار برطرف گردد. مشکل اصلی در این بخش مشکل دریافت ضمانت‌نامه برای شرکت در مناقصات بین‌المللی و اخذ کار است. گام‌هایی در این خصوص برداشته شده ولی قطعاً تا رفع مشکل راه بسیار باقی است، در این رهگذر نظر بخش خصوصی باید به خوبی مورد توجه قرار گیرد و از حمایت دولت از فعالین این بخش بیشتر گردد.

همه این بحث‌ها را شاید بتوان در این جمله خلاصه کرد که اشتغال مولد و بکارگیری نیروهای تحصیل‌کرده و کارآمد کشور در همه سطوح کاری، بدون توجه به فعالیت‌های بخش خصوصی، قطعاً تراز بالایی را تجربه نخواهد کرد.

پس لازم است در راستای اشتغال‌زایی حداکثری، عرصه فعالیت بخش‌ها،

سازمان‌ها و نهادهای دولتی و حاکمیتی در جاهایی که بخش خصوصی امکان فعالیت دارد، محدودتر و در عوض فعالیت بخش خصوصی بیشتر گسترش یابد.

هر جا که مردم در صحنه و عرصه کار حضور موثر دارند، نتیجه معلوم است، توفیق و برتری چشمگیر و برکت و آبادانی افزون و نهایتاً سربلندی و عزت بیشتر ایران.

اما نباید از این نکته غافل شد که بخش خصوصی واقعی را باید از بخش خصوصی یا بخش‌هایی که صرفاً روکش عنوان خصوصی دارند، شناسایی نمود. برای رسیدن به چنین شرایطی، نخست باید فضای رقابتی بیش‌ازپیش ایجاد گردد و قوانین رقابت تدوین گردد و آمیزه‌های حقوق رقابت در سرلوحه کارها قرار گیرد.

شرایط شکل‌گیری و فعالیت شرکت‌ها و سازمان‌های بخش خصوصی و دیگر رقیبان این بخش باید یکسان و فضای کار برای رقابت و شایسته‌سالاری و شایسته‌گزینی بیش‌ازپیش فراهم گردد. در این شرایط بخش خصوصی واقعی رشد بیشتری خواهد یافت.

بخش خصوصی واقعی حساب کارکرد خود، دخل و خرج، سود و زیان و صدا البته آبرو و کیفیت کار خود را به خوبی دارد. تمام تلاشش، انجام درست وظایفی است که به او واگذار می‌شود و صدا البته رسیدن به یک ارزش افزوده مطلوب در تجارت و کسب و کارش که در نهایت این نفع برای کشور است. اگر قرار است معافیت یا مشوقی برای رقابت

قافیه توجه به بخش خصوصی آن

هم در سال جهش تولید با مشارکت

مردم اگرچه در این نوشتار تکرار شد

ولی مساله‌ای نیست چون بی‌تردید

می‌باید از افکار و عملکرد تمامی

کسانی که در راه اعتلای کشور و

فعالیت بیشتر و بهتر بخش خصوصی

طی طریق می‌کنند همواره حمایت

و تقدیر کرد. سندیکای شرکتهای

ساختمانی ایران در مقابل اهتمام

مسئولین محترمی که به فعالیت

بیشتر بخش خصوصی اعتقاد دارند و

به آن عمل می‌کنند، سر تعظیم فرود

می‌آورد.

در بازار داده شود؛ باید به همه تعلق گیرد و به ویژه به آن‌هایی که در نظام بخش خصوصی فعال هستند و امتحان پس داده‌اند به سازمانها و شرکتهایی که در آزمون سازندگی کشور و شکوفایی اقتصادی ایران، نمره قبولی در انجام کارها و عمل به تکالیف قانونی خود گرفته‌اند.

نباید گروهی خاص به جهت برخورداری از رانت از حقوق و یا به تعبیر بهتر از حقی ویژه برخوردار شوند و همین حق باعث رشد آنها و در مقابل تضییع حقوقی از دیگران شود. حق باید به حق‌دار برسد آن هم با سعی و تلاش واقعی در یک بازار رقابتی تحت نظارت دولت.

اگرچه خواندن سطور بالا شاید این مطلب را به ذهن متبادر کند که نکات فوق، تکراری است و مکرر گفته شده و ذکر مکرر آنها چه سودی دارد؟ ولی تکرار این نکات شاید بتواند تنها یک نفر از اهالی دولت محترم را به ویژه از سازمان‌ها و بخش‌های دولتی که در کار ما موثر هستند به این فکر وادارد که بالاخره وقتی نکته‌ای تکرار می‌شود ارزش توجه به قصد شنیده شدن و شاید عمل داشته باشد.

قافیه توجه به بخش خصوصی آن هم در سال جهش تولید با مشارکت مردم اگرچه در این نوشتار تکرار شد ولی مساله‌ای نیست چون بی‌تردید می‌باید از افکار و عملکرد تمامی کسانی که در راه اعتلای کشور و فعالیت بیشتر و بهتر بخش خصوصی طی طریق می‌کنند همواره حمایت و تقدیر کرد. سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران در مقابل اهتمام مسئولین محترمی که به فعالیت بیشتر بخش خصوصی اعتقاد دارند و به آن عمل می‌کنند، سر تعظیم فرود می‌آورد.

در پایان با امید به اینکه روزی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان یک اقتصاد مهم منطقه‌ای و جهانی با محور فعالیت بیشتر بخش خصوصی بیش از پیش شکوفا گردد، این مقاله را پایان می‌دهیم. آرزویی که قطعاً با درایت مسئولین کشور و علاقه و تلاش خالصانه فعالین این بخش رسیدن به آن به فضل پروردگار دست‌یافتنی بوده و به زودی محقق خواهد شد. انشاءالله.

پیام‌آبادگران

بهمن‌واصفند ۱۴۰۲
شماره ۴۱۵

بررسی مسائل مهم صنفی در مجمع عمومی سندیکا

مهندس بهمن دادمان: آخرین امیدهای بخش خصوصی فعال و پیشران تولید در خطر از دست رفتن است

پیام آبادگران
بهمن و اسفند ۱۴۰۲
شماره ۴۱۵

با ارقام قراردادی منعقد، و در نهایت عدم ایفای به موقع تعهدات کارفرمایان، اوضاع بسیار سخت و توان فرسایی را برای اعضای محترم سندیکا و همکاران ما در صنعت احداث رقم زده است. البته در این شرایط هم سازندگان کشور امید خود را از دست نداده بودند و با تجربه‌ای ناشی از تحمل سختی‌های طاق‌ت فرسای سالهای اخیر و تلاش مستمری که جزئی از ماهیت سازندگان است به راه خود ادامه می‌دادند، با این امید که در سال پیش با گشایشی مواجه شوند.

وی افزود: متأسفانه امید فعالان صنعت احداث به رهایی از بند تحریم‌ها و خروج از وضع سنگین گرانی و تورم که در سالیان

قانونی، مهندس بهمن دادمان به عنوان رئیس جلسه، مهندس سیروس محسنین و مهندس فرخ جمالی به عنوان ناظران جلسه، و خانم مهندس آزاده عمرانی به عنوان منشی جلسه انتخاب شدند.

در ادامه مهندس بهمن دادمان رئیس هیات مدیره سندیکا ضمن خوشامدگویی به حاضران عنوان کرد: شرایط حاکم بر فضای کسب و کار در یک سال گذشته به ویژه بعد از مجمع عمومی سال گذشته به دلیل استمرار تحریم‌ها، به سرانجام نرسیدن برجام و تاثیر آن بر فضای داخل کشور، افزایش جهشی قیمت‌ها که متاثر از افزایش نرخ ارز بود، همچنین عدم جوابگویی تعدیل برای جبران هزینه‌ها

مجمع عمومی عادی سالیانه سندیکا روز دوشنبه ۱ بهمن برگزار شد تا مدیران شرکتهای عضو ضمن بررسی عملکرد هیات مدیره در سال گذشته، به بحث و بررسی در زمینه مسائل مهم صنفی بپردازند. حاضران در این مجمع با اشاره به مشکلات فعالان صنعت احداث در شرایط کنونی حاکم بر فضای کسب و کار، در زمینه رویکرد و گفت‌وگو مؤثر با سازمان برنامه و بودجه و سایر سازمان‌های دیگر از جمله سازمان‌های کارفرمایی، توسعه محیط کسب و کار، پایداری شرکتهای عضو و حل مشکلات حقوقی شرکتهای به بحث و تبادل نظر پرداختند.

در آغاز این نشست و طبق تشریفات

گذشته صنف احداث را تحت تاثیر قرار داده بود، با کاهش بودجه‌های عمرانی، روند نزولی تخصیص بودجه عمرانی، و کمتر شدن پروژه‌های زیر ساختی کم‌رنگ شد. ادامه اوضاع نیز شرایط را برای اعضای صنف و فعالان بخش خصوصی سخت و فرسایشی و همراه با بیکاری نموده است. بسیاری از شرکتها و اعضای صنف در شرایط موجود چنان تحلیل رفته‌اند که دارایی‌های مستقیم و سرمایه‌های انسانی خود را از دست داده‌اند. با کمال تاسف باید گفت در فضای غیررقابتی حاکم بر عرصه اقتصاد آخرین امیدهای بخش خصوصی فعال و صنعت پیشران تولید در خطر از دست رفتن است.

وی افزود: در این راستا اعضای هیات مدیره دوره بیست و چهارم به همراه کمیسیون‌ها و کارگروه‌های پرتلاش در سندیکا کوشیدند با درک شرایط و با همت مضاعف ضرورت‌ها و اولویتهای درونی و محیط بیرونی را تحلیل و تعیین نموده، تمهیدات لازم در جهت هم افزایی و انسجام و پیگیری اهداف صنف را فراهم آورند.

رئیس هیات مدیره سندیکا در ادامه، یکی از اهداف مهم سندیکا را پیگیری موضوعات صنفی در تعامل با مقامات و سازمانهای مختلف قوای سه‌گانه و نهادهای ذیربط تصمیم‌ساز و تصمیم‌گیر را در جهت حل مشکلات صنفی دانست. وی اهداف دیگر سندیکا را شامل پیگیری رویکرد توانمندسازی اعضا با آموزش و آگاهی بخشی و اطلاع‌رسانی به موقع قوانین و مقررات جدید در حوزه‌های مختلف، و فراهم کردن بستر لازم برای مشاوره اعضای سندیکا با کارشناسان دانست.

وی افزود: سندیکا تعامل خود را با نهادهای تصمیم‌گیر و تأثیرگذار در زمینه تدوین قوانین جدید و تسهیل، شفاف‌سازی و رفع موانع و ابهامات قانونی، حذف قوانین و لوایح و آیین‌نامه‌های مخل کسب و کار، و استفاده از ظرفیت‌های قانونی موجود را در راس پیگیری‌های خود قرار داده است که در مواردی به نتایج قابل قبولی دست یافته و در برخی موارد پیگیری‌ها ادامه دارد. دبیرخانه سندیکا خدمات مشاوره‌ای فنی، حقوقی، قراردادی، مالی، بیمه‌ای و غیره را

به اعضا ارائه داده و در عین حال خدمات وسیع آموزشی را در قالب برگزاری سمینارها، همایشها، کنفرانس‌ها، نمایشگاه‌ها و انتشار کتاب و نشریه و سایت و کانال را به اعضای محترم عرضه می‌دارند که جا دارد مراتب سپاس و تشکر خود را اعلام داریم.

وی در ادامه با اشاره به وظایف خطیر و گسترده‌تر سندیکا در سال ۱۴۰۳ آخواهان همراهی، همفکری و پشتیبانی همه‌جانبه اعضای سندیکا از این تشکل قدیمی شد.

گزارش دبیر سندیکا

در ادامه این مجمع دکتر ایرج گلابتونچی دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران گزارش عملکرد سال ۱۴۰۲ دبیرخانه سندیکا را ارائه داد. وی با اشاره به مجلد گزارش جامع عملکرد سندیکا که در اختیار به حاضران قرار گرفته عنوان کرد: از سال گذشته تاکنون با توجه به شرایط پیش آمده در اقتصاد، وضعیت صنف به لحاظ مالی و فنی و نداشتن پروژه و عدم اختصاص بودجه سخت‌تر شده است و این موضوع بر فعالیت و اقدامات و مصوبات و رویکرد هیات مدیره و دبیرخانه سندیکا اثر داشته تا بیش از پیش با تلاش مضاعف اقدامات اثرگذاری برای صنف داشته باشند.

مهندس دادمان:

بسیاری از شرکتها و اعضای صنف در شرایط موجود چنان تحلیل رفته‌اند که دارایی‌های مستقیم و سرمایه‌های انسانی خود را از دست داده‌اند. با کمال تاسف باید گفت در فضای غیررقابتی حاکم بر عرصه اقتصاد آخرین امیدهای بخش خصوصی فعال و صنعت پیشران تولید در خطر از دست رفتن است.

وی افزود: سندیکا از مراجعی است که در حوزه نظام فنی و اجرایی برای ارائه قیمت منابع و مصالح مورد توجه سازمان برنامه و بودجه است و وظیفه خود را پیگیری لازم برای ارائه به موقع تعدیلهای و فهرست بها می‌داند. در همین زمینه نشست با ریاست نظام فنی و اجرایی کشور در راستای طرح مسائل و مطالبات اعضا داشته‌ایم. در این نشست مقرر شد ۵ کمیته دائمی در سازمان برنامه با محورهای نظام فنی و اجرایی، سرمایه‌گذاری، صدور خدمات، تکنولوژی‌های نوین، و بهبود وضعیت کسب و کار تشکیل شود که در حال حاضر این کمیته‌ها به صورت هفتگی جلسات خود را برگزار می‌نمایند. به عبارتی می‌توان گفت در هیچ دوره‌ای چنین ارتباط نظام‌مندی با ریاست سازمان برنامه و بودجه از طریق شورای هماهنگی وجود نداشت. سندیکا پیشنهادات خود را در زمینه فهرست بها، تعدیل، اصلاح بخشنامه تایید مطالبات، اصلاح آیین‌نامه تشخیص صلاحیت و اصلاح بخشنامه تبدیل اسناد خزانه به وجه نقد در طرح‌های عمرانی از این طریق ارائه داده است.

وی افزود: در حوزه صدور خدمات فنی و مهندسی نیز سندیکا اقدام به برگزاری نشست‌های متعدد در وزارت امور خارجه، سازمان توسعه تجارت، و وزارت اقتصاد نموده تا در زمینه حل مشکل شرکت‌های صادرکننده، اخذ مصوبه در زمینه رفع تعهد ارزی، و حل مشکل ارائه تسهیلات و ضمانت‌نامه بانکی به شرکت‌های صادرکننده خدمات فنی و مهندسی قدمی بردارد. در حوزه تأمین اجتماعی نیز با حضور در جلسات شورای مقررات‌زایی تأمین اجتماعی و کمیته رفع موانع تولید بیمه‌ای به پیگیری مشکلات حوزه تأمین اجتماعی پرداخته و تلاش کرده در اصلاح و تلخیص بخشنامه‌های سازمان از جمله بخشنامه مقاطعه‌کاری اثرگذار باشد.

دبیر سندیکا گفت: سندیکا موفق به اخذ مصوبه از شورای حفاظت فنی مبنی بر پرداخت حق بیمه ۴ درصد بر عهده کارفرمای اصلی در قراردادهایی که حق بیمه سخت و زیان‌آور در آن دیده نشده

استان تهران و اخذ مجوز برگزاری دوره آموزش صلاحیت ایمنی پیمانکاران در محل سندیکا از وزرات تعاون، کار و رفاه اجتماعی خبر داد.

گلابتونچی در ادامه گفت: از دیگر اقدامات سندیکا درخواست ابلاغ شاخص‌های تعدیل سه ماهه اول و دوم سال ۱۴۰۲ از ریاست سازمان، پیگیری مکرر و نشست با نمایندگان نظام فنی و اجرایی جهت تهیه درست شاخص‌های تعدیل، درخواست اصلاح بخشنامه‌های تعدیل ارزی سازمان برنامه و بودجه با هدف بهبود و استفاده حداکثری اعضا از ظرفیت بخشنامه، پیگیری مشکلات فعالان بخش خصوصی در مورد سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) و اخذ هزینه کارمزد که با حداقل ترین هزینه به تصویب رسید، مشارکت در بررسی مباحث مربوط مشارکت عمومی-خصوصی در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی ایران و جامعه مهندسان مشاور، پیشنهاد اصلاح آیین‌نامه مشاغل سخت و زیان‌آور و حضور فعال در جلسات برگزاری اصلاح آن از شورای گفتگو تا شورای حفاظت فنی تا کمیسیون زیربنای هیات دول، پیگیری وصول مطالبات صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی به عراق بوده است.

وی با اشاره به همکاری سندیکا در برگزاری همایش‌ها و رویدادهای مربوط به صنعت احداث از جمله چهارمین گردهمایی سالانه تقدیر از برگزیدگان صنعت احداث کشور، همایش سالیانه انجمن علمی بین‌المللی بتن و زلزله و ...، برگزاری کارگاههای آموزشی-کاربردی با هدف آشنایی اعضا با قوانین و مقررات مربوط به حوزه صنعت

اعضای صنف، انعقاد تفاهم‌نامه‌ها با نفت سپاهان جهت تامین روغن و روانکارهای صنعتی و ماشین‌آلاتی اعضای صنف، انعقاد تفاهم‌نامه همکاری با شرکت کسب ایرانیان APP (کارا خوبه) جهت تامین نیروی انسانی مورد نیاز اعضا، انعقاد تفاهم‌نامه همکاری با دبیرخانه دائمی کنفرانس حقوق ساخت جهت ارتباط صنعت و دانشگاه در حوزه حقوق مهندس، انعقاد تفاهم‌نامه همکاری با شرکتهای تامین‌کننده و تولید کننده محصولات مرتبط صنفی خبر داد.

دبیر سندیکا در بخش دیگری از سخنان خود از اخذ مجوز برگزاری دوره آموزشی ویژه مدیران شرکت‌های پیمانکاری تازه تاسیس (رتبه پنج) از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی

دکتر گلابتونچی:

در شرایط کنونی کشور، با برج‌نگه داشتن تشکلی ۷۵ ساله و حفظ ساختمان ۶۴ ساله آن اهمیت بسیاری دارد. امروزه سندیکای شرکتهای ساختمانی جایگاهی دارد که دولت بدون گفتگو با آن نمی‌تواند برای صنعت احداث تصمیم بگیرد

است. همچنین اصلاح نحوه دریافت لیست و حق بیمه مدیرعامل و هیات مدیره موظف شرکت‌ها همراه با لیست بدون نیاز به انعقاد قرارداد شد. سندیکا درخواست بخشودگی جرائم بیمه‌های تامین اجتماعی را نمود که سال گذشته اجرا و در سال جاری برای آن مصوبه هیات دولت اخذ گردید. همچنین پیگیری و مکاتبه در خصوص حل مشکل چندین شرکت از اعضای سندیکا از اقدامات و پیگیری‌های این حوزه بوده است.

دبیر سندیکا افزود: در حوزه مالیات سندیکا اقدام به ارائه پیشنهاد اصلاحی برای لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم نمود و درخواست مکتوب بخشودگی جرایم مالیاتی را داشت. هیات مدیره سندیکا نشست با نمایندگان سازمان امور مالیاتی شهر و استان تهران داشت که در آن درخواست تهاتر بدهی مالیاتی با اسناد خزانه اسلامی و درخواست پذیرش ذخیره حق بیمه تامین اجتماعی پروژه‌های غیرعمرانی به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی در آن مطرح شد. همچنین با همیاری اداره مالیاتی موفق به برگزاری دو دوره آموزشی جهت اطلاع و آگاهی اعضای صنف از قوانین جدید سامانه مودیان مالیاتی شدیم.

دکتر گلابتونچی از انعقاد تفاهم‌نامه با نهادهای مختلف از جمله انعقاد تفاهم‌نامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان تهران برای امور تشخیص صلاحیت رتبه‌های ۳ و ۵، انعقاد تفاهم‌نامه با سندیکای صنعت برق ایران با هدف تهاتر مطالبات اعضای صنف و همکاری‌های صنفی، انعقاد تفاهم‌نامه رفاهی با مرکز دندانپزشکی جهت تامین امور رفاهی

احداث را از فعالیت‌های عمده سندیکا دانست.

دبیر سندیکا با اشاره به دیدار شورای هماهنگی با آقای قالیباف رئیس مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: در دیدار با ایشان و سایر مسئولان عالی رتبه کشوری تلاش کرده‌ایم دغدغه اعضای خود را به آنها منتقل کنیم.

وی در پایان به اقداماتی که در درون سندیکا برای ارتقای ظرفیت‌های این تشکل قدیمی صورت گرفته از جمله اصلاح و بازسازی کامل موتورخانه و سیستم گرمایشی و سرمایه‌گذاری ساختمان سندیکا بعد از ۶۴ سال و اصلاح و بهینه‌سازی و تغییرات فنی زیر ساختی در حوزه IT اشاره کرد و تصریح نمود: کمیسیون‌های تخصصی و کارشناسی سندیکا تحت مدیریت هیات مدیره به صورت منظم به برگزاری جلسات و بررسی‌های کارشناسانه خویش اقدام نموده و با تشکیل کارگروه، کمیته و یا نشست‌های تخصصی نسبت به بحث، تبادل نظر و تجمیع آراء و ارائه راهکارهای مربوطه به عنوان بازوهای مشورتی کارشناسی سندیکا تلاشهای بسیاری نموده‌اند و حرکت و تلاش در مسیر کارشناسی نتایج قابل تاملی را برای اعضا در پیش داشته است.

دبیر سندیکا تعمیر و نگهداری بهینه ساختمان سندیکا را از دغدغه‌های دبیرخانه سندیکا دانست و گفت: ما باید در نگهداری میراثی که گذشتگان برای ما گذاشته‌اند کوشا باشیم. در شرایط کنونی کشور، با برچانه داشتن تشکلی ۷۵ ساله و حفظ ساختمان ۶۴ ساله آن اهمیت بسیاری دارد. امروزه سندیکای شرکت‌های ساختمانی جایگاهی دارد که دولت بدون گفتگو با آن نمی‌تواند برای صنعت احداث تصمیم بگیرد، بخشی از هویت این سندیکا هم مربوط به ساختمان قدیمی آن است که خاطره‌ای از تلاشها و پایمردی پیشکسوتان گذشته را با خود دارد.

وی در پایان گفت: هوشمندی و مسئولیت‌پذیری و حفظ و تقویت ارتباطات دو سوبه اعضا و دبیرخانه سندیکا لازمه پیشرفت صنف است. در همین راستا تقاضا دارم حمایت، پشتیبانی فکری، معنوی و

همیاری‌های مالی خویش را از سندیکای خود دریغ نفرمایید.

گزارش کمیسیونها، هیات بازرسان، و گزارش مالی

با توجه به اینکه در بخش آغازین این مجمع گزارش کاملی از فعالیت کمیسیونهای تخصصی سندیکا از جمله کمیسیون فنی، کمیسیون قوانین و مقررات، کمیسیون انتشارات، کمیسیون ماشین‌آلات، کمیسیون تحقیق و توسعه، و ... در قالب یک مجلد کامل در اختیار اعضای سندیکا قرار گرفته بود، در ادامه مجمع گزارش مالی سال ۱۴۰۱ و بودجه سال ۱۴۰۲ توسط مهندس سالار علیاری قرائت شد. گزارش هیات بازرسان را مهندس محمدعلی پورشریازی ارائه داد.

پس از اینکه گزارش هیات مدیره، گزارش هیات بازرسان، گزارش عملکرد سال ۱۴۰۲، بودجه سال ۱۴۰۳، تعیین روزنامه کثیرالانتشار جهت درج آگهی‌های سندیکا، خط مشی کلی سندیکا، و حق عضویت اعضا مورد بررسی قرار گرفت و با اکثریت آرا تصویب شد، حاضران به بحث و گفتگو در زمینه مسائل مبتلابه صنف پرداختند.

از شرایط دشوار پیمانکاری در روزگار کنونی مهندس بهمن دادمان، رئیس هیات مدیره ساختمان در ادامه این جلسه عنوان کرد: شرایط کنونی صنعت احداث سخت‌ترین وضعیت در طی سالهای گذشته بوده

مهندس محمدسعید ضرابیان :

کارفرمایان ما عمدتاً شرایط دشوار اقتصادی را نادیده می‌گیرند و اقدام به خلع ید پیمانکاران می‌کنند. وقتی هم به قوه قضائیه مراجعه می‌کنیم، کارشناسان آن به دلیل عدم آشنایی با نوع کار پیمانکاری به ضرر ما رای می‌دهند.

است. به نظر می‌رسد رویکرد حاکم بر کشور رویکرد توسعه‌ای نیست و به تبع آن عمران و آبادانی در اولویت قرار ندارد. به همین ترتیب فعالان عرصه سازندگی از دو منظر تحت فشار هستند. آنهایی که کار دارند، پول ندارند و آنهایی هم که کار ندارند در شرف اضمحلال سازمان کاری خود هستند. هر دوی این شرایط مانند دو تیغه قیچی عمل می‌کنند و از ظرفیت مهندسی کشور می‌کاهند.

وی افزود: پیمانکارانی که در حال حاضر درگیر پروژه جاری هستند با افزایش و جهش قیمت‌ها، غیر قابل پیش‌بینی بودن شرایط آتی بازار از بابت تهیه مایحتاج پروژه‌ها هستند و از همین رو از دولت انتظار وفای به عهد را در زمینه پرداختهای به موقع دارند. متأسفانه طبق آخرین اطلاع من، در مورد تخصیص و پرداخت منابع عمومی بودجه سال ۱۴۰۲ با پرداخت صفر مواجه بوده‌ایم و تنها بخشی از مطالبات، آن هم در تعداد محدودی از پروژه‌ها که جزو پروژه‌های مصوب استانی بوده‌اند پرداخت شده است. باقی پروژه‌ها همچنان بلا تکلیف هستند که سندیکا وظیفه خود می‌داند از دولت بخواهد تکلیف این مطالبات را مشخص نماید.

وی گفت: از طرفی پیمانکارانی که سازمان کاری تشکیل داده‌اند و سرمایه، ماشین‌آلات، تضامین و نیروی انسانی آنها در پروژه‌های نیمه تمام درگیر است نیز از دولت درخواست دارند که با توجه به هزینه‌های نگهداری چنین پروژه‌هایی اقدام به تعیین تکلیف آنها نماید.

وی تصریح کرد: در شرایط کنونی تنها راه رفع گرفتاری‌های عمده‌ای که با آن دست به گریبان هستیم توجه به خرد جمعی، همدلی، و عمل مشترک در چهارچوب تشکلهای تخصصی است.

دادگاههایی تخصصی در زمینه حرفه پیمانکاری ایجاد شود

در ادامه آقای مهندس سید محمد ذوالفقاری مدیرعامل شرکت تابان شهر با اشاره به ورود برخی شرکتها در پروژه‌هایی که با پیمانکار قبلی به نتیجه نرسیده، این کار را خارج از چهارچوب اخلاق حرفه‌ای

پیام آبادگران

بهمن و اسفند ۱۴۰۲

شماره ۴۱۵

وی در ادامه عنوان کرد: تا جایی که در جریان هشتم دادگاههای تجاری خاصی در حال حاضر تشکیل شده است اما فعلا شعبه تخصصی برای پیمانکاران وجود ندارد که می‌توانیم در این زمینه درخواست خود را به قوه قضائیه ارائه دهیم.

مهندس محمود مصطفی‌زاده نیز عنوان کرد: در حوزه ابنیه، کارفرمایان متعددی وجود دارد و دسترسی به اطلاعات لازم در زمینه همکاریان خلع ید شده یا ۴۸ شده دشوار است اما در حوزه رهنمایی این مشکلات کمتر است. در اغلب موارد پیمانکاران بعد از برنده شدن در مناقصه متوجه می‌شوند پیمانکار قبلی خلع ید یا ۴۸ شده است. شاید سندیکا بتواند ساز و کاری ایجاد کند تا پیمانکارانی که در چنین شرایطی گرفتار می‌شوند در زمینه مشکلات آن کار اطلاع‌رسانی کنند تا همکاری در مذاکرات یا مناقصه آن ورود نکنند.

اقتصاد دولتی در این کشور به آخر خط رسیده

در ادامه مهندس ناصر معدلی، رئیس هیات مدیره شرکت پرلیت نیز عنوان کرد: اقتصاد دولتی در این کشور به تدریج ریشه دوانده است. تفکر اقتصاد دولتی یک تفکر تزییقی است که می‌تواند کشور را تخریب کند. با وجود اقتصاد دولتی، کشور ما درگیر جنگ میان اقتصاد بخش دولتی و اقتصاد بخش خصوصی است که تخریب آن بیشتر از تخریب جنگ کلاسیک است. در این میان سندیکا نیز بخشی از ستاد مقابله با اقتصاد دولتی است. اقتصاد دولتی در این کشور به آخر خط رسیده، و نه تنها صندوق دولت را خالی کرده بلکه اشتباهات فاحشی را در پروژه‌ها رقم زده است که باید با آمار و ارقام مستندسازی و اطلاع‌رسانی شود.

مهندس محمد جعفر بیگ‌زاده مقدم مدیرعامل شرکت شومینه‌ران نیز با اشاره به مشکلات مربوط به رتبه‌بندی و تشخیص صلاحیت عنوان کرد: بخشنامه جدید سازمان ۱۰ سال اخیر را ملاک رتبه‌بندی قرار داده در حالی که ۳-۴ سال از این ۱۰ سال صنعت احداث درگیر رکود ناشی از کرونا و ... بوده است.

مهندس علی اصغر خدایاری مدیرعامل

شبکه‌های اجتماعی و ... را تعریف کرده است. در مورد قوه قضائیه نیز ما با این قوه جلسات مختلفی داشته‌ایم، در مورد برخی از پرونده‌ها نیز از ما نظرخواهی می‌شود. امکان پیگیری مشکلات شرکتها در این زمینه نیز در حال حاضر فراهم است. مهندس بهمن دادمان نیز عنوان کرد: ورود برخی شرکتها در پروژه‌هایی که دست پیمانکار دیگری بوده یا هست، حتی در صورت ۴۶ یا ۴۸ شدن پیمان نیز نیاز به رضایت و اجازه پیمانکار قبلی دارد. سندیکا محل رجوع همکاریان در مورد چنین شکوایه‌هایی است تا امکان حل اختلافات این چنینی بین همکاریان فراهم کند. در مورد مسائل و مشکلات مربوط به بیمه و مالیات نیز دبیرخانه سندیکا آماده همکاری با اعضای خود در زمینه استعلام، همراهی، پیگیری، و ... است. اگر مشکلات از حالت موردی بیرون آمد باید به صورت مشکلات عام و معضل صنف در نظر گرفته شود.

مهندس ناصر معدلی:

اقتصاد دولتی در این کشور به آخر خط رسیده، و نه تنها صندوق دولت را خالی کرده بلکه اشتباهات فاحشی را در پروژه‌ها رقم زده است که باید با آمار و ارقام مستندسازی و اطلاع‌رسانی شود.

دانشت و خواهان اتخاذ تدبیری در این زمینه از سمت سندیکا شد. وی با انتقاد از سازمان امور مالیاتی عنوان کرد: متأسفانه این سازمان توجهی به هزینه‌های بالاسری پیمانکاران ندارد و این روزها بحث مالیات غیرعادلانه به معضل جدی پیمانکاران تبدیل شده است. متأسفانه تامین اجتماعی هم به دلیل عدم پرداخت ۱/۶ از طرف کارفرما، اقدام به جریمه پیمانکاران می‌نماید.

در ادامه مهندس حسن آکیش مدیرعامل شرکت حدیدسازان نیز خواهان ارتباط بیشتر اعضای سندیکا به عنوان اعضای یک خانواده با هم و زیر نظر سندیکا شد. وی همچنین یکی از راههای تامین و تجهیز مالی را همکاری شرکتها در قالب کنسرسیوم‌هایی با هم دانست.

در ادامه مهندس محمدسعید ضرابیان مدیرعامل شرکت فورسمنت عنوان کرد: کارفرمایان ما عمدتاً شرایط دشوار اقتصادی را نادیده می‌گیرند و اقدام به خلع ید پیمانکاران می‌کنند. وقتی هم به قوه قضائیه مراجعه می‌کنیم، کارشناسان آن به دلیل عدم آشنایی با نوع کار پیمانکاری به ضرر ما رای می‌دهند. امیدوارم سندیکا در این زمینه با قوه قضائیه مکاتبه کند تا دادگاه‌هایی تخصصی در زمینه حرفه پیمانکاری ایجاد شود.

دکتر ایرج گلابتونچی در پاسخ به نکات مطرح شده عنوان کرد: سندیکا طبق خط مشی خود از تبلیغ خدمات یک شرکت برای سایر اعضا خودداری می‌کند اما برای آشنایی اعضا با هم و زمینه‌سازی برای همکاری آنها، مسیرهای مشخصی از جمله ماهنامه پیام آبادگران، سایت اینترنتی،

شرکت آبشکن ساز نیز پیشنهاد داد که برخی از جلسات هیات مدیره سندیکا با اعضای صنف به شکل مجازی برگزار شود تا امکان حضور مدیران شرکتهای عضو در این جلسات فراهم شود.

در ادامه مهندس قاسم بابازاده مدیرعامل شرکت هدیش با اشاره به همکاری دبیر و دبیرخانه سندیکا در زمینه پرونده حقوقی شرکت خود، عنوان کرد: پرونده ما به شعبه‌ای از دادگاه که مربوط به اختلافات تجاری بود ارسال شد و به دلیل آشنایی قاضی پرونده با مسائل پیمانکاری، موفق به دریافت حق و حقوق خود شدیم. مهندس دادمان در واکنش به سخنان مهندس بابازاده عنوان کرد: به نظر می‌رسد شعب ۵۲ و ۴۵ دادگاه تجاری تا حدودی به مسائل پیمانکاری مسلط هستند.

دکتر گلابتونچی نیز با استقبال از پیشنهاد مهندس خدایاری عنوان کرد: سندیکا پیش از این نیز امکان حضور آنلاین همکاران محترم را در جلسات سندیکا فراهم کرده است. باید به اطلاع برسانم هیات مدیره سندیکا در نظر دارد جلسات مداوم و پیوسته‌ای را با مدیران شرکتهای عضو داشته باشد که در هفته‌های آتی برای این جلسات برنامه‌ریزی خواهد شد.

دبیر سندیکا در زمینه رتبه‌بندی و تشخیص صلاحیت شرکتهای عنوان کرد: در جلسه کارگروه نظام فنی و اجرایی که با همکاری سازمان برنامه و بودجه در حال برگزاری است، مسائل مربوط به رتبه‌بندی و تشخیص صلاحیت شرکتهای در حال پیگیری است. تمام تلاش ما برای بهبود وضعیت آیین‌نامه تشخیص صلاحیت است اما این موضوع پیچیدگی‌های زیادی دارد از جمله اینکه کمیسیون زیربنایی دولت در نظر دارد طی جلسه‌ای شهرداری‌ها را در زمره پیمانکاری برده، رتبه‌بندی آنها را بررسی کند که سندیکا برای اعتراض و ارائه توضیح در این جلسه حاضر خواهد شد. از طرفی برخی مدعی هستند که تشخیص صلاحیت باید در درگاه دولت انجام شود در حالی که کار پیمانکاری بسیار تخصصی است و ضروری است رتبه‌بندی شرکتهای مهندسی در مراجع تخصصی مربوط به آن صورت بگیرد.

مهندس منوچهر ملکینی فرد:

متاسفانه استدلال قابل قبولی

برای روشها و روندهای

رتبه‌بندی وجود ندارد.

در ادامه مهندس سیامک مسعودی نیز عنوان کرد: تشخیص صلاحیت مجموعه‌ای از ضوابط است که اصل آن مربوط به مصوبه هیات وزیران است. در بخشی از این مصوبه، فضایی وجود دارد که سازمان برنامه تحت عنوان کمیته ماده ۱۷ و ... برای آن آیین‌نامه اجرایی تهیه کند. اما تفکر سازمان برنامه و بودجه برای تغییر این شرایط و تسهیل مسائل همراه با اینرسی است از جمله در مورد امتیاز مالی سال گذشته که هر از گاهی تغییراتی را اعمال می‌کند. متاسفانه روح این قانون اشکال دارد، که سابقه و امتیاز کارهای انجام شده شرکتی با ۳۰ سال سابقه را با توجه به ۱۵ سال اخیر می‌سنجد و بعد از پیگیری‌های متعدد تشکلهای، انعطاف اندکی در این باره نشان می‌دهد. در کمیته مشترک سازمان برنامه و بودجه با شورای هماهنگی نیز یکی از دستور کارهای اصلی موضوع تشخیص صلاحیت است که امیدواریم برای منطقی‌تر شدن رتبه‌بندی قدمهایی برداشته شود.

مهندس حسن آکیش:

کارفرمایان ما عمدتاً شرایط دشوار

اقتصادی را نادیده می‌گیرند و اقدام به

خلع ید پیمانکاران می‌کنند. وقتی هم به

قوه قضائیه مراجعه می‌کنیم، کارشناسان

آن به دلیل عدم آشنایی با نوع کار

پیمانکاری به ضرر ما رای می‌دهند.

وی افزود: در زمینه رتبه‌بندی شاخص‌هایی وجود دارد که با تورم بیشتر می‌شوند و همچنان که باعث بالا رفتن ظرفیت شرکتهای می‌شوند، معیار رتبه‌بندی قرار می‌گیرند. از آنجایی که کارهای ارجاع شده به اندازه رشد شاخصها اضافه نشده اکثر شرکتهای موفق به حفظ رتبه نمی‌شوند. واقعیت این است که در سالهای گذشته کار به اندازه ظرفیت شرکتهای وجود نداشته، اگر هم وجود داشته، بودجه کافی برای انجام آنها وجود نداشته است. همین امر باعث شده اکثر شرکتهای پیمانکاری نزول رتبه داشته باشند.

در ادامه مهندس منوچهر ملکینی فرد، نائب رئیس هیات مدیره سندیکا عنوان کرد: متاسفانه استدلال قابل قبولی برای روشها و روندهای رتبه‌بندی وجود ندارد. آقای نوبخت قبل از اینکه سازمان را ترک کند قبول کرد که نباید در رتبه‌بندی شرکتهای قدیمی که نزدیک ۳۰ سال سابقه دارند سخت‌گیری شود، و همین مسئله را ابلاغ کرد اما به محض این که ایشان از آنجا رفتند رویکردهای عوض شد. آقای شافعی معتقد بودند هر وقت درجه دکتری ۴ سال یکبار عوض شد می‌توان درباره تغییر رتبه شرکتهای حرف زد، منتهی این تفکرات در پایین دست سازمان با مقاومت شدید روبرو بود. حتی من از آقای مصطفوی پرسیدم این ۱۵ سال از کجا آمده که گفتند برای انتخاب این عدد هیچ معیاری وجود نداشته است.

وی تاکید کرد: متاسفانه به نظر می‌رسد کارمندان نظام فنی و اجرایی اقتدار خود را در این می‌دانند که با مسئله رتبه‌بندی، پیمانکاران را اذیت کنند.

پیام آبادگران

بهمن و اسفند ۱۴۰۲

شماره ۴۱۵

در دیدار هیات مدیره سندیکا با مدیران شرکتهای عضو صورت گرفت

بخشی از دستاوردهای سندیکا در سالی که گذشت

پیام آبادگران
بهمن و اسفند ۱۴۰۲
شماره ۴۱۵

دهد نیاز به بازخورد آنان دارد تا با اطلاع از کم و کسری این خدمات برای تکمیل آنها اقدام نماید.

وی با اشاره به اینکه کمیسیونهای سندیکا از اعضای هیات مدیره و افراد علاقمند در صنف تشکیل شده‌اند و به نوعی اتاقهای فکر هیات مدیره هستند، حضور مدیران شرکتهای عضو در این کمیسیونها را باعث غنای بیشتر این اتاقها دانست.

مهندس سیامک مسعودی، عضو هیات مدیره سندیکا و رئیس کمیسیون قوانین و مقررات نیز با اشاره به تلاشهای سندیکا عنوان کرد: در فضای کسب و کار کنونی و با توجه به دیدگاههای دولتمردان، بسیاری از تلاشهای در راستای بهبود اوضاع صنف به نتیجه دلخواه نمی‌رسد، با این همه سندیکا با همت و عزمی بیش از قبل به تلاشهای خود در راستای طرح مطالبات به حق اعضای خود ادامه می‌دهد. اگر تلاشهای سندیکا نبود فشارهای موجود بر روی پیمانکاران بسیار بیشتر از چیزی بود

کرد؛ حضور شما بزرگواران در این جلسه بسیار با اهمیت است و این امکان را به ما می‌دهد که با آگاهی بیشتری نسبت به دیدگاهها و نقطه نظرات مدیران شرکتهای عضو به پیگیری مسائل و مشکلات صنعت احداث بپردازیم. برای این که سندیکا بتواند خدمات لازم را به اعضای خود ارائه

مهندس سیامک مسعودی:

در فضای کسب و کار کنونی و با توجه به دیدگاههای دولتمردان، بسیاری از تلاشهای در راستای بهبود اوضاع صنف به نتیجه دلخواه نمی‌رسد، با این همه سندیکا با همت و عزمی بیش از قبل به تلاشهای خود در راستای طرح مطالبات به حق اعضای خود ادامه می‌دهد.

هیات مدیره سندیکا در نشست هفتگی خود که روز یکشنبه ۱۳ اسفند برگزار شد با تعدادی از مدیران شرکتهای عضو سندیکا دیدار داشت تا به تبادل نظر و تشریح مساعی در زمینه مشکلات شرکتهای پیمانکاری بپردازد. در این دیدار مهندس محمود غنی پور رئیس هیات مدیره شرکت آبشکن سازه، مهندس بهزاد بابازاده مدیرعامل شرکت تهران سیویل، مهندس بهروز لشکری مدیرعامل شرکت طاق بتنی، مهندس پیام پالیزیان مدیرعامل شرکت آ.س.پ، همچنین مهندس بابک چوبک و مهندس علی پوررضا مدیران شرکت جاده حاضر بودند و به بیان دیدگاههای خود پرداختند. اعضای هیات مدیره سندیکا نیز گزارش بخشی از تلاشها و دستاوردهای سندیکا در حوزه صنعت احداث را ارائه دادند.

در آغاز این جلسه مهندس بهمن دادمان رئیس هیات مدیره سندیکا ضمن خیر مقدم به مدیران شرکتهای عضو عنوان

که امروز با آن روبرو هستیم. سندیکا طی کارگروهها و مکاتبات متعددی با سازمان برنامه و بودجه، سازمان تامین اجتماعی، اداره امور دارایی و... مطالبات اعضای خود را با آنها در میان گذاشته است. اگر اعضای محترم به انعکاس نقطه نظرات و مسائل خود ادامه دهند سندیکا قادر خواهد بود در گفتگو با نهادهای دولتی، مطالبات آنان را دقیق تر و با جزئیات بیشتری مطرح نماید.

دکتر علیرضا مقدس زاده عضو هیات مدیره سندیکا و رئیس شورای هماهنگی تشکلهای فنی، مهندسی، صنفی و حرفه ای کشور نیز با اشاره به حضور پررنگ سندیکا در شورای هماهنگی عنوان کرد: سندیکا ظرفیت بی بدیلی دارد که ناشی از قدمت و سابقه طولانی آن در صنعت احداث و انرژی است، حضور همین ظرفیت در شورای هماهنگی این امکان را به شورا داد که تعامل لازم را با سازمان برنامه و بودجه - به عنوان نماینده دولت - و مجلس شورای اسلامی - به عنوان نماد حوزه تقنینی - ایجاد کند. در کنار فعالیت سندیکا برای حل مشکلات صنفی، شورای هماهنگی نیز ۵ کمیته مشترک با نظام فنی و اجرایی تشکیل داده و در قالب آنها پیش نویسها و پیشنهادهای خود را به سازمان برنامه و بودجه اعلام کرده است.

وی افزود: این کمیته های مشترک میانبری برای رفع مسائل و مشکلات موجود در حوزه صنعت احداث هستند. ۴ کمیته از این کمیته های ۵ گانه دبیرانی از تشکلهای دارند و روسای آنها از سازمان برنامه و بودجه هستند، ریاست کمیته صدور خدمات فنی و مهندسی نیز بر عهده دبیر سندیکا است. کمیته نظام فنی و اجرایی مباحثی مانند رتبه بندی را دنبال می کند. کمیته تسهیل و گسترش کسب و کار بحث گواهی نامه های ایمنی و بهداشت، و مسائل پیمانکاران در حوزه مالیات و بیمه را پیگیری می کند. کمیته صدور خدمات فنی و مهندسی تلاش دارد با فعال کردن صادرات فنی و مهندسی درهای جدیدی را به روی فعالان صنعت احداث بگشاید. کمیته رفع موانع سرمایه گذاری بحث

سرمایه گذاری و معضلات آن را در دو حوزه آب و راهسازی - که سرمایه گذاری در آنها بیشتر است - دنبال می کند. مباحث مطرح شده در کمیته صنعتی سازی نیز در حال حاضر با محوریت صنعتی سازی ساختمان و اقدام ملی مسکن دنبال می شود.

وی تاکید کرد: مسائل و مشکلات پیمانکاران که با کمال تأسف به دغدغه هایی روزانه تبدیل شده، نه تنها توسط سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران پیگیری می شود، بلکه محور اصلی تعامل شورای هماهنگی تشکلهای فنی، مهندسی، صنفی و حرفه با نهادهای دولتی است.

در ادامه این نشست مهندس بهزاد بابازاده مدیرعامل شرکت تهران سیویل با اشاره به مسائل حقوقی پیمانکاران و کارفرمایان در زمینه دریافت مطالبات عنوان کرد: پیگیری مطالبات پیمانکاران از طریق مراجع حقوقی موجود فرایند پیچیده و دردسرافرینی دارد، اگر سندیکا امکان راهبری این امور را داشته باشد پیمانکاران می توانند با مشکلات کمتری مسائل خود را دنبال کنند.

مهندس بهروز لشگری مدیرعامل شرکت طاق بتنی نیز عنوان کرد: وجود یک بخش حقوقی قدرتمند در سندیکا ضروری است. اگر سندیکا افراد صالح و مورد تأیید خود را به شرکتهای معرفی کند، مسائل حقوقی شرکتهای با دشواری کمتری حل خواهد شد. با کمال تأسف در بیشتر موارد قراردادهای شکایت می رسد. در حالی که صورت وضعیت ما

دکتر مقدس زاده:

مسائل و مشکلات پیمانکاران که با

کمال تأسف به دغدغه هایی روزانه

تبدیل شده، نه تنها توسط سندیکای

شرکتهای ساختمانی ایران پیگیری

می شود، بلکه محور اصلی تعامل

شورای هماهنگی تشکلهای فنی،

مهندسی، صنفی و حرفه با نهادهای

دولتی است.

بیش از سه ماه است پرداخت نشده، صحبت از پرداخت ارزش افزوده می شود. وقتی دارایی را در جریان عدم پرداخت کارفرما قرار می دهیم از ما می خواهد فرمی را برای کارفرما ببریم تا با پرکردن آن تایید نماید ارزش افزوده را پرداخت نکرده، اما کارفرما از پر کردن فرم خودداری می کند، وقتی به پرسنل دارایی یادآوری می کنیم که در بخشنامه خود دارایی عنوان شده تا وقتی کارفرما پرداخت نکند، دارایی حق مطالبه از پیمانکار را ندارد، پرسنل دارایی عنوان می کنند: «آن بخشنامه را بریزید دور». در نهایت کسی که از این روند متضرر می شود پیمانکار است. بی شک دایر شدن بخش حقوقی در سندیکا و ارائه مشاوره به پیمانکاران، امکان دفاع اصولی و درست را به ما خواهد داد.

در همین زمینه مهندس عباس وفايي عضو هیات مدیره سندیکا نیز عنوان کرد: کمیسیون حقوقی برقرار است و شرکتهای عضو می توانند با نوشتن یک نامه از خدمات این کمیسیون و دو نفر از اعضای حقوقدان آن استفاده کنند. در این مدت هم عزیزیانی به کمیسیون مراجعه کرده اند و راهنمایی های لازم را دریافت کرده اند. البته این کمیسیون آخرین راه حل را دادگاه می داند و تلاش دارد پیمانکاران را برای حل مشکلاتشان از مسیرهای دیگر راهنمایی کند.

وی گفت: در موضوع رتبه بندی نیز سندیکا با سازمان برنامه و بودجه گفتگو داشته و در ۱۰ سال اخیر مصوبه هایی برای دو نوبت تمدید گرفته است. پیمانکاران می توانند با شروع مراحل تمدید خود، دو سال تمدید بی قید و شرط را در بازه ۶ ماه به ۶ ماه بگیرند. علاوه بر این، اگر شرکتی از لحاظ امتیاز مالی مشکل داشته باشد اما امتیاز تجربه کاری و نیروی انسانی را کسب کند می تواند برای ۴ سال تمدید رتبه بگیرد.

مهندس وفايي افزود: علاوه بر این، سندیکا در سال ۱۴۰۰ مصوبه ای از سازمان برنامه و بودجه گرفت که با برگرداندن ضریب از ۰/۲۵ به ۰/۵ توانست گردش مالی شرکتها را دو برابر کند و ۵۰ درصد امتیاز مالی را افزایش

دهد. در همان مصوبه مقرر شد امتیاز مالی را با یکی از امتیازهای مالی ۴ سال گذشته که بیشتر و به روزشده تر بود محاسبه کنند. مهندس دادمان نیز گفت: دبیرخانه در موضوع مربوط به داوری در موارد متعدد برای اعضای خود اقدام کرده است، از جمله در زمینه دعاوی بین خود پیمانکاران یا دعاوی بین پیمانکاران با کارفرمایان. سندیکا در حال حاضر نیز داوری را انجام می دهد و نتیجه این داوری ها تا کنون مورد اقبال اعضای سندیکا بوده است.

در ادامه مهندس محمود غنی پور رئیس هیات مدیره شرکت آبشکن سازه عنوان کرد: اخیراً در استان بوشهر، اداره تامین اجتماعی بدون هیچ اعلام قبلی و در پروژه های در حال کار، اقدام به برداشت پول از سپرده پیمانکار نزد کارفرما کرده است. در یکی از این موارد که مربوط به خود ما بوده، سازمان با ارسال یک نامه کارفرما را ملزم به پرداخت کرده است. کارفرما نیز با آگاهی از عواقب عدم همکاری با سازمان تامین اجتماعی ناچار به این کار شده است. این اتفاق در صورتی افتاده که ما هیچ بدهی یا لیست معوقی نداشته ایم و درخواست مفصاحساب هم نداده بودیم. وی در ادامه با اشاره به اقدام اصناف برای ایجاد یک شعبه جهت دعاوی صنفی عنوان کرد: ضروری است با قوه قضائیه در زمینه ایجاد شعب دادگاهی مربوط به پیمانکاران تعامل شود. بسیاری از قضات به دعاوی و پیمانهای حوزه پیمانکاری آشنایی ندارند. بسیاری از کارشناسان رسمی هم زیر و بم مسائل ما را نمی دانند. در این زمینه سندیکا می تواند طی یک تعامل از قوه قضائیه بخواهد افراد آموزش دیده ای که پیمان را می فهمند در مقام قضاوت بنشانند. درخواست ما تشکیل یک یا چند شعبه دادگاه تخصصی برای پیمانکاران است.

وی افزود: متأسفانه همانند چیزی که در جامعه روی داده و شاهد نوعی شکاف طبقاتی هستیم، در شرکتها نیز با نوعی شکاف مواجه شده ایم که در نتیجه ارزیابی ها اتفاق افتاده است. شرکتیهای با

رتبه ۱ در حال کار هستند. شرکتیهای با رتبه ۴ و ۵ نیز به نحوی در حال کار هستند. اما شرکتیهایی با رتبه ۲ و ۳ در حال آسیب دیدن از فرایند ارزیابی هستند. با وجود داشتن گواهی صلاحیت در چند رشته، از این شرکتها انتظار می رود فقط در یک رشته کار کنند، به عبارتی امتیاز تجربه در کار مشابه در ارزیابی ها بسیار پررنگ تر از حد واقعی شده است. در یک مورد ما را برای مناقصه دعوت کردند که در ارزیابی عنوان شده بود باید ۳ کار مشابه طی ۴ سال گذشته داشته باشید، اما سوال این است که در شرایط کنونی کدام پیمانکار ۳ کار مشابه در ۴ سال داشته است. وی افزود: علیرغم تلاشهای قابل احترام سندیکا و دبیر آن، نامه های چند پهلوی سازمان برنامه و بودجه پاسخگوی مطالبات اعضا نیست. تاخیر در پرداخت تعدیل ها بسیار وحشتناک است. ما در پروژه ها به کرات با مشکلات پرداخت تعدیل درگیر هستیم.

مهندس غنی پور در پایان گفت: بعضی وقتها پیمانکاران با نظام فنی و اجرایی مشکلی ندارند و در شرایط خصوصی آسیب هایی از جانب مشاوران می بینند. در این زمینه شاید بهتر باشد گفتگوهایی را با جامعه مهندسان مشاور آغاز کنیم. در ادامه دکتر ایرج گلابتونچی، دبیر سندیکای شرکتیهای ساختمانی با اشاره به این نکته که صاحبان اصلی سندیکا مدیران شرکتیهای عضو هستند، عنوان کرد: در وزارت صنعت بسته ای برای حمایت از

مهندس غنی پور:

ضروری است با قوه قضائیه

در زمینه ایجاد شعب دادگاهی

مربوط به پیمانکاران تعامل شود.

بسیاری از قضات به دعاوی و

پیمانهای حوزه پیمانکاری آشنایی

ندارند.

درخواست ما تشکیل یک یا

چند شعبه دادگاه تخصصی برای

پیمانکاران است.

صادرات خدمات فنی و مهندسی در حال بررسی بود که امروز جمع بندی شد و به زودی برای دولت و سران سه قوه ارسال خواهد شد. با تصویب این بسته حمایتی کمک زیادی به صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی خواهد شد.

وی گفت: سندیکا با قوه قضائیه و شخص آقای اژه ای مذاکراتی داشته تا شعب خاصی برای پیمانکاران بگذارند. البته مسئولان قوه قضائیه در وهله اول، با بیان این که قراردادهای ما شرایط عمومی دارد مقاومت نشان می دادند اما در نهایت قول مساعد در این زمینه داده شد.

گلابتونچی گفت: دوستان ما در سندیکا پیگیر موضوع رتبه بندی هستند. اما این مسئله اساساً بسیار پیچیده است چون بسیاری از سازمانهای خصوصی و دولتی مایلند بازیگر این عرصه باشند، شهرداری ها از طریق وزارت کشور تلاش داشتند در کمیسیون اقتصادی دولت مصوبه ای بگیرند که تمام سازمانهای وابسته به شهرداری نیز رتبه پیمانکاری بگیرند، که سندیکا توانست با ساعتها بحث و گفتگو از این امر جلوگیری کند. چند روز پیش دوباره متوجه شدیم آقای منظور نامه ای به آقای قانع فر نوشته اند تا استانداری ها بتوانند رتبه ۱ و ۲ بدهند، و متعاقب آن، طی دو سه روز اخیر این موضوع به دغدغه دبیرخانه سندیکا تبدیل شده است. متأسفانه اقدامات بسیاری می شود که سیستم رتبه بندی موجود از بین برود که تلاش ما در سندیکا برای جلوگیری از معیوب تر شدن همین سیستم معیوب است.

دبیر سندیکا گفت: در زمینه ارزیابی نیز، ما همیشه از سازمان برنامه و بودجه سوال می کنیم که چرا با وجود دادن گواهی به پیمانکاران، مجدداً آنها را ارزیابی می کنید، آیا برای هر بار جراحی نیز از جراحی که اجازه جراحی دارد لیست عمل های قبل را می خواهند؟ یا قبل از هر بار پخت نان، از نانوا می خواهند نشان دهد این کار را بلد است؟ متأسفانه ما پیمانکاران یک قشر مظلوم هستیم که با وجود دریافت گواهی نامه از خود سازمان برنامه و بودجه،

مجددا مورد ارزیابی قرار می‌گیریم.

دکتر گلابتونچی افزود: در زمینه ترک تشریفات نیز سندیکا پیگیر بوده که به اسم ترک تشریفات پروژه‌ها به شرکتهای دولتی و نظامی واگذار نشود، در نهایت از سازمان برنامه و بودجه نامه‌ای گرفتیم مبنی بر این که کارهایی با برآورد کمتر از هزار برابر سقف معاملات متوسط، صرفا به مشاوران و پیمانکاران بخش خصوصی واگذار شود. در زمینه تعدیل نیز سندیکا تلاش دارد از بدتر شدن شرایط موجود جلوگیری کند. یک زمانی آقای میرکازمی با این استدلال که «چرا باید قیمت گوشت را از قصاب گرفت»، عنوان کردند: نباید قیمت‌ها را از تشکلهای استعلام کنیم. سندیکا تلاش زیادی کرد تا این دیدگاه اشتباه را اصلاح کند و در نهایت موفق شد.

وی افزود: درباره بخشنامه ۵۴۹۰ ساعتها تلاش کردیم که به سازمان برنامه بگوئیم وقتی تاخیر ایجاد می‌شود باید خسارت مالی تاخیر (ضمان) پرداخت شود، و اجازه انجام کار داده شود. در نهایت سازمان برنامه و بودجه ضمان را پذیرفت اما بخشنامه‌ای داد که باعث شد تمام تاخیر زمانی که در بخشنامه قبلی به دست می‌آمد نصف شود، در حال حاضر تلاش ما برای جلوگیری از ابلاغ همین بخشنامه است.

وی گفت: در شرایط عمومی پیمان عنوان شده با تاخیر در پرداخت تعدیل، باید مثل کارکرد به آن تاخیر تعلق گیرد. در

همین زمینه اظهارات ضد و نقیضی صورت می‌گیرد. در چنین شرایطی سندیکا تلاش دارد از بدتر شدن شرایط جلوگیری کند و با پیگیری‌های لازم در جهت اصلاح امور قدم بردارد.

مهندس بهروز لشگری، مدیرعامل شرکت طاق بتنی نیز گفت: ارزیابی‌ها عاملی شده که بعضی از کارفرماها دست به انتخاب پیمانکارانی بزنند که دوست دارند و پیمانکاران دیگر را با وجود صلاحیت بیشتر کنار بگذارند. مسئله بعدی درباره حل اختلاف قراردادهای شهرداری است که به کمیسیون ماده ۳۸ شهرداری رجوع داده می‌شود و همه اعضای این کمیته از خود شهرداری هستند که به ضایع شدن حق پیمانکاران می‌انجامد.

دبیر سندیکا در این زمینه گفت: سندیکا طی دو فقره نامه به این مسئله اشاره کرده و خواهان اصلاح این روند شده که شهرداری اعلام کرد این موضوع در

مهندس پیام پالیزیان:

متاسفانه ما با مدیرانی روبرو

هستیم که الفبای اصول حرفه‌ای

و ضوابط جاری را نمی‌دانند. این

مدیران نه تنها سابقه‌ای در زمینه کار

پیمانکاری ندارند، بلکه برخورد آنها با

فعالان این حرفه بسیار غیر حرفه‌ای

است.

معاونت حقوقی شهرداری در حال بررسی است. در زمینه ارزیابی هم، از پیمانکاران گرامی خواهشمندم اگر در فرایند ارزیابی متوجه شرایط غیرمعمولی شدند به سندیکا اطلاع دهند تا سندیکا اقدامات عاجل را انجام دهد. برای نمونه در یک مورد شرط شرکت در مناقسه، اعتبار داشتن یک ساله گواهی نامه ذکر شده بود، که سندیکا این موضوع را به سازمان برنامه و بودجه منعکس کرد و سازمان از کارفرما خواست این مورد را اصلاح کند.

دکتر گلابتونچی در پایان از اعضای سندیکا خواست مسائل پیش آمده و نقطه نظرات خود را به سندیکا منعکس کنند، تا هیات مدیره و کمیسیونهای سندیکا با اشراف بیشتری نسبت به اتفاقات و روندهای جاری، تعامل خود را با نهادهای دولتی مدیریت کند.

در ادامه مهندس پیام پالیزیان مدیرعامل شرکت آ.س.پ عنوان کرد: متاسفانه ما با مدیرانی روبرو هستیم که الفبای اصول حرفه‌ای و ضوابط جاری را نمی‌دانند. این مدیران نه تنها سابقه‌ای در زمینه کار پیمانکاری ندارند، بلکه برخورد آنها با فعالان این حرفه بسیار غیر حرفه‌ای است. وی با اشاره به مشکلات رتبه‌بندی عنوان کرد: اشتراک در مشکلات موجود نشان می‌دهد که پیمانکاران چاره‌ای جز عوض کردن زمین بازی خود ندارند. برای این منظور است که سندیکا می‌تواند از قدرت تشکیلی خود استفاده کند و قابلیت‌هایی را

به وجود آورد که شرکتها در بستر آن، بتوانند برای تشکیل کنسرسیومها و صندوقهای سرمایه‌گذاری قدم بردارند.

وی راه حل دیگر برای کم کردن وابستگی پیمانکاران به کارفرمایان دولتی را توجه به صدور خدمات فنی و مهندسی و توجه به بازارهای خارجی دانست و گفت: سندیکا در این زمینه نیز می‌تواند ضمن تعامل با دولت، خواهان تسهیل صدور خدمات فنی و مهندسی باشد.

در واکنش به پیشنهاد دوم مهندس پالیزیان دکتر گلابتونچی عنوان کرد: در وزارت صمت تصویب شد که «به منظور گسترش صادرات خدمات فنی و مهندسی و رسیدن به صادرات حداقل ۵ میلیون یورو دولت مکلف است معادل ۱ درصد ارزش کالاهای وارداتی غیر اساسی را به عنوان عوارض اخذ و به منظور حمایت از این گروه صادرکنندگان و به حساب صندوق غیر دولتی «توسعه صادرات خدمات فنی و مهندسی» که به همین منظور تشکیل خواهد شد واریز نماید. منابع این صندوق تنها برای حمایت مالی از صدور خدمات فنی و مهندسی از جمله پرداخت مشوقهای صادراتی قبل و بعد از ابلاغ این مصوبه و صدور ضمانت‌نامه قابل استفاده است.»

وی تشکیل این صندوق را قدم مثبتی برای کم شدن وابستگی به کارفرمایان دولتی دانست و گفت: همچنین مقرر شد تا دو سال بعد از تصویب این بسته حمایتی، به منظور کاهش پیامدهای تحریم برای صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی، و با تصویب کمیته ماده ۱۹ آیین‌نامه اجرایی حمایت‌های دولت از صادرکنندگان و اعلام آن به بانک، شرکتهایی که سابقه خدمات فنی و مهندسی داشتند و تاخیراتی در تسویه تسهیلات و مطالبات بانکها دارند از سرفصل مربوط به بانکها خارج و مشمول محدودیتها در دریافت خدمات نشوند.

در ادامه این نشست مهندس آزاده عمرانی، عضو دیگر هیات مدیره سندیکا نیز عنوان کرد: با توجه به این واقعیت که در سالهای پیش رو، بودجه عمرانی برای بخش

خصوصی وجود نخواهد داشت، کمیسیون تحقیق و توسعه سندیکا در حال مطالعه در زمینه سرمایه‌گذاری و افزایش توان سرمایه‌گذاری شرکتها در صنعت ساخت است. البته این کار با توجه به لزوم اصلاح قوانین و بسترسازی لازم در بازار سرمایه پروسه دشواری است. کمیسیون تحقیق و توسعه با آگاهی از کمبود نقدینگی در بخش پیمانکاری، به دنبال راهبردی کردن مسیرهایی است که به پیمانکاران امکان تامین مالی از بازار سرمایه را بدهد.

وی در ادامه با اشاره به اینکه سندیکا در جهت پیگیری امور اعضای خود نیاز به اطلاعات و آمارهای دقیق از جمله در زمینه فهرست بها دارد از شرکتهای عضو سندیکا درخواست کرد در پاسخ دادن به نامه‌های استعلامی سندیکا همکاری بیشتری نشان دهند.

خانم دکتر مریم خوانساری عضو دیگر هیات مدیره سندیکا نیز در این نشست حاضر بود و عنوان کرد: متأسفانه مشکلات به حدی متعدد و متکثر است که اعضای هیات مدیره به تنهایی نمی‌توانند همه مسائل را پیگیری کنند و اظهار نظر یا همفکری اعضا می‌تواند ابزار لازم را در اختیار ما قرار می‌دهد که در زمینه مسائل و مشکلات موجود اولویت‌بندی درستی داشته باشیم. وی افزود: سندیکا کار صنفی انجام می‌دهد و نمی‌تواند در کار اجرایی یا تعریف پروژه وارد شود اما می‌تواند امکانات و پتانسیل خود را در اختیار شرکتهای عضو قرار دهد تا تعامل بیشتری با هم داشته باشند.

دبیر سندیکا :

طی روزهای اخیر آیین‌نامه‌ای در

شورای هماهنگی تهیه شده و توافقی

با سازمان برنامه و بودجه برای ابلاغ

آن صورت گرفته که در آن صحبت از

تشکیل هیاتی برای صلح و سازش

شده است. این هیات به نوعی یک

مکانیزم برای طرح و حل مسئله

پیمانکار و کارفرما قبل از رفتن به

دادگاه است.

در ادامه مهندس بابک چوبک از شرکت جاده عنوان کرد: بیشتر اختلافات بین کارفرما و پیمانکاران مربوط به مطالبات است. کارفرماها در پرداخت پول تعلل می‌کنند چون تخصیص بودجه صورت نمی‌گیرد. اگر در زمینه پروژه‌هایی که تخصیص بودجه دولتی دارند یک لیست تهیه شود و از دولت درخواست تخصیص بودجه گردد کار به طرح دعوی نخواهد رسید.

دبیر سندیکا در پاسخ به پیشنهاد مهندس چوبک عنوان کرد: در زمان طرح دعوی شرکتها یا طبق ماده ۵۳ به شورای عالی فنی می‌روند یا در دادگاههای عمومی مسائل خود را دنبال می‌کنند، اما طی روزهای اخیر آیین‌نامه‌ای در شورای هماهنگی تهیه شده و توافقی با سازمان برنامه و بودجه برای ابلاغ آن صورت گرفته که در آن صحبت از تشکیل هیاتی برای صلح و سازش شده است. این هیات به نوعی یک مکانیزم برای طرح و حل مسئله پیمانکار و کارفرما قبل از رفتن به دادگاه است. وی از تصویب آیین‌نامه اجرایی دیگری به نام آیین‌نامه اجرایی جز ۲ بند ۳ تبصره ۶ قانون برنامه و بودجه ۱۴۰۲ خبر داد که درباره چگونگی تسویه بدهی پیمانکاران به نهادهای دولتی با اسناد خزانه است.

مهندس دادمان نیز طی توضیحاتی تکمیلی عنوان کرد: این آیین‌نامه در واقع اجرای بند «ب» ماده ۵۳ شرایط عمومی پیمان است. در شرایط عمومی پیمان سه مرحله برای حل اختلاف پیش‌بینی شده که مرحله میانی آن «هیات حل اختلاف» است که با این آیین‌نامه رسمیت بیشتری یافته و قابلیت اجرایی خواهد یافت.

وی در پایان با تشکر از حضور مدیران شرکتها در جلسه پایانی هیات مدیره سندیکا در سال ۱۴۰۲ عنوان کرد: همچنان که با آمدن سال جدید، نفس تازه‌ای در طبیعت دمیده خواهد شد، ما نیز به عنوان فعالان صنعت احداث تلاش داریم با انرژی و امید بیشتری به آبادانی کشور بیندیشیم و با برداشتن مشکلات موجود از سر راه مسیر سازندگی کشور را هموار کنیم.

چهارمین کنفرانس بین‌المللی حقوق ساخت برگزار شد

حقوق ساخت، اشاعه حقوق ساخت و حل معضلات حقوق ساخت است. وی ضمن خیرمقدم به حضاران و تشکر از حمایت مسئولان دانشگاه و دیگر دست‌اندرکاران برپایی این کنفرانس، در ابتدای جلسه گفت: در هر کدام از کنفرانسهای گذشته پیرامون موضوع خاصی برنامه داشته‌ایم که محور اصلی بوده، امسال نیز این کنفرانس با چهار محور اصلی قوانین و مقررات، قراردادهای و تعهدات، حل و فصل اختلافات و رویکرد حقوقی فناوری‌های نوین در صنعت ساخت برگزار خواهد شد. هدف اصلی ما از برگزاری کنفرانس حقوق ساخت، اشاعه حقوق ساخت و حل معضلات حقوق ساخت است.

چهارمین کنفرانس بین‌المللی حقوق ساخت روز چهارشنبه ۱۱ بهمن افتتاح شد و تا روز پنجشنبه ۱۲ بهمن ادامه داشت. این کنفرانس دو روزه با حضور دکتر عباسی اصل معاون مسکن و ساختمان وزیر راه و شهرسازی، و دکتر شاکری، نماینده مجلس شورای اسلامی و جمعی از مسئولان، دانشگاهیان و فعالان این حوزه در دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی برگزار شد. دکتر ایرج گلابتونچی دبیر سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران نیز در این کنفرانس به ایراد سخنرانی پرداخت. در آغاز کنفرانس چهارمین کنفرانس بین‌المللی حقوق ساخت، دکتر عباسیان جهرمی، دبیر چهارمین کنفرانس بین‌المللی حقوق ساخت عنوان کرد: هدف اصلی ما از برگزاری کنفرانس

حق مردم است که در خانه‌هایی با فرهنگی ایرانی زندگی کنند.

در ادامه این کنفرانس، دکتر امیررضا شاهانی، رئیس دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی با بیان اینکه حقوق به سه دسته حق الله، حق الناس و حق النفس تقسیم می‌شود، تاکید کرد: مباحثی در حقوق ساخت وجود دارد که طبیعتاً شما به آن خواهید پرداخت، اما چیزی که من در این سخنرانی به آن می‌پردازم، حقوق مردم است، باید حقوق بهره‌برداران و مردم در ساخت و سازها مورد توجه قرار گیرد. بسیار ضروری است خانه‌ای که مردم می‌خرند شناسنامه داشته باشد، یک بحث دیگر حقوق همجواری در آپارتمان‌ها است که

باید رعایت شود.

رئیس دانشگاه با اشاره به وسعت ایران گفت: با توجه به وسعت ایران ای کاش به سمت وسعت ارضی که در فرهنگ ایرانی موجود است می‌رفتیم، واقعیت این است که آپارتمان با فرهنگ ایرانی تضاد دارد و آن روح را ندارد. به هر حال باید در جریان حقوق ساخت، بیش از پیش به حقوق مردم و مسئولیت اجتماعی سازندگان توجه شود، این حق مردم است که در خانه‌هایی که با فرهنگی ایرانی مطابقت دارد، زندگی کنند.

توجه مجلس به سه حوزه مسکن،

توسعه مهندسی و توسعه مالی

دکتر اقبال شاکری عضو کمیسیون عمران مجلس و رئیس شورای سیاستگذاری کنفرانس نیز در این کنفرانس حاضر بود و عنوان کرد: اتفاقات خوبی در کشور رخ داده است، برنامه هفتم توسعه تصویب شده است که یکی از قسمت‌های مهم آن مربوط به صنعتی است که شما در آن فعال هستید، در سه حوزه مسکن، توسعه مهندسی و توسعه مالی حدود ۲۰ حکم تصویب شده است.

جامعه دانشگاهی باید به سمت نگرش

چند بعدی برود

دکتر عباسی اصل معاون مسکن و ساختمان وزیر راه و شهرسازی نیز در ابتدای سخنان خود گفت: پاسخ به این سوال مهم است که چرا مسائل ما در ایران حل نمی‌شود. دانشجویان ما در دانشگاه‌ها به صورت تک دیسیپلین (تک بعدی) تحصیل می‌کنند و دکترای آن رشته را نیز می‌گیرند و وارد مسائلی می‌شوند که مولتی دیسیپلین (چند بعدی) است. از این حیث این همایش که بحث ساخت و ساز و حقوق در آن پیگیری می‌شود بسیار مهم و با ارزش است.

ایشان در ادامه گفت: ما باید جامعه‌نگری را در بین مهندسين جلو ببریم یعنی مهندسين ما باید هم حقوق بدانند هم اقتصاد و هم تامین مالی، آنچه که در اقتصاد

تامین‌کننده قرارداد است، اقتصاد است و اقتصاد نیز براساس تقسیم کار جلو می‌رود و تقسیم کار نیز بر اساس قرارداد. در واقع کشوری پیشرفته است که دارای قراردادهای پیشرفته باشد، پیشرفتگی کشور در نوع قراردادها پیش است.

پانل تخصصی نظام فنی و اجرایی کشور

در ادامه این کنفرانس، پانل تخصصی «نظام فنی و اجرایی کشور» با حضور دکتر جواد قانع فر، دکتر اقبال شاکری، مهندس طبیب‌زاده، دکتر اسماعیل هریسی، و مهندس علی کریمه‌آنچه برگزار شد.

دکتر اقبال شاکری در زمینه روش‌های تدارک پروژه از جمله روش تک عاملی، دو عاملی، سه عاملی، چهار عاملی، و دیگر عاملی (مشارکت) توضیحاتی ارائه داد. وی گفت: روش تدارک سه عاملی، ۷۰ درصد از حجم روش تدارک پروژه‌ها را تشکیل می‌دهد. در این روش نقش حکمرانی و بهره‌برداری بر عهده کارفرما است. شرایط عمومی پیمان نیز قلب روش سه عاملی است و روابط بین کارفرما، مشاور طراح، و پیمانکار سازنده را مشخص می‌کند. وی تصریح کرد: وجود کارفرمای بصیر، مشاور خبیر، و پیمانکار کاربلد به تحقیق اهداف پروژه منجر می‌شود.

دکتر جواد قانع فر نیز عنوان کرد: در

دکتر قانع فر:

در شرایط عمومی پیمان جدید که سال

۱۳۸۷ تدوین شد اما ابلاغ نگردید،

رویکردها و محورهای پیش‌بینی شد

که یکی از آنها توجه و حرکت در راستای

منافع ملی و توسعه پایدار، همچنین

رابطه برد- برد طرفهای پیمان است.

گذشته هر سازمانی شرایط عمومی پیمان مخصوص به خود را ابلاغ می‌کرد، اما این کار هزینه شرکت پیمانکاران در مناقصات را بالا می‌برد و با وجود منابع پراکنده به منشاء فساد تبدیل می‌شد. از جمله این که دستگاهها می‌توانستند تغییرات خاصی را در قراردادها اعمال کنند که پیمانکاران قادر به شرکت در مناقصه نباشند. به عبارتی دستگاهها می‌توانستند اعمال سلیقه کنند و منافع و اختیارات خود را لحاظ نمایند. در مورد اختلافات ایجاد شده نیز به ناچار از مولف متن سوال می‌شد و همین امر به تعادل پیمان آسیب می‌زد. به همین دلایل سازمان برنامه و بودجه، متن شرایط عمومی پیمان را تنظیم کرد تا ریسک و منافع همه متعادل باشد.

وی افزود: سازمان برنامه و بودجه از سال ۱۳۵۰ وارد بحث نظام فنی و اجرایی شد، البته شرایط عمومی پیمان در دهه ۴۰ موجود بود و سازمان در سالهای ۱۳۵۲ و ۱۳۷۸ نسخه‌های بعدی آن را اعلام کرد، اما همین نسخه‌های موجود با توجه به الزامات اقتصادی کنونی باید تجدیدنظر شود تا تعادل بین طرفین قرارداد اجرا شود. در شرایط عمومی پیمان جدید که سال ۱۳۸۷ تدوین شد اما ابلاغ نگردید، رویکردها و محورهای پیش‌بینی شد که یکی از آنها توجه و حرکت در راستای منافع ملی و توسعه پایدار، همچنین رابطه برد- برد طرفهای پیمان است.

در ادامه این پانل مهندس محمدرضا طبیب‌زاده عنوان کرد: علیرغم گفته استاد حامی در این زمینه که مهندسان باید با سایر رشته‌ها نیز آشنا باشند، متأسفانه مهندسان ما با بحث حقوق ساخت آشنا نیستند. وی پیشنهاد داد قانون نظام فنی و اجرایی در دو سطح یعنی در سطح عمومی توسط سازمان و در سطح تخصصی توسط بخش خصوصی (نسبت به وظایف قسمتهای مختلف صنعت احداث) البته با نظارت و محوریت سازمان برنامه و بودجه تهیه و تنظیم شود.

در ادامه این پانل تخصصی، دکتر اسماعیل

هریسی در زمینه چالش‌های موجود در قراردادهای پیمانکاری صحبت کرد و گفت: اولین چالش به شرایط عمومی پیمان برمی‌گردد که اصلاح نشده است. بعد از سال ۱۳۸۷ قرار شد شرایط عمومی پیمان اصلاح شود که این فرایند دو سال طول کشید و در نهایت نیز ابلاغ نشد. طی ۲۴ سال است که ما با شرایط عمومی پیمانی کار می‌کنیم که مقتضیات زمانی و مکانی خود را از دست داده است. جهان در حال تحول و تطور است اما شرایط عمومی پیمان ما ۲۴ سال است که در جا می‌زند. البته شاید دلیل این عدم ابلاغ این است که با ابلاغ آن مسئولیت کارفرما زیاد می‌شود.

وی افزود: در ادامه باید اصل ماده حل اختلاف دگرگون شود. دولت نباید در کار حل اختلاف که مسئله‌ای قضائی است دخالت کند. همچنین لازم است بین مسئولیت، وظایف و حقوق طرفین تعادل ایجاد شود. این ۶۲ هزار طرح نیمه‌تمامی که به آنها اشاره می‌شود، مربوط به مشکلات قراردادهای است. باید در زمینه خسارات نامتعارفی که به پیمانکاران وارد می‌شود چاره‌جویی شود. اوضاع و احوال کشور دگرگون شده و با توجه به دشواری‌های ایجاد شده، این کار با یک بخشنامه عملی نیست و باید در دل پیمان به شکل سیستماتیک گنجانده شود.

وی افزود: لازم است شناسایی حق فسخ برای پیمانکار در نظر گرفته شود. کارفرما عنوان می‌کند پولی برای پرداخت ندارد اما پیمانکار ناچار است که کار را ادامه دهد وگرنه ضمانت‌نامه‌اش ضبط می‌شود، اما در فیدیک پیش‌بینی شده که در صورت عدم پرداخت کارفرما، پیمانکار نیز می‌تواند کار را بخواباند و هزینه‌های مربوط به تعلیق را بگیرد.

وی افزود: پیمانکار از کجا باید پول بیاورد؟ مگر پیمانکار سرمایه‌گذار است؟ کارفرما دو حق فسخ را در قالب مواد ۴۶ و ۴۸ دارد اما پیمانکار هیچ حق فسخی ندارد که این امر با عدالت منافات دارد. در واقع حق فسخ برای زمانی است که یکی از طرفین قرارداد

به تعهدات خود عمل نمی‌کند. باید حق فسخ و حبس برای پیمانکار در نظر گرفته شود. هریسی گفت: بسیار ضروری است شرایط عمومی پیمان با توجه به شرایط روز از پویایی برخوردار باشد.

در پایان سخنان دکتر هریسی، دکترهای عباسی اصل، معاون مسکن و ساختمان وزیر راه و شهرسازی که در سالن حاضر بود تاکید کرد: ارائه حق فسخ به پیمانکار تنها زمانی ممکن است که پیش پرداخت حذف شود. وی همچنین خواهان تحقق سرمایه‌گذاری غیردولتی در پروژه‌ها شد، که سخنان وی با اعتراض حاضران در جلسه مواجه شد، از جمله دکتر هریسی با اشاره به قوانین جهانی در زمینه پیش پرداخت عنوان کرد: پیمانکار به عنوان اجراکننده وارد پروژه می‌شود و نمی‌توان از او انتظار داشت از سرمایه خود اقدام به ساخت و ساز کند، آن هم در شرایطی که دولت امانت‌دار سرمایه مردم است و وظیفه دارد این سرمایه را برای زیرساخت‌های توسعه‌ای سرمایه‌گذاری کند.

در ادامه این پانل مهندس کریمی آنچه نیز در زمینه قراردادهای همسان نظارت و اجرا،

دکتر هریسی:

بعد از سال ۱۳۸۷ قرار شد شرایط عمومی پیمان اصلاح شود که این فرایند دو سال طول کشید و در نهایت نیز ابلاغ نشد. طی ۲۴ سال است که ما با شرایط عمومی پیمانی کار می‌کنیم که مقتضیات زمانی و مکانی خود را از دست داده است. البته شاید دلیل این عدم ابلاغ این است که با ابلاغ آن مسئولیت کارفرما زیاد می‌شود.

و چالش‌های آن سخن گفت. وی تاکید کرد: باید نگاه ویژه‌ای هم به بخش خصوصی شاغل در ساخت و سازهای شهری به وجود آید. وی گفت: قراردادهای همسان نظارت در استانها تهیه می‌شود و به همین دلیل نیز از نظر آسیب شناسی به تعداد استانها، قرارداد وجود دارد.

در پایان این پانل دکتر شاکری تاکید کرد: برای حل اختلاف میان کارفرما و پیمانکار باید نماینده بخش خصوصی در شورای عالی مسکن و شورای عالی فنی کشور حضور داشته باشند. حتما باید نماینده بخش خصوصی در شورای عالی فنی توسط این بخش انتخاب شود.

پانل تخصصی حقوق جزا و جرم شناسی

در صنعت ساخت

در ادامه این کنفرانس پانل تخصصی «حقوق جزا و جرم شناسی در صنعت ساخت» با حضور دکتر مهربان داراب‌پور، دکتر علی صفاری، دکتر امیرحسین نیازپور، و دکتر باقر شاملو برگزار شد.

دکتر مهربان داراب‌پور در ابتدای این پانل عنوان کرد: بلافاصله بعد از دستگیری یک مهندس، زندگی مهندسی او تمام می‌شود. همان روز اول اندوخته‌های او از هم می‌پاشد و انتقال تجربه بی‌معنا می‌شود. با این حال در زمینه مسائل کیفری مربوط به مهندسان بحث و بررسی کافی صورت نمی‌گیرد.

در ادامه دکتر علی صفاری در زمینه «نقش مهندسان در بروز و پیشگیری از جرم» سخن گفت. وی عنوان کرد: فردی به نام اسکار نیومن توجه ما را به ارتباط بین طراحی و اجرای سازه‌ها و پیشگیری از جرم معطوف کرد. ما می‌توانیم از طریق طراحی و اجرای محیط و داشتن محیط متفاوت، رفتار آدمها را تحت تاثیر قرار دهیم. ما نمی‌توانیم به راحتی شخصیت را تغییر دهیم اما می‌توانیم برخی وضعیت‌ها را که روی وقوع جرم تاثیر دارد اصلاح کنیم برای نمونه در جاده‌سازی، می‌توانیم برای اصلاح نقاطی که به آنها قتلگاہ می‌گویند اقدام

در حالی که مسئولیت‌ها، شیوه‌ها و ابزارها متحول شده‌اند. شرایط عمومی پیمان مربوط به ۵۰ سال قبل است و نگاه حاکمیتی دولت در آن حفظ شده است. زمان آن رسیده است که نظام حقوقی متحول شود.

وی با اشاره به سخنان آقای عباسی اصل که در بخشی از همایش عنوان کرده بود ارائه حق فسخ به پیمانکار تنها زمانی ممکن است که پیش پرداخت حذف شود، عنوان کرد: نماینده دولت می‌گوید پول پروژه‌ها را مردم بدهند و ما فقط نگاه ناظر و آمرانه داشته باشیم. برای این منظور باید دولت به عنوان عنصری برابر با بخش خصوصی وارد تعامل شود. از جمله اینکه دولت در پروژه‌های BOT و در زمان قطع همکاری، سرمایه و حداقل سود را به سرمایه‌گذار برگرداند.

وی در ادامه تصریح کرد: در حوزه فعالیت عمرانی و در گذشته، مسئولیت کیفری ناشی از یک تقصیر آشکار بود اما امروزه مسئولیت کیفری مشروط به عمد و سوء نیت و تخلف آشکار نیست و می‌تواند ناشی از غفلت، سهل‌انگاری و عدم نظارت باشد. البته در حوزه عمومی هنوز این مسئولیت برای مسئولان شناخته نشده و این بخش پاسخگوی اشتباهات خود نیست، اما در بخش خصوصی اگر اجرا و نظارت خوب نباشد، این بخش مسئول شناخته می‌شود و باید از لحاظ حقوقی و کیفری پاسخ‌گو باشد.

وی افزود: مقررات ملی ساختمان باید دقیق و ماده به ماده رعایت شود، اگر رعایت نشود و حادثه‌ای پیش آید حتی سالها بعد می‌تواند برای سازنده و کارفرما مسئولیت ایجاد کند. مسئولیت کارفرمایان، مهندسان و مجریان در حسن اجرای قانون است. شما به عنوان مهندس باید در زمینه حسن اجرای قانون تضمین دهید.

وی افزود: مسائل کیفری مربوط به قوانین آمرانه است و توافق کارفرما و پیمانکار نافی مسئولیت کیفری نیست. امروزه تئوری حاکم بر مسئولیت کیفری، از تئوری

می‌یابند. در دنیای معاصر، فضای قابل دفاع و پیشگیری از جرم از طریق کنترل محیط در مهندسی مطرح شده و به مفهوم «پیش‌گیری وضعی» منتهی شدند که عنوان می‌کرد: با تغییر وضعیت می‌توان جلوی بروز جرم را گرفت، و مهندسان یکی از گروههایی هستند که می‌توانند به این تغییر وضعیت کمک کنند.

در ادامه این پانل دکتر باقر شاملو در زمینه «مسئولیت مهندسان در مواقع منجر به فوت» سخن گفت. وی عنوان کرد: دنیای امروز ما دنیای صنعتی است و پروژه‌های عمرانی بزرگی در ابعاد مختلف در حال اجرا است که آثاری را به دنبال دارد و مسئولیت‌هایی را برای طرفین ایجاد می‌کند. بدون شک ما وارث نظام حقوقی هستیم که مربوط به ۱۰۰ سال قبل است،

دکتر شاکری:

برای حل اختلاف میان کارفرما و پیمانکار باید نماینده بخش خصوصی در شورای عالی مسکن و شورای عالی فنی کشور حضور داشته باشند. حتما باید نماینده بخش خصوصی در شورای عالی فنی توسط این بخش انتخاب شود.

کنیم.

وی افزود: اسکار نیومن مطالبی در زمینه «فضای قابل دفاع» و چگونگی جلوگیری از وقوع جرم با طراحی مناسب مطرح کرده است. البته ما در جرم‌شناسی هم یک شاخه به نام جرم‌شناسی محیطی داریم که به تاثیر محیط بر رفتار انسان می‌پردازد. در قرن ۱۹ نیز برخی صاحب‌نظران به تاثیر آب و هوا بر رفتار انسان پرداخته‌اند.

وی گفت: بروز و ظهورهای فضای اطراف می‌تواند ما را شاد یا غمگین، آرام یا خشمگین کند، به عنوان نمونه مهندسان برای اولین بار توجه کردند که ساختمانهای بلند مرتبه و مجموعه‌وار می‌تواند برخی افراد را دچار سردرگمی و ترس کند. برخی ساختمانها چندین ورودی و خروجی دارند که به دلیل کنترل اندک می‌تواند بستر مناسبی برای وقوع جرایم ایجاد کند، به عبارتی تعبیه چند ورودی و خروجی شاید از دید مهندسی مفید باشد اما از نظر امنیتی می‌تواند مشکل آفرین باشد. حتی راههای اضطراری فرار نیز در صورتی که به درستی کنترل نشود می‌تواند زمینه‌ساز جرایم باشد. در ساختمانهای بسیار بزرگ، ساکنان کمتر همدیگر را می‌شناسند و به نوعی نظارت غیررسمی پایین می‌آید.

وی در پایان گفت: یکی از نکاتی که مهندسان باید در کنار سایر نکات مهندسی رعایت کنند توجه به طراحی و اجرای خوب برای حفظ امنیت است. معماری و ساختمان‌ها همگون آسیب‌زا هستند، و برخی از این آسیب‌ها عنوانهای مجرمانه

تقصیر گذر کرده و به تئوری خطر رسیده، به این معنا که هر کسی در ایجاد وضعیت خطرناک مؤثر بوده، باید پاسخگو باشد. برای نمونه، پیمانکار باید صحت اجرای مقررات را تضمین کند، و صرف تذکر به کارگران کافی نیست. وی افزود: طبق ماده ۱۴۲ قانون مجازات اسلامی، شما به عنوان کارفرما و پیمانکار مسئول اعمال کارگران خود هستید چون اراده شما بر آنها حاکم است. ضمن این که رعایت دقیق مقررات به پیشگیری از مخاطرات منجر خواهد شد. دکتر امیرحسین نیاز پور نیز در زمینه «رویکرد کیفی به مهندسان عرصه ساخت و ساز» سخن گفت. وی عنوان کرد: عدالت کیفی از جرایم و مجازات و چگونگی رسیدگی به رفتارهای مجرمانه سخن می‌گوید. مهندسان نیز در جایگاه شغلی خود تابع قانون کیفی هستند. در این حوزه ما می‌توانیم با مهندسان مجرم، مهندسان بزه دیده و مهندسان مؤثر در برقراری عدالت کیفی مواجه باشیم. وی افزود: علاوه بر رفتار مجرمانه عمومی که هر فردی می‌تواند مرتکب شود، مهندسان می‌توانند در طراحی و نظارت ناشایست، مراوده مالی غیرقانونی، ارتشاء و ... مجرم شناخته شوند. در زمینه مهندسان بزه دیده نیز می‌توان گفت در عرصه عدالت کیفی ساز و کاری برای جبران خسارات مهندسان خسارت دیده وجود ندارد، به عبارتی برای جبران آسیب‌های حیثیتی تحمیل شده، ترمیم زینها و ... ساز و کاری دیده نشده است. در مورد گروه سوم از مهندسان که یاور عدالت کیفی هستند می‌توان به کارشناسان دادگستری اشاره کرد. در سالهای اخیر نیز مفهوم مهندس سوت زن، یعنی واکنش مهندسان به فساد اداری و مالی مطرح شده است. وی در پایان گفت: در نظام عدالت کیفی ایران، جرم انگاری‌های پراکنده مربوط به مهندسان وجود دارد اما لازم است یک سری مقررات کیفی ویژه برای این حرفه تدوین شود.

پانل سوم؛ دعوی در قراردادهای پیمانکاری

سومین پانل تخصصی این همایش در زمینه «دعوی در قراردادهای پیمانکاری» بود که توسط دکتر ایرج گلابتونچی دبیر سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران ارائه شد. وی به این سوال پاسخ می‌داد که «آیا فقط باید کار کرد یا می‌توان همزمان با کار به طرح دعوی پرداخت؟»، که به دلیل اهمیت مباحث مطرح شده طی گزارش جداگانه‌ای در همین شماره ماهنامه منتشر خواهد شد.

دومین روز از کنفرانس بین‌المللی حقوق ساخت

در دومین روز از این همایش دو روزه، نشست‌های تخصصی در زمینه مشارکت عمومی- خصوصی، اسناد پیمان، رویه‌های سیستم قضایی در پرونده‌های مهندسی، صنعت و حقوق ساخت، تخلفات انتظامی مهندسان، تحلیل حقوقی حوادث کارگاهی، آسیب‌شناسی معضلات طراحی و نظارت در سیستم ساخت و ساز شهری، مدیریت قراردادهای سرمایه‌گذاری، و مسائل و مشکلات بیمه‌ای حوزه پیمانکاری برگزار شد.

در یکی از این نشست‌های تخصصی که به مسائل و مشکلات بیمه‌ای حوزه پیمانکاری می‌پرداخت، آقای محمد تکلی، کارشناسی حقوقی سندیکا عنوان کرد: با بستن قرارداد

مهندس محمدرضا طیب‌زاده:

علیرغم گفته استاد حامی در این زمینه که مهندسان باید با سایر رشته‌ها نیز آشنا باشند، متاسفانه مهندسان ما با بحث حقوق ساخت آشنا نیستند.

پیمانکاری، علاوه بر حقوق پیمان مسائل مربوط به حقوق کار، حقوق کارگران، بیمه مالیات و ... آغاز می‌شود.

وی با اشاره به قوانین مرتبط با بیمه عنوان کرد: در قانون کار همه کارفرمایان، مکلف به بیمه نمودن کارگران خود شده‌اند. در این باره حق بیمه‌ای که کارفرما باید پرداخت کند ۲۰ درصد است. سهم کارگر ۷ درصد و دولت ۳ درصد است. البته وقتی کارگری همزمان مشمول قانون کار و تامین اجتماعی باشد حق بیمه پرداختی کارفرما ۲۳ درصد است. متاسفانه در حال حاضر دولت حدود ۷۰۰ همت از همین ۳ درصدها به تامین اجتماعی بدهکار است.

وی افزود: کارفرما مسئول پرداخت سهم خود و بیمه شده به سازمان است و برای این کار حداکثر یک ماه وقت دارد. در ماده ۴۰ قانون رفع موانع تولید عنوان شده در کارگاه‌های فنی و مهندسی ثابت، «حق بیمه بر مبنای لیست ارسالی و بازرسی از کارگاه» محاسبه می‌شود. در قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی مربوط به سال ۱۳۹۸ «فهرست ارسالی یا بازرسی» عنوان شده که این «و یا» محل چالش گردیده است.

وی افزود: در ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی نیز عنوان شده، وقتی کارفرما مقاطعه‌ای را به پیمانکار واگذار کرد تکلیف دارد ۵ درصد حق بیمه صورت وضعیت دریافت کند، چالش موجود در این حوزه این است که تامین اجتماعی فارغ از تمام شدن و نشدن پروژه، و تمدید مدت پیمان و ... درست سر سال برای پیمانکاران ابلاغیه صادر می‌کند. با این ابلاغ بدی، سازمان به سراغ پیمانکار می‌آید و اگر پیمانکار نتوانست آن را پرداخت کند باید به سراغ کارفرما برود و از محل آن ۵ درصد

پیام‌آبادگران
بهمن‌واصفند ۱۴۰۲
شماره ۴۱۵

آخر سر از پیمانکار فرعی بخواهد برای آن دوره‌ای که برای وی کار کرده مفاسا بیاورد، وقتی مفاسا بیاورد میزان کارکرد او از کارکرد پیمانکار کم می‌شود.

وی در زمینه عدم دریافت لیست از سوی تامین اجتماعی عنوان کرد: وقتی دولت از پرداخت پول پیمانکار خودداری می‌کند، پیمانکار ناچار به ارائه لیست بدون پول می‌شود که سازمان به دلیل تعهد ایجاد شده توسط این لیست، در پذیرش آن اکراره دارد. حق بیمه طرح‌های عمرانی ۶ درصد ناخالص از کارکرد و ۱/۶ بیمه بیکاری است که در مجموع ۶/۶ حق بیمه قراردادهای عمرانی است که سهم پیمانکار از این میزان ۱/۶ و سهم کارفرما ۵ درصد است.

وی افزود: قراردادهای حوزه ساخت و ساز از نظر احتساب حق بیمه شامل قراردادهای عمرانی، غیرعمرانی، و خاص هستند. قراردادهای عمرانی از محل طرهای تملک دارایی سرمایه‌ای تامین اعتبار می‌شوند و فهرست بهای پایه تبعیت می‌کنند. در طرح‌های عمرانی ضریب بالاسری ۱/۲۰ و در طرح‌های غیرعمرانی این ضریب ۱/۴۰ است. بنابراین در زمان عقد قرارداد وقتی کارفرما عنوان می‌کند طرح عمرانی است، پیمانکار ضریب بالاسری را ۱/۳۰ در نظر می‌گیرد اما در زمان دریافت مفاسا، و به ناگهان سازمان با دیدن فهرست بهای خاص عنوان می‌کند طرح عمرانی نیست. برای همین لازم است از روز اول قرارداد پیگیر تعیین نوع قرارداد باشید و در این باره از سازمان استعلام کنید، می‌توانید تأییدیه شورای عالی سازمان برنامه و بودجه را بگیرید که طرح در قالب طرح‌های عمرانی قرار می‌گیرد.

محمد تکلی در ادامه گفت: دوستان پیمانکار باید دقت کنند، اگر در طرح‌های عمرانی مشاور یا پیمانکار خارجی داشته باشید، آن طرح از شمول طرح‌های عمرانی خارج می‌شود. اگر قرارداد خارج از کشور داشتید باید لیست بیمه پرسنل خارج از کشور را وارد کنید، و لازم نیست در این باره درصدی پرداخت شود یا قراردادی ارائه شود.

سازمان بدهد. همچنین از پیمانکار فرعی بخواهد برای پیمان خود کد بیمه دریافت کند. همچنین در زمان دریافت مفاسای خود از سازمان بخواهد پرونده پیمانهای فرعی را ببندد. از پیمانکاران فرعی هم بخواهد مفاسای خود را ارائه دهند. البته اگر پیمانکار اصلی زودتر اقدام به دریافت مفاسا کند، دریافت مفاسا برای پیمانکاران فرعی لازم نیست.

وی گفت: دو نوع پیمانکار فرعی داریم که نوع اول مشمول ماده ۴۱ و حق بیمه ضریبی هستند. نوع دوم مشمول ماده ۴۷ و دارای کارگاه ثابت و حق بیمه لیستی می‌باشند. پیمانکاری که با پیمانکار فرعی با کارگاه ثابت قرارداد می‌بندد، بهتر است قرارداد را روز اول به سازمان ارائه دهد و

محمد تکلی:

پیمانکاران باید یک نسخه از قرارداد خود

و الحاقیه‌ها و متمم‌های آن را به تامین

اجتماعی ارائه دهد. پیمانکار تکلیف

دارد همه کارکنان خود را بیمه کند. در

مواردی دیده می‌شود، پیمانکارهای

اصلی برای کم شدن دردهای موجود،

لیست پیمانکار فرعی را در لیست

خود می‌آورند که کار بسیار اشتباهی

است و مسئولیت‌های زیادی از جمله

مسئولیت‌های مربوط به مشاغل سخت

و زیان آور را متوجه پیمانکار می‌کند.

این بدهی را دریافت کند.

وی افزود: برای این تبصره، آیین‌نامه‌ای صادر شده که در آن عنوان گردیده اگر ظرف ۲۰ روز پیمانکار بدهی را پرداخت نکند سازمان می‌تواند برای دریافت این مبلغ به کارفرما مراجعه کند. این آیین‌نامه ظرفیت خوبی است، و پیمانکاران می‌توانند از ظرفیت آن استفاده کنند و سازمان را برای دریافت مبلغ مذکور از کارفرما تشویق کند. البته بهتر است قبل از این که ابلاغ بدهی به مرحله قطعی و اجرا برسد و حساب پیمانکار مسدود شود، پیمانکار در جهت ایجاد تعامل بین کارفرما و سازمان برای طی این روند اقدام کند.

محمد تکلی در ادامه به توضیح در زمینه مواد مختلف قانون بیمه پرداخت، و عنوان کرد: پیمانکاران باید یک نسخه از قرارداد خود و الحاقیه‌ها و متمم‌های آن را به تامین اجتماعی ارائه دهد. پیمانکار تکلیف دارد همه کارکنان خود را بیمه کند. در مواردی دیده می‌شود، پیمانکارهای اصلی برای کم شدن دردهای موجود، لیست پیمانکار فرعی را در لیست خود می‌آورند که کار بسیار اشتباهی است و مسئولیت‌های زیادی از جمله مسئولیت‌های مربوط به مشاغل سخت و زیان آور را متوجه پیمانکار می‌کند.

عضو شورای مقررات‌زادایی تامین اجتماعی در ادامه گفت: پیمانکار اصلی در برابر پیمانکار فرعی حکم کارفرما را دارد و باید یک نسخه از قرارداد پیمانکار فرعی را به

پیمانکار مسلط، ادعاهای موثر را شناسایی و اعلام می‌کند

در چهارمین کنفرانس بین‌المللی حقوق ساخت که روز چهارشنبه ۱۱ بهمن افتتاح شد و تا روز پنجشنبه ۱۲ بهمن ادامه داشت، دکتر ایرج گلابتونچی دبیر سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران در زمینه «دعوی در قراردادهای پیمانکاری» به ایراد سخنرانی پرداخت. سخنرانی ایشان به این سوال پاسخ می‌داد که آیا فقط باید کار کرد یا می‌توان همزمان با کار به طرح دعوی پرداخت؟

در سومین پانل تخصصی از چهارمین کنفرانس بین‌المللی حقوق ساخت ایرج گلابتونچی دبیر سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران تاکید کرد: پیمانکار خوب و مسلط پیمانکاری است که بتواند به موقع ادعاهای موثر در کار را شناسایی و اعلام کند.

وی در بخش آغازین پانل تخصصی عنوان کرد: ادعاهای ساخت و ساز یا همان Construction claims معمولاً یک معضل در نظر گرفته می‌شود و تلاش می‌شود از آن اجتناب گردد، در چنین فضایی طرح این سوال ضروری است که آیا پیمانکار خوب پیمانکاری است که در طول کار ادعایی نداشته باشد؟

وی تصریح کرد: اساساً به ندرت می‌توان در یک قرارداد ساخت و ساز ادعایی طرح نکرد، کارکرد درست و اصولی بدون

ادعا ممکن نیست. واقعیت این است که پروژه‌های ساختمانی به ندرت مطابق قرارداد اولیه و یا مبانی و مبلغ مندرج در قرارداد اولیه اجرا می‌شوند و همین تغییرات می‌توانند خواستگاه اولیه ادعا و اختلاف باشند. هر کار اضافه‌ای که توسط کارفرما درخواست می‌شود با تغییر شرایط محمل ادعا را باز می‌کند.

وی افزود: مبنای ایجاد ادعا می‌تواند تغییر، تاخیر و تغییر مبلغ قرارداد باشد که چهارچوب قرارداد را به هم می‌ریزد. هر نکته قابل تفسیری در قرارداد می‌تواند مبنای دعوی باشد. قراردادهای ساخت از لحاظ حقوقی الزام‌آور هستند. اغلب آنها جامع و دقیق هستند ولی به دلیل پیچیدگی‌های ذاتی قرارداد، از دل آن خواسته و ادعا بیرون می‌آید. وقتی درباره قرارداد، خواسته جدیدی مطرح می‌شود نباید با آن برخورد تندی داشت. کارفرما و پیمانکاری به نتیجه برد-برد می‌رسند که به این خواسته توجه کنند و پاسخ مناسبی به آن دهند. اگر به دعوی پاسخ مناسبی داده نشود، روابط تیره می‌شود و اختلاف بروز می‌کند. معمولاً قرارداد برای روز دعوا نوشته می‌شود بنابراین باید در قراردادها مکانیزمی برای کاهش اختلافها در نظر گرفته شود.

گلابتونچی گفت: ادعا به نوعی مطالبه یک

حق متصوره یا خواسته در قراردادهای ساخت است. در متون حقوقی این بحث به عنوان اثبات ذی حق بودن مطرح می‌شود. از طرفی فیدیک، ادعا را یک اعلام استحقاق برای جبران خسارت مالی، خسارت زمانی، دریافت چیزی، افزایش مهلت و تغییر مبلغی می‌داند که از یک طرف قرارداد نسبت به طرف دیگر مطرح می‌شود.

گلابتونچی تاکید کرد: بین ادعا و اختلاف تفاوت وجود دارد. ادعا یک مطالبه و خواسته است که اگر نسبت به آن توجه نشود تبدیل به اختلاف می‌شود. بنابراین قبل از ورود در ورطه اختلاف، لازم است طرفین بنشینند و در زمینه خواسته یا ادعا با هم صحبت کنند. دعوی زمانی غیرقابل کنترل می‌شود که به حل اختلاف برسد، ورود به پروسه حل اختلاف به معنای هزینه مازاد برای پروژه است.

وی در زمینه دلایل ایجاد اختلاف نیز عنوان کرد: تغییر در شرایط و محدوده کار می‌تواند یکی از عوامل بروز اختلاف باشد، کارفرما با تغییر در زمانبندی یا محدوده اجرای کار به پیمانکار حق طرح ادعا را می‌دهد. دومین عامل تفسیرناپذیر بودن مفاد قرارداد است که مثالهایی از آن در همین شرایط عمومی پیمانی دیده می‌شود. مورد سوم درباره تفسیر به رای است، هر جایی که

متن قرارداد به طور سلیقه‌ای تفسیر شود بحث ادعا و اختلاف پیش می‌آید. وی گفت: دلایل متعددی برای ایجاد ادعا وجود دارد که شامل مواردی مانند عدم برنامه‌ریزی دقیق و درست و طراحی ناکافی، حذف و اضافه کردن مواردی به پروژه، عدم هماهنگی بین تیم‌ها، تغییر زمان اجرا یا تغییر در مصالح، تعیین زمان ناکافی، نبود اطلاعات ناکافی، سوء مدیریت، تغییرات آب و هوایی، تغییرات نرخ ارز، دخالت نهادهای بیرونی، تحولات اجتماعی، تصمیمات خارج از قرارداد، تورم و تغییرات قیمت، عدم پایبندی نهادها و سازمانها، و... است.

گلابتونچی تصریح کرد: راهبردهایی برای جلوگیری از ایجاد ادعا و اختلاف وجود دارد از جمله اتخاذ یک مدیریت پیشگیرانه، به عبارتی مدیریت می‌تواند تا جایی که ممکن است از یک مشاور مسلط و صاحب صلاحیت برای تهیه قرارداد خود استفاده کند. همچنین مدیریت می‌تواند پیمانکار صاحب صلاحیتی استخدام کند که ضمن کار بتواند دعاوی را شناسایی کند. اگر دعاوی شناسایی نشود و پیمانکار نتواند به ایراد اجرایی پروژه‌ای که در دست دارد پی ببرد، نمونه‌هایی مانند متروپل از دل کار بیرون می‌آید.

دبیر سندیکا افزود: برای کارکرد بهینه و مناسب در پروژه‌های ساخت، شناسایی و طرح دعاوی موثر یکی از نکات مهم در مدیریت اجرای درست یک پروژه است. پیمانکار خوب و مسلط پیمانکاری است که بتواند به موقع ادعاهای موثر در کار را شناسایی و اعلام کند. البته کارفرما و مشاور هم می‌توانند ادعا کنند.

دکتر گلابتونچی دعاوی را شامل دعاوی قراردادی، دعاوی خارج از قرارداد و دعاوی خارج از تصور برشمرد و گفت: یک زمانی برآورد پیمانکار از هزینه‌ها به دلیل تغییر نرخ قیمت‌ها درست از آب در نمی‌آید و ضرر می‌کند، در این مواقع فقط از کارفرما همدردی مطالبه نمی‌کند و خواهان همراهی آن است.

وی در ادامه ادعاهای قابل طرح توسط طرفین قرارداد را شامل مواردی مانند ادعای تمديد تا تاريخ تکميل، ادعای

خسارت و هزینه، ادعای هزینه تغییرات، ادعای کار معیوب یا کم کیفیت، ادعای جبران خسارت، ادعای تاخیر، ادعای مازاد بر هزینه پیمان، ادعای نقص طراحی، ادعای تغییر در هدف قرارداد، اختلاف در زمان پرداخت، و... برشمرد.

دبیر سندیکا گفت: وقتی کارفرما به پیمان خاتمه می‌دهد، به طور ضمنی حق و حقوقی برای پیمانکار ایجاد می‌کند. پیمانکار می‌تواند در زمینه هزینه‌های نیروی انسانی و دفتر کاری که برای مدیریت پروژه ایجاد کرده به طرح دعوی بپردازد.

گلابتونچی در زمینه مدیریت ادعا نیز عنوان کرد: مدیریت ادعا فرایندی اجتناب‌ناپذیر برای موفقیت است. برای اطمینان از موفقیت، مدیریت پیشگیرانه مسائل احتمالی با تمرکز بر طرح ادعاهای موثر و به موقع، و اجتناب از دعاوی بی‌مورد ضروری است. پیمانکار برای طرح دعوی استحقاق دارد و برای این منظور باید به بررسی ادعا بپردازد، طرح ادعا را بر اساس ادله مستند کند، و ادعا را به کارفرما یا مشاور منتقل کند.

وی افزود: کارفرما یا مشاور هم باید به بررسی منطقی ادعا بپردازند. برای مدیریت موثر ادعا، باید به جای فرایند اتهام و تفهیم

دکتر گلابتونچی:

بین ادعا و اختلاف تفاوت وجود دارد.

ادعا یک مطالبه و خواسته است که

اگر نسبت به آن توجه نشود تبدیل به

اختلاف می‌شود. بنابراین قبل از ورود

در ورطه اختلاف، لازم است طرفین

بنشینند و در زمینه خواسته یا ادعا با هم

صحبت کنند. دعوی زمانی غیر قابل کنترل

می‌شود که به حل اختلاف برسد.

اتهام از طرف کارفرما، یک فرایند مشارکتی بین طرفین اتخاذ شود. برای مدیریت دعاوی ایجاد شده، کارفرما و پیمانکار می‌توانند با تعیین یک بازه زمانی ۳-۶ روزه به گفتگو بپردازند. اگر در این بازه زمانی مشکل حل نشود چیزی به نام نردبان تشدید درگیری به وجود می‌آید و ممکن است برای حل اختلاف نیاز به مداخله سطوح بالاتر باشد. وی با اشاره به لزوم وجود هیاتهای حل اختلاف در مفاد قرارداد عنوان کرد: البته قبل از مراجعه به هیات حل اختلاف می‌توان از گزینه‌هایی مانند داور مرضی‌الطرفین، هیات کارشناسی و... استفاده کرد.

وی در ادامه به طرح نمونه‌های از طرح دعاوی در قراردادهای داخلی و بین‌المللی پرداخت و گفت: مهندسی که از حقوق ساخت آگاهی دارد یا حقوق دانی که بر امور مهندسی اشراف دارد در طرح دعاوی موثر و جلوگیری از طرح دعاوی غیر ضروری موثر خواهند بود. یک حقوق دان یا وکیل می‌تواند به پیمانکاران در شناسایی تفاوت ادعا و اختلاف کمک کند و به پیگیری حقوق موکل خود در روند طرح شکایت یا اختلاف بپردازد.

گلابتونچی گفت: برای کارکرد بهینه و مناسب در پروژه‌های ساخت، شناسایی و طرح دعاوی موثر ضروری است. پیمانکار خوب و مسلط پیمانکاری است که بتواند به موقع ادعاهای موثر در کار را شناسایی و اعلام کند. چنین ادعایی می‌تواند در کاستن از زمان اجرا، افزودن بر کیفیت کار و تقلیل هزینه‌ها موثر باشد.

وی در پایان سخنرانی خود تصریح کرد: ذکر دو نکته را در پایان بسیار ضروری می‌دانم. اول اینکه پرداخت پیش پرداخت به پیمانکار از مفاهیم مورد قبول جهانی است، و دولتمردان نباید با اختراع مفاهیم جدیدی در حوزه اقتصاد و صنعت بیش از این به اقتصاد آسیب بزنند. دوم اینکه، سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران علاقه‌ای به ابلاغ شرایط عمومی پیمان با وضعیت کنونی ندارد. این سندیکا به عدم تغییر در مواد ۴۶ و ۴۸ معترض است، و تاکید دارد سازمان باید آخرین تغییرات این سند مهم را برای اظهار نظر مجدد تشکلهای در اختیار آنها قرار دهد.

دوره آموزشی حقوق ساخت در سندیکا برگزار شد

دوره آموزشی حقوق ساخت، با همکاری سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران و مدرسه عالی مهارتی حقوق دانشگاه آزاد اسلامی (واحد تهران جنوب) روزهای ۱۲ و ۱۳ بهمن ماه برگزار شد. در این دوره آموزشی مسائل حقوقی-فنی مناقصات و تنظیم اسناد مناقصه، قانون برگزاری مناقصات و مسائل حقوقی آن، آشنایی با فرایند برگزاری انواع مناقصات، آشنایی با فرایند تنظیم و تحویل اسناد مناقصه، پیمان و اجزای آن، چگونگی تنظیم قرارداد، مسائل حقوقی در ارتباط با اجزاء پیمان و تنظیم قرارداد و روش‌های پرداخت، تضامین و مسائل حقوقی مرتبط با آن مورد بحث و بررسی قرار گرفت. مدرسان این دوره آموزشی دکتر ایرج گلابتونچی دبیر و عضو هیات مدیره سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران، دکتر کوروش جعفر پور عضو هیات علمی و مدیر گروه تحصیلات تکمیلی حقوق، استاد ابراهیم اسماعیلی هریسی مولف کتب حقوق پیمان-وکیل پایه یک دادگستری بودند. در اولین روز این دوره آموزشی، دکتر ایرج گلابتونچی عنوان کرد: در قرارداد پیمانکاری معمولاً خرید کالا یا خدمات یا انجام عمل

در قرارداد پیمانکاری معمولاً خرید کالا یا خدمات یا انجام عمل مشخص در قبال شرایط و قیمت معین است. سه واژه کلیدی در این قرارداد وجود دارد که یکی از آنها اسناد مناقصه است. تشریح فرایند برگزاری مناقصه برای درک این موضوع است که با چه مکانیسمی دولت یا کارفرمای غیر دولتی خرید خدمت را انجام می‌دهند.

برای ورود به بحث قرارداد باید پیمانکار با ترتیبات مناقصه آشنا باشد. برای شکل‌گیری موضوع قرارداد، پیمانکار باید به حقوق پیمان و اسناد آن اشراف داشته باشید. برای تنظیم درست قیمت، تنظیم تضامین لازم است.

مشخص در قبال شرایط و قیمت معین است. سه واژه کلیدی در این قرارداد وجود دارد که یکی از آنها اسناد مناقصه است. تشریح فرایند برگزاری مناقصه برای درک این موضوع است که با چه مکانیسمی دولت یا کارفرمای غیر دولتی خرید خدمت را انجام

می‌دهند. مسئله بعدی قیمت معین است، به عبارتی کارفرما در قرارداد یک بده بستان مالی انجام می‌دهد، که این بده بستان نیاز به ضمانت دارد. تضمین در قراردادهای پیمانکاری به دلیل سطح تبادل مالی الزامی است. وی افزود: پیمانکاری ۴ رکن اصلی دارد که شامل کارفرما، مشاور و ناظر، پیمانکار و بهره‌بردار هستند که گاهی وقتها در هم تنیده می‌شوند. هر کدام از این ارکان می‌توانند در قرارداد پیمانکاری کم یا زیاد شوند و قراردادهای سه عاملی، دو عاملی، بهره‌برداری و ... را به وجود آورند. در قرارداد پیمانکاری موضوع مشخص است یعنی معلوم است چه کسی، چه کاری را انجام می‌دهد. چهارچوب کلی که قرارداد در قالب آن توافق می‌شود نیز شرایط عمومی پیمان است. دکتر گلابتونچی گفت: برای ورود به بحث قرارداد باید پیمانکار با ترتیبات مناقصه آشنا باشد. برای شکل‌گیری موضوع قرارداد، پیمانکار باید به حقوق پیمان و اسناد آن اشراف داشته باشید. برای تنظیم درست قیمت، تنظیم تضامین لازم است. وی در ادامه روز اول این دوره آموزشی به تشریح و توصیف مباحث مورد اشاره پرداخت.

در روز دوم این دوره آموزشی دکتر اسماعیلی هریسی، با بیان این نکته که جمع کردن مهندسی که جزو علوم دقیقه است و حقوق که جزو علوم انسانی است در کنار هم دشوار است، اما از اقتضائات حرفه پیمانکاری در شرایط کنونی است، به ارائه مباحثی در زمینه قانون مناقصات، و مسائل پیمان پرداخت.

پیام آبادگران
بهمن و اسفند ۱۴۰۲
شماره ۴۱۵

از نشست داورس به جامعه جهانی:

پیشگام بودن در زیر ساخت‌های پایدار برای آینده‌ای سبزتر

مریم خوانساری - عضو هیات مدیره سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران

• نشست سالیانه گردهمایی اقتصاد جهانی (WEF) در شهر داورس سوئیس در ژانویه ۲۰۲۴ محل تلاقی منحصر به فردی بود از رهبران جهانی که در آن بر روحیه همکاری و نوآوری تأکید فراوان بود. این گردهمایی تنها یک رشته نشست نیست بلکه بستری است زنده و پرشور که در آن مدیران عامل و اجرایی، مقامات دولتی و رهبران متفکر از سراسر جهان گرد هم می‌آیند تا دستور جلسه‌های جهانی، منطقه‌ای و صنعتی را شکل دهند. در سال ۲۰۲۴ این رویداد بار دیگر گواهی بود بر نقش مهم و حیاتی آن در تشویق گفتگو و تعیین مسیر تحول آینده به ویژه در بخش‌هایی مثل ساختمان، اقتصاد و انرژی.

• شرکت در چنین رویدادی به ویژه برای بخش خصوصی خیلی ارزشمند است چراکه امکان مشارکت در صحبت‌های بی‌نظیری برای شبکه سازی، یادگیری و تأثیر گذاری در جامعه جهانی را فراهم می‌آورد.

تردید بی باقی نگذاشت که در هم تنیدگی توسعه پایدار و توسعه اقتصادی غیر قابل انکار است و البته دیدگاه‌های تازه‌ای پیرامون طرح‌های زیرساخت در این راستا ارائه شد که هم تراز با اهداف توسعه جهانی است. نشست امسال با تمرکز بالا بر دو موضوع نوآوری (تکنولوژی‌های مدرن) و توسعه پایدار، مسیری نو را برای توسعه صنعت احداث جهانی روشن ساخت. در ادامه، خلاصه‌ای از بحث‌های مربوط به زیرساخت‌ها در داورس ۲۰۲۴ که جمع‌آوری شده مطرح می‌گردد.

۱) تطبیق یا سازگاری سریع تکنولوژی:

این نشست بر شتاب تحولات دیجیتال در زیرساخت‌ها تأکید بسیار داشت. استفاده از فناوری‌های پیشرفته همچون هوش مصنوعی (AI) و تکنولوژی IoT اینترنت اشیا The Internet of Things می‌تواند کارایی، ایمنی و پایداری را در پروژه‌های ساختمانی تا حد بسیار قابل توجهی افزایش دهد.

۲) پایداری و تاب آوری اقلیمی:

با توجه به تغییرات اقلیمی که در خط مقدم تغییرات قابل توجه در سراسر جهان قرار دارد، بحث‌های مطرح شده در داورس نیز بر نیاز فوری به پروژه‌های زیرساختی با اولویت دادن به توسعه پایدار تأکید داشتند. این بحث‌ها شامل اتخاذ شیوه‌های ساخت و ساز دوستدار محیط زیست، استفاده از مصالح پایدار و اطمینان از تاب آوری پروژه‌ها در برابر اثرات اقلیمی بودند.

۳) سرمایه‌گذاری روی انرژی پاک:

یک نکته مهم در این نشست، گذار به انرژی پاک بود برای بخش زیرساخت‌ها و صنعت

این گفتگوها هرچه بگوییم کم گفته‌ایم، اینجا جایی است که آینده در حال شکل‌گیری است. در واقع نشست سالانه سازمان اقتصاد جهانی بستری است مهم و حیاتی برای هر کسی که دست‌اندرکار شکل دهی آینده زیرساخت‌ها و صنعت احداث می‌باشد. توانایی تعامل مستقیم با طیف گسترده‌ای از تصمیم‌گیرندگان و نوآوران مزیت منحصر به فردی است که می‌تواند موجب دگرگونی و تقویت رشد در این بخش گردد. باید به یاد بیاوریم که حضور داشتن در این بحث‌های جهانی صرفاً آبراز علایق و منافع شخصی خود نیست بلکه مشارکت داشتن در یک تلاش جمعی است برای پرداختن به چالش‌ها و فرصت‌هایی که جهان امروزی ما با آنها روبروست.

با مروری بر آنچه امسال در کنفرانس ۲۰۲۴ داورس گذشت، بینش یا شناخت‌های جالبی نسبت به آینده زیرساخت‌ها به دست می‌آوریم که اهمیت توسعه پایدار، نوآوری و همکاری جهانی را برجسته می‌سازد.

امسال صحبت‌های بسیار تخصصی در مورد شتاب بخشیدن در گذار به اقتصادی با هدف به صفر رساندن انتشار کربن خالص (net-zero economy)، به‌کارگیری راهبردهایی با ماهیت مثبت برای رشد کسب و کار (nature-positive strategies) و نقش سرنوشت ساز مواد معدنی مهم در پشتیبانی فناوری‌هایی با کربن کمتر، بحث و گفتگو شد. افزون بر این، تأکید اکثر مباحث مطروحه بر محوریت روش‌های اقتصاد چرخشی در محیط ساخت و ساز circular economy و اهمیت سازگاری با گام‌هایی سریع و انعطاف پذیر در چشم انداز کسب و کار امروزی بود. بحث‌های مفصل در این خصوص جای

شناخت‌هایی که هنگام بحث با وزیر اقتصاد آذربایجان، ریاست جمهور ارمنستان، نخست وزیر مونتنگرو، وزیر اقتصاد اسپانیا و یا شهردار لندن به دست می‌آید را تصور کنید، در کنار بحث با مدیران عامل شرکت‌های پیشرو، مدیرعامل تمامی بانک‌ها و موسسات مالی بین‌المللی سرشناس و البته مدیران فعال و پیشرو در صنعت احداث. در داورس اینگونه تعاملات تنها به یک تبادل ساده کارت‌های ویزیت منحصر نشده، بلکه گفت‌وگوهای هدفمندی را در بردارد که می‌تواند به عنوان عامل شتاب در دگرگونی و نوآوری در بخش‌های ساختمان و زیرساخت تلقی گردد.

اهمیت نشست داورس در توانایی آن برای نزدیک کردن دیدگاه‌های گوناگون به یکدیگر است. جایی که تلاقی افکار و عقاید مختلف را آسان نموده و می‌تواند منجر به پیشرفت‌های چشمگیر در صنایع مختلف شود.

شرکت در چنین نشستی برای کسانی که دست‌اندر کار صنعت زیرساخت و ساختمان هستند تنها یک افتخار نیست بلکه یک ضرورت راهبردی است برای پیدا کردن دیدگاهی مناسب از فعالیت‌ها و رشد صنعت احداث در بُعد جهانی و متعاقباً همسویی جهانی یافتن برای امکان صدور خدمات فنی و مهندسی.

این احتمال به دور از ذهن نیست که ما، بخش خصوصی صنعت احداث ایران بخواهیم تا بتوانیم در صف اول فعالان اقتصادی در راستای شکل دهی آینده صنعت احداث بایستیم، در مورد توسعه زیرساخت‌های پایدار بحث کنیم و روندهای اقتصادی نوظهور را با آنها پیوند دهیم که قادر به تغییر در سطح جهانی هستند مورد بحث قرار دهیم. از ارزش یا اهمیت حضور در بخشی از

پیام‌آبادگران
بهمن‌واسفند ۱۴۰۲
شماره ۴۱۵

احداث. این امر به معنای طراحی و اجرای پروژه‌هایی است که از گذار به منابع انرژی تجدید پذیر پشتیبانی می‌کنند، همچون انرژی خورشیدی و باد که برای آینده‌ای پایدار حیاتی هستند.

۴) تمرکز بر اقتصاد چرخشی (circular economy):

اقتصاد چرخشی یکی از موضوعات اصلی بود که بر اهمیت استفاده مجدد و بازیافت مواد تاکید می‌کرد. در زیرساخت‌ها، این رویکرد می‌تواند ضایعات را کاهش داده و رد پای کربن را کاهش دهد و پروژه‌ها را پایدارتر و مقرون به صرفه تر کند.

۵) همکاری جهانی برای توسعه زیرساخت:

نیاز به همکاری جهانی در توسعه و تامین مالی پروژه‌های زیربنایی واضح است. به اشتراک گذاری دانش، منابع مناسب و نیز بهترین شیوه‌های اقدام، همگی می‌توانند به غلبه بر چالش‌های نوسازی زیرساخت‌ها به شیوه‌ای پایدار کمک کنند.

این پنج مورد، محور صحبت‌های مطرح گردیده در صنعت احداث بود. با بهره‌گیری از بینش‌های مطرح شده در نشست داوس، می‌توانیم صنعت خود را به سمت توسعه زیرساخت‌های پایدارتر، کارآمدتر و تاب‌آورتر هدایت کنیم. این نشست شیوه‌ها و فناوری‌های نوآورانه‌ای را به نمایش گذاشت که می‌توانند روش‌های طراحی ساخت و همچنین نگهداری زیرساخت‌ها را تغییر دهند و این اطمینان را پدید بیاورند که نیازهای نسل‌های آینده برآورده خواهد شد. اکنون، اگر بخواهیم با نگاهی موشکافانه به برخی از این موارد دقت کنیم، یک موضوع بسیار جالب صحبت‌های خاص در مورد اقتصاد چرخشی بود. نشست داوس ۲۰۲۴ نقش مهم اقتصاد چرخشی در صنعت احداث به ویژه در محیط صنعت ساختمان و شهرسازی را متبلور کرد. بینش‌های حاصل از این بحث‌ها، به ویژه نشست‌هایی که توسط کمپانی تحقیقاتی مکنزی برگزار شدند، بیانگر رویکردی چند وجهی برای تعبیه چرخش در ساخت و ساز بودند. این الگوها بر اهمیت موضوع برای رسیدن به پایداری محیطی و فرصت‌های اقتصادی تاکید ویژه‌ای داشتند. اما اقتصاد چرخشی به چه معناست؟

اقتصاد چرخشی یا دایره ای یک مدل اقتصادی است که برای به حداقل رساندن ضایعات و استفاده حداکثری از منابع طراحی شده است. برخلاف اقتصاد خطی

● تکنولوژی و همکاری:

گذار به یک صنعت ساختمانی چرخشی، به شدت به فناوری‌های موجود و میزان استفاده از آنها از جمله فناوری‌های برای مدیریت زباله‌های ساختمانی با بازده بالا و ذخیره سازی کربن وابسته است. آمادگی صنعت برای پذیرش این فناوری‌ها همراه با پشتیبانی سرمایه‌گذاران برای تامین مالی در مقیاس بزرگ مسیر روشنی را به سوی توسعه زیرساخت‌های پایدار ارائه می‌دهد.

● راه حل‌های هوشمند و پایشی : Lighthouse Solutions

شناخت راه حل‌های چرخشی پیشگام در صنعت احداث، مبحث امکان سنجی و تاثیر شیوه‌های چرخشی را بیشتر نمایان می‌سازد. برای مثال می‌توان اشاره کرد به اتوماسیون دیجیتال، پلتفرم‌های جهانی بازیافت برای مصالح ساختمانی، زنجیره‌های تامین چرخشی برای تولید کاشی‌های کف و بسیاری مثال‌های دیگر که همگی نشانگر کاهش قابل توجه دی اکسید کربن و استفاده از محتوای مواد بازیافتی می‌باشند. (در این مورد جلوتر، توضیح بیشتر ارائه می‌گردد).

● یکپارچه سازی و دیجیتالی کردن زنجیره ارزش:

چرخش موفقیت آمیز در صنعت احداث و ساخت و ساز، تا حد زیادی به یکپارچه سازی زنجیره ارزش و پذیرش فناوری‌های دیجیتال بستگی دارد. ذینفعان می‌توانند با تقویت همکاری و شفافیت فی مابین، به طور موثرتری به طراحی جداسازی و پیاده سازی قطعات و مواد مصرفی خود (آهن آلات، قالب‌ها، غیره)، مدیریت منابع و البته پیاده سازی مدل‌های کسب و کار چرخشی بپردازند.

این موارد همگی به تفصیل مورد بحث و تحلیل فعالان صنعت احداث بود و البته مطالب و مقالات بسیاری در این زمینه‌ها

سنجی، که از مدل تولید «بگیر، بساز، دور بریز» پیروی می‌کند، اقتصاد چرخشی رشد را با تمرکز بر منافع مثبت در سطح جامعه بازتعریف می‌کند. این امر مستلزم جداسازی تدریجی فعالیت اقتصادی از مصرف منابع محدود و طراحی ضایعات خارج از سیستم است. در یک اقتصاد دایره ای، چرخه عمر محصول افزایش می‌یابد و مواد تا زمانی که ممکن است، از طریق استفاده مجدد، تعمیر، ساخت مجدد و بازیافت مورد استفاده قرار می‌گیرند. این رویکرد نه تنها منابع را حفظ می‌کند، بلکه اثرات زیست محیطی را نیز کاهش می‌دهد و آینده ای پایدارتر را تقویت می‌کند.

خلاصه ای از نکات کلیدی مطرح گردیده در ارتباط با اقتصاد چرخشی در کنفرانس سالانه اقتصاد جهانی به شرح زیر می‌باشد:

● چرخش مواد : Circularity

کاهش قابل توجهی در چرخش مواد و مصالح مصرفی در صنعت احداث مشاهده شده است که به عواملی همچون شهرنشینی سریع و رشد جمعیت نسبت داده می‌شود. وارونه سازی این روند برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و پایبندی به مسیر ۱.۵ درجه سانتیگراد استاندارد، امری حیاتی است و بر اهمیت چرخشی بودن در راستای دستیابی به اهداف پایداری در بخش ساخت و ساز تاکید دارد.

● فرصتی اقتصادی:

در دنیای متزلزل اقتصادی امروز، شیوه‌های اقتصاد چرخشی نه تنها با هدف کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و جلوگیری از ضایعات انجام می‌شود، بلکه یک فرصت قابل توجه برای بازارهای کشورها پدید می‌آورد که به طور بالقوه تا سال ۲۰۵۰ تنها در اروپا بیش از یک تریلیون دلار درآمد ایجاد خواهد کرد. این رشد، از مقیاس بندی مدل‌های کسب و کار چرخشی، بهبود بازیابی مواد و تبدیل ضایعات به منابع ارزشمند انتظار می‌رود.

پیام‌آبادگران

بهمن و اسفند ۱۴۰۲

شماره ۴۱۵

پس از کنفرانس بین المللی سازمان اقتصاد جهانی، منتشر گردیده است که جای تامل بسیار دارد.

همانطور که پیشتر بیان گردید، یکی از نکات برجسته در بحث های ۲۰۲۴ داورس در مبحث اقتصاد چرخشی بررسی پروژه های توجیه پذیر هوشمند و پایشی (Lighthouse projects) در درون شبکه هوشمند و پایشی جهانی بود. اجازه بدهید در این موضوع مهم و جذاب کمی عمیق تر شویم: نمونه پروژه های مطرح گردیده امسال، ابتکار عمل های خارق العاده فعالان حوزه زیر ساخت ها، یکپارچگی فناوری های انقلاب صنعتی چهارم را در باز-تعریف بخش های تولیدی و زیرساخت می دانست. یعنی باید از ابتدا دیدگاه را تغییر داد، پروژه ها را متفاوت طراحی و سپس اجرا نمود و در این راه دشوار اما سازنده، با هدف ایجاد گردش اقتصادی در کشورها ضمن ساختن آینده ای پایدار، شهرسازی معنی نوینی پیدا میکنند. این ابتکارها تعالی عملیاتی و تداوم پذیری را به نمایش می گذارد و معیارهای جدیدی را برای آینده صنعت احداث تعیین می کند.

در همین راستا، میزگردی با موضوع "مقیاس بندی راه حل های اقتصاد چرخشی برای تغییر محیط ساخت و ساز (زیر ساخت ها)" بر پایه همین مفهوم مطرح گردیده و برگزار شد که تنها نمونه ای است از اتاق ها، نشست ها و میزگردهای بسیاری که در بین فعالین صنعت احداث کشورهای مختلف از اروپا و آسیا تا خاورمیانه و آسیای شرقی در هفته داورس ۲۰۲۴ برگزار گردید و چه افسوس که جای پیشروان بخش خصوصی ایران در این نشست های اقتصادی و کسب و کار صنعت احداث همواره به شدت خالی است. در میزگرد مذکور، افراد ذینفع از کشورهای گوناگون گرد هم آمدند تا ضمن بررسی روش های قانونمند برای درجه بندی نوآوری های مطرح شده، ابتکارهای جدید را الگو برداری کنند و آنها را مورد بحث و تحلیل قرار داده و نقش مهم و حیاتی را که پروژه های پایشی در گردش اقتصاد چرخشی کشورها دارند، برجسته سازند.

این بحث ها نشان داد که برای تسریع گذار

به یک صنعت احداث پایدارتر به راستی یک نگرش جمعی وجود دارد. باید بیاندیشیم آنجا که دنیا در تلاش برای افزایش پایداری است، در ایران چند درصد از پروژه های صنعت احداث ما به واقع پایدار طراحی و اجرا گردیده اند و این مقیاس نسبت به توانایی و ظرفیت ما، آیا اصلاً قابل ذکر است؟ اقتصاد چرخشی نه تنها یک الزام زیست محیطی بلکه یک فرصت استراتژیک تجاری است. با پذیرش اصول آن، صنعت زیرساخت می تواند به کاهش قابل توجه دی اکسید کربن کمک کند و در عین حال ارزش اقتصادی را ایجاد نماید و نوآوری را هدایت کند. ذینفعان تشویق می شوند تا در فرصت های سبز سرمایه گذاری کنند، از فناوری های دیجیتال برای شفافیت و کارایی استفاده کنند و در سراسر زنجیره ارزش برای تحقق بخشیدن به پتانسیل کامل شیوه های اقتصاد چرخشی همکاری داشته باشند.

در نتیجه، از جمله نکات کلیدی و مهمی که از مباحث نشست امسال فعالان اقتصادی توشه راه می کنیم، این است که ما نیاز مبرم داریم به: ۱. جذب بالای بخش خصوصی برای راه اندازی راه حل های چرخشی (circular solutions)، ۲. تعریف و اجرای سیاست های حمایتی دولت، ۳. تعبیه مکانیسم های کارآمد برای افزایش در دسترس بودن داده های جهانی و ۴. امکان استفاده از منابع بازیافتی.

باید به این مهم توجه نمود که نوآوری های فناورانه اقتصاد چرخشی را اساساً به حرکت در می آورد. به عنوان مثال، بسترهای دیجیتالی برای ردیابی وضعیت مواد و مصالح، استفاده مجدد و بازیافت کارآمد آنها را امکان پذیر می سازد. در حالی که روش های ساخت مدولار نوید کاهش ضایعات و افزایش سازگاری محیط های صنعتی یاساخته شده را می دهند. کاربرد این فناوری ها در پروژه های دنیای واقعی پیرامون ما، پتانسیل آن ها را برای متحول کردن طرز تفکر مان درباره ساخت و ساز و توسعه زیرساخت هان نشان می دهد.

در عین حال، سیاست ها و چارچوب های نظارتی مؤثر برای ایجاد محیطی مناسب

برای عملکردهای پایدار و چرخشی ضروری هستند. توافق نامه های بین المللی، مانند موافقت نامه پاریس، در کنار ابتکارات ملی و محلی، نقشه راه را برای کاهش انتشار کربن و ترویج اقتصاد چرخشی ارائه می دهد. با این حال، تنوع در سطوح اجرا و جاه طلبی در حوزه های قانونی مختلف همچنان یک چالش بزرگ است. البته گذار به این توسعه اقتصادی نیازمند تلاش های هماهنگ همه ذینفعان از جمله صنعت، دولت، دانشگاه و جامعه مدنی است. برجسته کردن نمونه های موفق همکاری می تواند الهام بخش تلاش های مشترک باشد و بر قدرت اقدام جمعی در غلبه بر چالش های پیچیده تأکید کند. آنچه امروز ما نیز به شدت نیازمندش هستیم.

البته علیرغم مزایای واضح اتخاذ رویه های اقتصاد چرخشی، چالش های متعددی در این راه وجود دارد. محدودیت های فناورانه، محدودیت های مالی و موانع نظارتی می توانند مانع پیشرفت شوند. علاوه بر این، نیاز به تغییرات فرهنگی و رفتاری گسترده - هم در سازمان ها و هم در بین مصرف کنندگان - را نمی توان دست کم گرفت. پرداختن به این موانع مستلزم رویکردی چندوجهی است که از ترکیب نوآوری، آموزش و اصلاح سیاست های کلان به دست می آید.

برای نتیجه گیری باید گفت همانطور که ما در مورد گفتگوهای پربار کنفرانس داورس ۲۰۲۴ در ارتباط با پیشرفت های صنعت احداث تامل می کنیم، واضح است که برخلاف آنچه شاید اکثر ما در ایران فکر می کنیم، مسیر رو به جلو برای صنعت احداث با نوآوری، پایداری و همکاری در بُعد جهانی مدتی است که هموار شده است و جامعه جهانی احداث، برای تحول یا دگرگونی به شدت آماده است. آمادگی از نوعی که در هسته آن پایداری و چرخش وجود دارد و توسعه آینده کشورها بر آن پایه ریزی شده است. با این حال، برای تبدیل این بحث ها به نتایج ملموس، باید روی راهبردهای عملی و البته قانونمند تمرکز کنیم. در نهایت پیام نشست امسال، شامل این ارکان بود که باید:

۱. دگرگونی دیجیتالی و ورود به دنیای فناوری های مدرن را بپذیرید: استفاده از فناوری های دیجیتال مانند هوش مصنوعی، اینترنت اشیا و بلاک چین می تواند کارایی را افزایش دهد، مدیریت پروژه را بهبود بخشد و شفافیت را در زنجیره ارزش ساخت و ساز افزایش دهد. اجرایی نمودن فناوری های مدرن و زیرساخت های هوشمند به عنوان دو جزء تفکیک ناپذیر می تواند هزینه ها را به میزان قابل توجهی کاهش دهد، تعمیر و

نگهداری را بهینه کند و طول عمر پروژه‌ها را افزایش دهد.

۲. اولویت بندی تامین مالی سبز: تشویق سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های پایدار از طریق اوراق قرضه سبز (برای حفظ محیط زیست)، وام‌های مرتبط با پایداری و سایر مکانیسم‌های تامین مالی نوآورانه بسیار مهم است. در همین حال، رشد صنعت احداث با تاکید بر زیرساخت‌های مقاوم در برابر تغییرات آب و هوا، موضوعی است که به شدت برای سرمایه‌گذاران جذاب است و آنها را به این صنعت می‌کشاند. لذا برای برتری در رقابت‌های جهانی در جذب سرمایه‌گذاران خارجی، پروژه‌هایی برنده می‌شوند که نه تنها اثرات تغییرات آب و هوایی را کاهش می‌دهند، بلکه با آنها سازگار می‌شوند. ظرافت این طراحی البته در تغییر نگرش ماست.

۳. تقویت سیاست‌های حمایتی دولت‌ها: حمایت از چارچوب‌های سیاستی قوی‌تر و همکاری بین‌المللی برای مقیاس بندی طرح‌های زیرساختی پایدار ضروری است. سیاست‌هایی که به شیوه‌های اقتصاد چرخشی و پذیرش انرژی‌های تجدیدپذیر انگیزه می‌دهند، می‌توانند تحول این بخش را تسریع کنند.

۴. تقویت مشارکت‌های چندجانبه: ایجاد مشارکت بین دولت‌ها، فعالان بخش خصوصی، سازمان‌های غیردولتی و دانشگاه‌ها می‌تواند هم افزایی را شکوفا ساخته و منابع را برای پروژه‌های زیربنایی در مقیاس بزرگ جمع‌آوری کند. این همکاری‌ها می‌تواند منجر به نوآوری شود، خطرات و چالش‌های پیش‌رو را به اشتراک بگذارد و امکان سنجی و پایداری پروژه را افزایش دهد.

۵. سرمایه‌گذاری در مهارت‌ها و ظرفیت سازی: توسعه مهارت‌های نیروی کار برای انطباق با فناوری‌های جدید و شیوه‌های پایدار مهم و حیاتی است. آموزش مداوم و برنامه‌های آموزشی می‌تواند تضمین کند که این بخش دارای استعداد لازم برای مقابله با چالش‌های آینده است.

با تمرکز بر این گام‌های عملی، صنعت زیرساخت می‌تواند به عنوان نمونه موفق باشد در تلاش جامعه جهانی برای ساختن جهانی پایدارتر، انعطاف‌پذیرتر و برابرتر. بینش‌های داوس ۲۰۲۴ به عنوان یک فراخوان روشن برای "اقدام و عملی نمودن پروژه‌ها" عمل می‌کند و از ما می‌خواهد تا از دانش، شبکه‌ها و منابع جمعی خود برای

تأثیرگذاری پایدار به واقع استفاده کنیم. در اصل، ارزش واقعی شرکت و تأمل در گردهمایی‌هایی مانند نشست سالانه سازمان اقتصاد جهانی WEF در توانایی ما برای تبدیل گفتگو به عمل نهفته است. همانطور که ما به آینده صنعت احداث نگاه می‌کنیم، عمل به این پنج مورد جمع بندی گردیده، همان ارکانی است که آینده‌ای روشن‌تر را برای سیاره ما و ساکنان آن شکل می‌دهد. چنین رویکردی نه تنها صنعت ما را غنی می‌کند، بلکه به اهداف جهانی پایداری و انعطاف پذیری نیز کمک می‌کند. باید به خود یادآور شویم که هیچ تحریمی هیچگاه ما را از این تبادل دانش و به روزرسانی جهانی در تقویت و رشد صنعت احداث باز نداشته است به جز کم کاری‌های خودمان در یکپارچگی بخش خصوصی و عدم حضور پررنگ مان در کنار هم در عرصه جهانی. با اندکی امید به سازندگی، با بروز رسانی دانش و تبادل آن، گردش اقتصاد این صنعت مهم قابل افزایشی چشمگیر بوده و رفاه و سازندگی را نه تنها بر مردمان امروز که بر نسل‌های آینده نیز هموار می‌سازد. با توجه به چالش‌های اقتصادی که در حال حاضر ایران با آن مواجه است، ادغام راهبردی بینش‌ها و شیوه‌های جهانی در صنایع محلی ما نشان دهنده یک چراغ راهنماست. این امر تاکید می‌کند که بر رویکردی آینده‌نگر. چرا که برای تقویت انعطاف پذیری اقتصادی و پایداری در میان چنین شرایط سختی تغییر دیدگاه مهم‌ترین بستر است. با استفاده از دانش به اشتراک گذاشته شده در پلتفرم‌های بین‌المللی، می‌توانیم راه حل‌های نوآورانه‌ای را باز یابیم، راه حل‌هایی که بخش خصوصی را تقویت می‌کند و راه را برای یک اقتصاد احیا شده هموار می‌کند. این تبادل ایده‌ها برای بکارگیری بهترین شیوه‌ها به ویژه برای ایران امروز، از هر زمانی حیاتی‌تر است. جایی که تحریم‌های اقتصادی و سیاسی ممکن است که مبادلات مادی و

مالی را محدود کند اما نمی‌تواند جریان آزاد دانش و ایجاد نوآوری را خفه کند. آنجاست که تبلور بخش خصوصی اهمیت می‌یابد تا بتوان اقتصاد امروز را نجات داد.

این تعهد به استفاده از بینش جهانی برای کاربردهای محلی نه تنها انعطاف پذیری ما را نشان می‌دهد، بلکه با آرزوهای ما برای توسعه و موفقیت در مواجهه با ناملازمات همخوانی دارد و این در مورد هدایت خلاقانه چشم انداز اقتصادی ما، تضمین تداوم و رشد صنایع ما از طریق آموزش، نوآوری و همکاری بین‌المللی صدق می‌کند. با انجام این کار، می‌توانیم اقتصاد قوی‌تری بسازیم که بتواند در برابر چالش‌های کنونی مقاومت کند و از فرصت‌های آینده استفاده کند.

بنابراین، تعامل ما با شبکه‌ها و انجمن‌های دانش جهانی مانند بخش صنعت در داوس یا بسیاری نشست‌های بین‌المللی سالانه دیگر از این دست، فقط یک مشارکت نیست بلکه یک ضرورت راهبردی است. این گواهی است بر عزم ما برای پیشرفت علیرغم فشارهای خارجی و داخلی، با استفاده از مشارکت‌های صنعتی جهانی و خرد جمعی به عنوان کاتالیزورهای تغییر. در این مسیر، صنعت زیرساخت می‌تواند نوآوری را راهنمایی کرده و به وضوح نشان دهد که چگونه نوآوری و پایداری می‌تواند نه تنها باعث رشد صنایع شود، بلکه به طور قابل توجهی به توسعه ملی کمک کند.

در پایان، با عبور از این زمان‌های چالش‌برانگیز، تمرکز ما بر آموزش، نوآوری و همکاری‌های بین‌المللی، نقشه‌ای برای تاب‌آوری اقتصادی و نوآوری صنعتی ارائه می‌دهد. با پذیرش بینش‌های به دست آمده از مجامع جهانی و به‌کارگیری آن‌ها در چارچوب‌های خود، زمینه را برای آینده‌ای فراهم کنیم که در آن صنایع ما زنده بمانند و متعاقباً شکوفا شوند. این وظیفه و مسئولیت ماست تا با هم، گامی مهم در جهت رفاه جامعه مان و جامعه جهانی را رقم بزنیم.

پیام‌آبادگران
بهمن‌و اسفند ۱۴۰۲
شماره ۴۱۵

در نشست تخصصی چالش‌های حمل و نقل ریلی بررسی شد

هشدار درباره تاثیر ۸۰ هزار طرح نیمه تمام در ائتلاف سرمایه‌های کشور

بیانیه پایانی: پیشنهاد فعالان صنعت احداث برای جلوگیری از انباشت طرح‌ها

پیام آبادگران
بهمن و اسفند ۱۴۰۲
شماره ۴۱۵

همه وابسته به توسعه زیرساخت‌های کشور هستند و غفلت یک دهه اخیر از صنعت احداث زمینه بسیاری از ناترازی‌های پدید آمده در کشور بوده است.

تخصیص و توزیع بودجه‌های عمرانی به شکل گذشته برگردد

محمد باقر گلبن، رئیس هیات مدیره انجمن شرکتهای راه‌سازی ایران نیز در بخشی از این نشست عنوان کرد: هر دولتی که می‌آید یک سری کارهای خوب دولتی را انجام نمی‌دهد اما کارهای بد دولت قبلی را تکرار می‌کند. برای نمونه ارائه اسناد خزانه ۳-۴ ساله به پیمانکاران، یا تخصیص بودجه فقط به پروژه‌هایی که به شکل استانی تعریف شده‌اند.

محمد باقر گلبن در ادامه افزود: پیشنهاد می‌شود تخصیص و توزیع بودجه‌های عمرانی از شکل کنونی که به تخصیص استانی معروف شده به روال ارزشمند گذشته برگردد که تخصیص‌های داده شده با نظر مسئولان اجرایی کشور و مدیریت‌های

وی افزود: در فصل انتخابات مجلس کاندیداها در حوزه‌های انتخابیه خود با طرح برخی پروژه‌های زیرساختی مطالبه اجتماعی ایجاد می‌کنند که بسیاری از این پروژه‌ها در اولویت‌های زیرساختی کشور نیستند. بالغ بر ۸۰ هزار طرح نیمه تمام ملی و استانی در کشور که زمینه‌ساز ائتلاف سرمایه‌های ملی و عدم اثربخشی سرمایه‌گذاری‌های عمرانی کشور شده است از همین جا شروع می‌شود که باید به نحو موثری به آن پرداخت.

این عضو شورای هماهنگی تشکلهای فعالان رسانه‌ای دعوت کرد تا بیشتر به مشکلات صنعت احداث بپردازند چرا که خسارات ناشی از بی‌توجهی به عمران و فعالان بخش خصوصی این صنعت به از دست رفتن سرمایه‌های ملی شرکت‌ها و مهاجرت نخبگان این بخش محدود نمی‌شود و موجب از دست رفتن فرصت توسعه متوازن اقتصادی کشور می‌گردد.

آل رسول افزود: نباید فراموش کنیم که صنایع تولیدی، معدنی، کشاورزی و نفتی ما

نشست تخصصی چالش‌های حمل و نقل ریلی و نقش آن در رشد متوازن اقتصاد ملی، عصر روز یکشنبه ۲۹ بهمن ماه به همت جامعه مهندسان مشاور و انجمن راهسازی ایران برگزار شد. در این نشست چالش‌های اصلی تکمیل پروژه‌های ریلی، تعدد طرح‌ها و فقدان اولویت‌بندی در اجرای طرح‌ها عنوان شد.

در آغاز این نشست تخصصی مهندس علی آزاد، دبیر انجمن شرکت‌های راه‌سازی و مهندس سهیل آل رسول، عضو هیات مدیره جامعه مهندسان مشاور به حاضران در این نشست خیرمقدم گفتند. در ادامه مهندس سهیل آل رسول، عضو هیات مدیره جامعه مهندسان مشاور عنوان کرد: فقدان تکمیل کریدور شمال جنوب موجب رونمایی مسیر ترانزیتی ریلی دریایی از هند به اروپا شد که در صورت تحقق افزون بر محروم شدن کشور از حداقل ۵ میلیارد دلار درآمد ناشی از ۲۵ میلیون تن کالا در سال به لحاظ مزیت‌های رقابتی کالا و خدمات ما را در انزوا فرو می‌برد.

ارتباطات سازمان برنامه و بودجه بوده و متناسب با مقدار مطالبات، درصد پیشرفت و تسریع در بهره‌برداری پروژه‌های نزدیک به اتمام، پرداخت می‌شد. این پیشکسوت صنعت راه و راه آهن افزود: همچنین پیشنهاد می‌شود شورای عالی فنی وزارت راه و شهرسازی که از سال ۱۳۲۵ سابقه کار و خدمت به راهسازی ایران را دارد، زودتر تشکیل و به وظایف قانونی خود بپردازد تا از شرایط نامساعد فعلی در امور نظام فنی وزارت راه و شهرسازی جلوگیری شود.

در ادامه، عبدالله احمدی، معاون سرمایه‌گذاری مرکز سرمایه‌گذاری اتاق تهران، نیز ضمن تشریح اقدامات اتاق فکر ابتکار کمربند-راه اتاق تهران، شرحی از گزارش الزامات مشارکت ایران در ابتکار کمربند-راه که ماحصل فاز نخست فعالیت‌های این اتاق فکر است، ارائه کرد. او با تمرکز بر بخش حمل‌ونقل ریلی این گزارش، ابتکار کمربند-راه را زنجیره ارزش چین محور توصیف کرد که مشارکت در آن تابع منطق مشارکت در زنجیره‌های ارزش است. او افزود: ابتکار کمربند و راه صرفاً مجموعه‌ای از کربدورها نبوده و در آن اهداف ژئوپلیتیکی محوریت ندارد؛ حال آنکه نگاه ژئوپلیتیک به این ابتکار باعث شده در دهه نخست اجرای ابتکار ابریشم، ایران حاشیه‌نشین باشد.

وی حوزه اتصالات زیرساختی را یکی از مهم‌ترین حوزه‌های همکاری چین با سایر کشورها در قالب ابتکار کمربند-راه دانست و برخی نمونه‌های آن مانند پروژه راه آهن چین-لائوس، صربستان به مجارستان، جاکارتا به باندونگ و مومباسا به نایروبی را تشریح کرد و تغییر پارادایم از منطق کربدور به منطق زنجیره را زیربنای لازم برای مشارکت در ابتکاراتی مانند کمربند-راه دانست. به گفته او، مهمترین گام برای مشارکت مؤثر ایران در زیرساخت‌های حمل و نقلی ابریشم از جمله ریلی را تغییر ذهنیت از کلیشه کربدور و رقابت میان کربدورها به سوی حضور مشارکتی و تعاملی در شبکه زیرساختی ابتکار کمربند و راه است.

جایی که بار داریم، ریل نداریم؛ جایی

که ریل داریم، واگن و ناوگان نداریم

خیرالله خادمی، مدیرعامل شرکت ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور نیز در این نشست عنوان کرد: در کشور ما بیش

از ۱۰ درصد حمل و نقل ریلی نداریم و در ترانزیت هم کمتر از این عدد است.

خیرالله خادمی گفت: یکی از عوامل اصلی رشد اقتصادی هر کشور تعریف زیرساخت‌های آن است و در هیچ کشوری رشد اقتصادی بدون تعریف زیرساخت‌ها وجود ندارد. خادمی افزود: کشور ما هم از این قانون سراسری مستثنی نیست؛ اما از موقعیت جغرافیایی خاصی برخوردار است. معاون وزیر راه و شهرسازی افزود: ما به‌عنوان پل ارتباطاتی بین شرق و غرب دنیا عمل کرده و بخشی از توسعه اقتصادی اجتماعی کشور از این موقعیت جغرافیایی بوده است. وی با اشاره به اینکه یک روز هر کشوری برای برقراری تجارت از ایران عبور می‌کرد، اظهار داشت: در سفر به روسیه، نقشه‌ای از صد سال پیش به ما نشان داده شد که مشخص می‌کرد کشورمان از دیرباز مسیر ارتباطاتی بوده است. برای حفظ این جایگاه باید زیرساخت‌های حمل و نقلی را بهبود ببخشید.

معاون وزیر راه و شهرسازی با بیان اینکه زیرساخت بهینه حمل و نقل در خشکی ریل است، گفت: در حال حاضر بیشتر از ۱۰ درصد حمل و نقل ریلی در کشور وجود ندارد و در ترانزیت هم کمتر از این عدد است. در حال حاضر تنها ۵۰ میلیون تن بار

محمد باقر گلبن:

هر دولتی که می‌آید یک سری کارهای

خوب دولتی را انجام نمی‌دهد اما کارهای

بد دولت قبلی را تکرار می‌کند. برای

نمونه ارائه اسناد خزانه ۳-۴ ساله به

پیمانکاران، یا تخصیص بودجه فقط به

پروژه‌هایی که به شکل استانی تعریف

شده‌اند.

از طریق ریل عبور می‌کند. در حوزه ترانزیت هم سهم کشورمان ۱.۷ درصد بوده است. این یعنی یا زیرساخت ما بهینه نیست یا به خوبی از آن استفاده نمی‌کنیم.

خادمی با بیان اینکه در شرایط حاضر تناسبی بین تقاضا و ناوگان نداریم، گفت: جایی که تقاضای بار وجود دارد، ریل نداریم که باید ساخته شود؛ جایی که بار داریم، ریل نداریم و جایی که ریل داریم، یا واگن و ناوگان نداریم یا در آن مسیر تعریف نکردیم. نتیجه این کار در بخش مهندسی نشان می‌دهد که تناسبی در این زمینه وجود ندارد.

وی در ادامه افزود: دلیل این موضوع هم این است که یارانه‌ای به اسم نفت از جیب مردم می‌دهیم. اگر این یارانه قطع شود، بسیاری از شرایط حمل و نقلی ایران به هم می‌خورد. وی با بیان اینکه منافع اقتصادی و ضرر اقتصادی این آمار حمل‌ونقلی باید مشخص شود، گفت: زمانی تا ۴۰ درصد درآمد کشور صرف هزینه‌های عمرانی می‌شد، اما اکنون این عدد بسیار کاهش یافته، این یعنی منابع ما بسیار کم است. سال ۱۳۸۵، ۱۰ پروژه ریلی داشتیم، اما امروز ۳۷ پروژه عمرانی داریم که برای تکمیل آنها به ۱۰۰۰ همت متناسب قیمت امروز نیاز داریم، در حالی که عدد عمرانی ما یک همت است و همه هم در اولویت است.

مدیرعامل شرکت ساخت و توسعه زیربنای حمل‌ونقل کشور ادامه داد: چالش دوم این است که در بحث داخلی، یک جا ۷۰ میلیون تن ظرفیت بندری داریم و ظرفیت ریل ما ۳ میلیون تن است، یعنی زیرساخت نداریم و باید زیرساخت ایجاد کنیم. خادمی تصریح کرد: در بخش برون مرزی برای حفظ موقعیت جغرافیایی، حداقل ۱۵ میلیون تن ظرفیت داریم که به ریل منتقل نمی‌شود و ممکن است به زیرساخت و ناوگان هم مرتبط نباشد. خادمی در پایان خاطرنشان کرد: زمانی ما توان مهندسی کمی داشتیم و باید از خارج از کشور نیرو می‌کردیم، اما امروز به ۱۰۰ هزار میلیارد تومان در سال توان اجرایی در داخل کشور داریم و منابع در اختیار ما ۲۰ هزار میلیارد است و یک پنجم توان مهندسی را استفاده می‌کنیم. اگر قرار باشد به توسعه اقتصادی مصوب در برنامه‌های توسعه برسیم، باید زیرساخت‌ها را از ناوگان

پیام آبادگران

بهمن و اسفند ۱۴۰۲

شماره ۴۱۵

و ریل توسعه دهیم.

همچنین وحید علیقارداشی، مدیرکل دفتر مهندسی و نظارت تأسیسات زیربنایی شرکت راه آهن هم با بیان اینکه دنیا به سمت خطوط ریلی سریع‌السریر رفته است و ما هنوز درگیر خطوط ریلی یک خطه هستیم، افزود: دوخطه کردن برخی کریدورهای اصلی نسبت به ساخت پروژه‌های جدید واجد اولویت است و اگر ریل قوی می‌خواهیم باید ریل دوخطه پر ظرفیت بسازیم.

پانل اول: برای تعامل بیشتر اتاق صنعت احداث ایجاد شود

پانل اول این همایش با حضور دکتر اقبال شاکری، مهندس قباد چوبدار، مهندس خطیبی، مهندس کدخدازاده و مهندس چهارآزاد برگزار شد.

همچنین اقبال شاکری، عضو کمیسیون عمران مجلس یازدهم با بیان این که دولت راهی ندارد جز این که طرف بخش خصوصی برود و از ظرفیت بخش خصوصی و تعاونی‌ها استفاده کند. وی طی سخنانی به این نکته اشاره کرد که یکی از مهمترین موضوعات مورد پیگیری برنامه هفتم، مدیریت ترانزیت و لجستیک بین‌المللی با هدف پیونددهی متقابل و مستحکم اقتصادی بین کشورهای از طریق ایران و حضور فعال و افزایش سهم‌بری از زنجیره‌های ارزش منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای براساس مزیت‌های نسبی مناطق مختلف کشور و مزیت‌های اقتصادی جدید ایران است.

مهندس قباد چوبدار رئیس هیات مدیره گروه بین‌المللی آبادرهان پارس نیز با بیان اینکه بیش از ۲۰ میلیون نفر به طور مستقیم و غیرمستقیم از طریق صنعت احداث امرار معاش می‌کنند، عنوان کرد: ما تشکلهای مختلفی داریم. درخواست من این است که این تشکلهای جمع‌شوند و در قالب صنعت احداث ایفای نقش کنند. با این کار در ۱۲۳ جایگاه قانونی از جمله مراکز تصمیم‌گیری عضو می‌شویم.

مهندس حسین چهارآزاد عضو شورای تخصصی راه و راه آهن جامعه مهندسان مشاور نیز با اشاره به برخی اقدامات مفید و موثر دولت در حوزه حمل و نقل گفت: دهه ۷۰ مطالعات راه آهن مشهد-بافق آغاز

شده بود اما دولت مطمئن نبود با اجرای آن، خواهد توانست بارهای آسیای میانه را جا به جا کند. برای همین راه آهن مشهد- سرخس را اجرا کرد تا ببیند نتیجه می‌گیرد. در جلسه‌ای که سالها بعد برگزار شد عنوان گردید هزینه این مسیر در عرض سه سال برگشت پیدا کرده است.

وی ضمن درخواست از دولت‌ها برای ادامه دادن چنین کارهای مفیدی افزود: متأسفانه ما ایرانی‌ها عادت بسیار بدی داریم و آن این است که برای نمایش دادن کار را از بخش آسان آن شروع می‌کنیم، در حالی که افتتاح و کارهای نمایشی اعتماد مردم را کم‌رنگ می‌کند. برای نمونه به دو بانده کردن جاده هراز اشاره می‌کنم که بخش آسان آن انجام شد اما انجام قسمت اصلی حداقل ۵ سال زمان خواهد برد.

سخنرانی مهندس عباس خطیبی، معاون ساخت و توسعه راه آهن شرکت ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور نیز در این همایش حاضر بود و عنوان کرد: طبق برنامه پنجم توسعه، ۳۶۰ کیلومتر راه آهن ساختیم و در برنامه ششم توسعه هم با وجود همه سختی‌ها و مشکلات، ۱۶۰۰ کیلومتر ریل ساختیم، درحالی که وضعیت ما در برنامه ششم نسبت به برنامه پنجم بهبودی نداشته و این به دلیل توان و ظرفیت مهندسان کشور بوده است.

وی با بیان اینکه چالش‌های کشور در عرصه ریلی زیاد است، گفت: در عین حال که چالش زیاد داریم و کشور در عرصه حمل و نقل با مشکلات زیادی مواجه بوده اما دستاوردهای زیادی هم داشتیم.

وی ادامه داد: صرف نظر از اینکه آیا شبکه ریلی فعلی از بندر امام خمینی به شمال، برای کشور مفید بوده یا نه، طبق برنامه پنجم توسعه، ۳۶۰ کیلومتر در مجموعه شرکت ساخت، ساخت راه آهن داشتیم. در برنامه ششم توسعه هم ۱۶۰۰ کیلومتر ریل ساختیم با وجود همه سختی‌ها و مشکلات. در حالی که وضعیت ما در برنامه ششم نسبت به برنامه پنجم بهبودی نداشته و این به دلیل توان و ظرفیت مهندسان کشور بوده است.

معاون ساخت و توسعه راه آهن، بنادر و فرودگاه‌های شرکت ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور با بیان اینکه این انتقاد مطرح شده که خطوطی که از

سوی شرکت ساخت ساخته شده، به درد نمی‌خورد، گفت: ما در زمینه ساخت ریلی خیلی بیراهه نرفتیم. از سوی دیگر توان مهندسی کشور در حال حاضر به قدری توسعه پیدا کرده که آن را به رخ مهندسان روسی می‌کشیم.

پانل دوم

پانل دوم با حضور مهندس علی آزاد، مهندس عبدالله نوروزی، مهندس مجید امیر ذهنی و مهندس محمد اسماعیل علیخانی برگزار شد.

سخنران این پانل دکتر بهروز گتمیری ریاست سابق جامعه مهندسان بود. وی عنوان کرد: بحث حمل و نقل و زیرساختها بخشی از توسعه کالبدی و فیزیکی سرزمین است و هر چالشی که ما در حوزه توسعه داریم مربوط به این بخش هم هست. یعنی باید به سراغ چالشهای توسعه ایران برویم، توسعه هم وجوه مختلف دارد که شامل توسعه فیزیکی، توسعه اقتصادی، توسعه فرهنگی، و... است. در حوزه حمل و نقل هم وقتی از توسعه صحبت می‌شود منظور فقط توسعه کالبدی نیست. اگر توسعه را در ۴ سطح یعنی سطح پروژه خرد، سطح پروژه کلان، سطح توسعه‌های و سطح آمایشی ببینیم، باید توجه کنیم که در تمام طول روز یک کلمه هم از آمایش نشنیدیم. در حالی که شما که در زیرساختهای حمل و نقل کار می‌کنید باید بستر تصمیم‌گیری‌تان آمایش سرزمین باشد.

وی گفت: آمایش سرزمین نباید به عنوان یک برنامه بلکه باید به عنوان یک رویکرد مورد توجه قرار گیرد. آمایش به معنای آرایش فضایی سرزمین و به عبارتی تنظیم بهینه فضا، فعالیت و جمعیت است. یعنی دقیقاً سراغ این نکته می‌رویم که فعالیتها را کجا باید مستقر کرد، چه ارتباط درونی بین آنها باشد، مراکز زیستی کجا باید مستقر باشد و آرایش فضایی کلان چگونه باید باشد. نباید این بحث با بحث مکان‌یابی یا پهنه‌بندی اشتباه شود. آمایش سرزمین بخشی از رویکردهایی است که برای هر تصمیم‌گیری مخصوصاً در حوزه ساخت و ساز زیربنایی به آن احتیاج داریم.

وی افزود: وقتی می‌خواهیم مشکلات کشور را با نگاه آمایشی ببینیم و در عین اینکه درصد حل آن هستیم، به فکر حل تعارض

ناشی از این تلاش، توجه به آینده‌نگری، و پاسخ‌گویی به آرمان‌طلبی باشیم. اینجا است که سیاست‌های بالادستی در تنظیم آمایشی دخالت دارد.

وی افزود: برنامه‌ریزی سنتی در نظر داشته رشد اقتصاد ملی را از یک مسیر و توسعه را از مسیر دیگری محقق کند چون این دو مفهوم هیچ وقت به هم وصل نشدند، توسعه در کشور ما شش دهه است نامتوازن و بدون نگاه هماهنگ با توان زیستی جامعه بوده است. با وجود این که قرار بوده است آرایش فضایی فعالیت و انسان را با نگاه به نیازهای مختلف و شرایط محیطی و توان زیست محیطی انجام دهیم اما متأسفانه ما ۴-۵ دهه است تمام منابع خود را از بین برده‌ایم.

وی گفت: نمی‌توان فقط به توسعه کالبدی و فیزیکی فکر کرد. نگاه ما باید بسیار جامع و تخصصی باشد. چالش حوزه مهندسی و چالش حوزه صنعت و انرژی، چالش‌های توسعه‌ای هستند که تنها با بحث‌هایی درباره پروژه‌های کوچک حل نمی‌شود. البته چالش پروژه‌ها باید در جایگاه خود حل شود، اما آنچه اهمیت دارد چالش توسعه ایران است که بحث آن کلان است. متأسفانه ما نه تنها آمایش سرزمین نداریم، بلکه سیاست‌های بالادستی غلط، ضد توسعه و ابلاغی داریم. در مملکتی که ظرفیت محیطی و توان زیست محیطی آن ۵۰ میلیون نفر است صحبت از جمعیت ۱۳۰-۱۲۰ میلیون نفری است.

گتیمیری گفت: ما حتی در آمایش سرزمین هم مجبوریم ملاحظات فرهنگی، سیاسی، اقتصادی، امنیتی و... را ببینیم. وقتی ما مجبور می‌شویم در منازعات بین‌المللی درگیر شویم اجباراً نگاه آمایشی ما هم امنیتی- سیاسی می‌شود که لزوماً نمی‌تواند جوابگوی ظرفیت‌های محیطی باشد. باید به عنوان متخصصان امر مسئله را کلان‌تر ببینید. اینجا بحث از حکمرانی شایسته است، حتی اگر آمایش سرزمین درستی هم داشته باشیم، نیاز به نظام حکمرانی شایسته داریم. سیاست‌های ابلاغی بالادستی هم باید در راستای منافع ملی و توسعه پایدار باشد نه با نگاه‌های خاصی که یک سری پیش فرضها را در اولویت قرار داده است.

وی گفت: صنعت احداث می‌تواند

پاسخگوی مشکلات پروژه‌ها باشند اما تا زمانی که مشکلات مربوط به نگاه توسعه‌ای و آمایش سرزمین حل نشده باشد، مشکلات مربوط به صنعت احداث نیز ادامه خواهد داشت.

عبدالله نوروزی رئیس هیات مدیره انجمن خیرین راه و ترابری نیز عنوان کرد: ما طرح جامع و آمایش سرزمین لازم داریم و باید به آنها وفادار باشیم. باید دست از بخشی‌نگری برداریم و کلان‌نگری را جایگزین آن کنیم. ولی به رغم فرمایشات آقای گتیمیری، به نظر من مشکل ما جمعیت نیست بلکه مدیریت نادرست منابع است. کشور کوچک بنگلادش با بیش از ۱۳۰ میلیون جمعیت مشکلات خود را حل کرده است. ما ظرفیت‌های زیادی در کشور داریم که از آنها به درستی استفاده نشده یا درباره آنها سلیقه‌ای عمل شده است.

مهندس علی آزاد نیز تاکید کرد: باید بینم چرا در رسیدن به اهداف خود موفق نبوده‌ایم.

علیرضا فندرسکی مدیرعامل شرکت طرح هفتم نیز در نشست تخصصی چالش‌های توسعه حمل‌ونقل ریلی، گفت: در سیاست‌های کلی نظام درباره حمل‌ونقل، به حمل و نقل ریلی تاکید کرده و ۱۰ سال پیش این سیاست‌ها ابلاغ شده است. با وجود این، هنوز در حمل‌ونقل ریلی ۸.۵ همت بودجه داریم و بودجه بخش جاده‌ای ۱۷ همت است. البته مقصود ما کم کردن بودجه بخش جاده‌ای نیست، بلکه این است که با وجود تاکید بر توسعه حمل و نقل ریلی، بودجه کافی اختصاص پیدا نکرده است.

مدیرعامل شرکت طرح هفتم با بیان اینکه بودجه اختصاص یافته به حمل‌ونقل ریلی با سند و قوانین مطابقت ندارد، گفت: در سند ملی آمایش سرزمینی، نکات مهمی در حوزه حمل‌ونقل گفته شده؛ در سند آمایش مراکز لجستیک افزایش سهم حمل‌ونقل ریلی مطرح شده؛ در سند راهبردی هم به این موضوع تاکید شده است؛ در طرح جامع حمل‌ونقل کشور، ما به دنبال یک حمل‌ونقل هوشمند، ایمن، سازگار با محیط زیست و متعامل با تعاملات منطقه هستیم و در آن افزایش سهم حمل و نقل ریلی آمده است.

فندرسکی اظهار کرد: در حال حاضر در

کشور ۱۵ هزار کیلومتر ریل داریم و ۲۰۰۰ کیلومتر در دست ساخت قرار دارد، از طرفی در کشور ۵۰۰۰ پروژه نیمه‌تمام ملی داریم و ۹۵ هزار پروژه نیمه‌تمام استانی؛ اما پروژه‌های ریلی را با ۲۵ هزار همت می‌توان تمام کرد. در پیوست قانون ۴۱،۱۴۰۲ طرح ساخت ریل و دوخطه کردن حمل و نقل ریلی داریم که طبق پیوست قانون، ۲۱۴ همت برای ساخت و برای برقی کردن ۴۳ همت نیاز است.

وی در پایان تصریح کرد: امسال بودجه کشور ۴۹۹۴ همت است و برای جاده و ریل، ۳۳ همت از منابع عمومی دولت اختصاص دادیم برای اینکه پروژه‌های پیوست را بسازیم. این در حالی است که ما در مجموع ۵۰ پروژه ریلی در کشور داریم که در شرایط فعلی ۲۵ هزار همت، منابع مالی نیاز دارد که این عدد مختص سال جاری است و با توجه به شرایط ارزی و تورمی، در سال‌های آینده بیشتر خواهد شد.

بیانیه پایانی

این نشست با انتشار بیانیه مشترکی توسط انجمن شرکت‌های راهسازی ایران و جامعه مهندسی مشاور ایران به کار خود پایان داد. انجمن شرکت‌های راهسازی و جامعه مهندسی مشاور ایران برای جلوگیری از ادامه و گسترش وضعیت حساس و نگران‌کننده فعلی و بهره‌مندی حداکثری از اعتبارات و ثروت ملی با اعلام پیشنهادهای ۷ گانه خود از دولت خواسته است که از آغاز و کلنگ‌زنی پروژه‌های جدید غیرکارشناسی و بدون توجه به وضعیت اقتصادی کشور پرهیز کند. در این بیانیه که توسط مهندس آزاد قرائت شد آمده است: «در بخش‌های مختلف به‌ویژه اقتصادی، در وضعیت حساس و نگران‌کننده‌ای قرار داریم و برای جلوگیری از ادامه و گسترش این وضع و بهره‌مندی حداکثری از اعتبارات و ثروت ملی تدابیری فوری، جدی و مؤثر شکلی واقع‌بینانه مورد انتظار آحاد جامعه است. در بخشی از این بیانیه آمد است که یکی از آسیب‌های وارده بر پیکره اقتصاد کشور در سال‌های گذشته، عدم توجه لازم به اجرای پروژه‌های عمران و آبادانی بالاحص در حوزه راه، راه‌آهن، فرودگاه و طرح‌های حمل‌ونقلی حتی با تصویب صورتی در مراجع ذی‌ربط است.

یک سند روشن این موضوع، سخنان رئیس قوه مقننه در «همایش حمل و نقل و توسعه اقتصادی» است که ۲۲ آذر ۱۴۰۲ اظهار کردند: «از حدود ۴۰ درصد از ظرفیت ریلی کشور استفاده بهینه صورت نمی‌پذیرد.» این گفته نشان‌دهنده آن است که احداث این خطوط بر اساس اولویت و ضرورت انجام نشده است. بر این موضوع، احداث فرودگاه‌هایی همچون زنجان، قم، کلاله، شاهرود و... را بیفزایید که به نظر می‌رسد بر اثر عدم کارشناسی‌های لازم، توجیه اقتصادی - اجتماعی ندارند. در همه این‌گونه طرح‌ها و پروژه‌ها رد پای اعمال سلیقه فردی و مورد علاقه برخی از مسئولان کشوری، خصوصاً نمایندگان مجلس، مقامات محلی و فشارهای سیاسی غیرعلمی و بدون توجه به کارشناسی‌های لازم، آمایش سرزمین، ترکیب جمعیتی، منافع ملی و توسعه پایدار کشور، همچنین عدم توجه لازم به اسناد بالادستی و طرح‌های هادی و جامع دیده می‌شود که بدون تردید تصمیمات این چنینی در طی سالیان متمادی موجب به هدر رفتن ثروت و سرمایه‌های ملی شده است. پیرو برگزاری نشست تخصصی «چالش‌های احداث راه‌ها، حمل و نقل و نقش آن در رشد متوازن اقتصاد ملی» در مورخ ۲۹ بهمن ماه ۱۴۰۲ که در آن به معضلات پروژه‌های ملی به‌عنوان مشتی نمونه از خروار مشکلات پروژه‌های زیرساختی و عمرانی کشور به تفصیل پرداخت شد، به نظر می‌رسد روند رو به رشد تقاضاها و اعمال نظرها در جهت شروع پروژه یا طرح‌های منطقه‌ای یا ملی کارشناسی نشده بدون در نظر داشتن منابع اعتباری لازم و طرح‌های جامع، در سال‌های اخیر مکرر دیده شده که آثار آنها پابرجاست و این امر موجب برجا ماندن حدود ۷۰ هزار پروژه نیمه‌تمام استانی و ۶ هزار طرح ملی در بخش‌های احداث زیرساخت‌های توسعه کشور و غیره شده که گاهی با تزریق اندک اعتبار به شکلی نیمه‌جان در جای جای کشور به‌عنوان یک پدیده نگران‌کننده در آمده است که طولانی بودن عملیات اجرایی و عدم برآورده شدن انتظار ایجاد شده برای افکار عمومی و شهروندان از یک سو آسیبی بزرگ محسوب می‌شود و از سوی دیگر، استهلاک فیزیکی و هزینه‌های جانبی فراوان، همچنین

دلسردی کارشناسان متعهد کشور و توقف ظرفیت‌ها و امکانات مشاوران، پیمانکاران و بخش‌های خصوصی شده است که اغلب کناره‌گیری ایشان با ناامیدی از ادامه فعالیت و به اتمام نرساندن قراردادها متأسفانه ضرر و زیانی مضاعف بر پیکره جامعه قلمداد می‌شود.

از نگاهی دیگر، در سال‌های گذشته اغلب به هنگام تصویب بودجه سالیانه کشور نمایندگان مجلس شورای اسلامی هر یک مصرانه جهت حوزه‌های انتخابی خود پروژه‌هایی را (بدون در نظر داشتن جوانب کارشناسی اعتباری و اجرایی آنها) در قانون درج می‌کنند که منتج به تصویب بسیاری از طرح‌های کم اهمیت و به جا ماندن پروژه‌های ملی با منافع عمومی و مؤثر در توسعه کشور شده و به یک روال قانونی و رقابتی ناصواب تبدیل شده است.

از این رو جهت جلوگیری از ادامه انباشت تعهدات قوه مجریه که هر سال با افزایش قابل ملاحظه به سال بعد موکول می‌شود و افق روشنی در پایان آن دیده نمی‌شود، درخواست و تأکید دارد:

۱- پرهیز از آغاز و کلنگ‌زنی پروژه‌های جدید غیرکارشناسی و بدون توجه لازم به وضعیت اقتصادی کشور

۲- توجه جدی و ویژه به موضوع آمایش سرزمین و تلاش برای توزیع مناسب امکانات، ظرفیت‌ها و تکمیل زیرساخت‌های مهم و ملی همچنین اقدام جدی جهت متناسب‌سازی ترکیب جمعیتی در پهنه جغرافیایی کشور خصوصاً استان‌های جنوب و کرانه‌های خلیج فارس و دریای عمان

۳- اولویت‌بخشی لازم کارشناسی و فنی به پروژه‌های نیمه‌تمام راه، راه‌آهن، فرودگاه و طرح‌های حمل و نقلی و عمرانی به عبارتی، غربالگری پروژه‌های مصوب گذشته، حال و آینده (حذف طرح‌های غیر ضروری و تعلیق و یا توقف پروژه‌های کم‌اهمیت و با پیشرفت اندک) که در این ارتباط ورود جدی و فوری شورای عالی فنی وزارت راه و شهرسازی و سازمان برنامه و بودجه کشور با شفاف‌سازی و فارغ از هرگونه نگاه غیرکارشناسی را درخواست می‌نماید.

۴- رفع موانع سرمایه‌گذاری بخش خصوصی داخلی در پروژه‌های ملی عمرانی و استفاده بهینه از توان و ظرفیت

موجود در این بخش
۵- مشارکت همه‌جانبه، حداکثری، ساختاری و قانونی انجمن‌ها و تشکل‌های صنفی مرتبط با مباحث عمران و سازندگی تصمیم‌گیری‌های خرد و کلان با لحاظ کامل حق رأی مطابق قوانین و آیین‌نامه‌های نظام فنی اجرایی کشور.

۶- در بخش راه‌های برون شهری و تاسیسات جانبی آنکه سرمایه‌نگفتی برای ساخت و احداث آنها در سالیان متمادی صرف گردیده و در حال حاضر، حدود ۸۵ درصد از جابه‌جایی کالا و مسافر از طریق حمل و نقل جاده‌ای انجام می‌گردد و با توجه به وضعیت اعتباری و روند کاهش بهسازی راه‌ها حداقل در یک دهه گذشته، به نظر می‌رسد نگهداری و بهسازی از این سرمایه ملی و حیاتی شاید بسیار مهم‌تر از توسعه و احداث برخی پروژه‌های بدون اولویت راه باشد.

۷- در انتهای این بیانیه مجدانه درخواست و مطالبه می‌نماید لایحه‌ای که توسط سازمان برنامه و بودجه در برنامه ششم توسعه به شرح ذیل ارائه و توسط مجلس کنار گذاشته شد، در برنامه هفتم احیا، بازتعریف و توسط این سازمان و قوه مجریه تا حصول نتیجه پیگیری شود:

الف- شروع طرح و پروژه‌های تملک‌داری سرمایه‌ای جدید منوط به کارشناسی‌های لازم، توجه به آمایش سرزمین، پیش‌بینی تأمین مالی کامل و رعایت قوانین بالادستی و همچنین پیش‌بینی تأمین سهم دولت در پروژه‌های مشارکتی خصوصی عمومی (PPP) مجاز است.

ب- بازنگری و غربالگری طرح‌های تملک‌داری‌های سرمایه‌ای موجود و توقف طرح‌هایی که شرایط لازم برای ادامه آن را ندارند.

ج- کلیه طرح‌های نیمه‌تمام استانی را به کمیته‌های استانی (معاون فنی استاندار، مدیرکل سازمان برنامه و بودجه، رئیس شورای شهر، نماینده دادستان) واگذار کنند تا به هر نحوی که صلاح می‌دانند از طریق واگذاری، تغییر کاربری یا هر طریق دیگری که صلاح می‌دانند اقدام نمایند.

کارگاه آموزشی تشخیص صلاحیت و رتبه بندی شرکت های پیمانکاری برگزار شد

کارگاه آموزشی «تشخیص صلاحیت و رتبه بندی شرکت های پیمانکاری» روز دوشنبه ۹ بهمن ماه در سندیکای شرکت های ساختمانی ایران برگزار شد. در این کارگاه آموزشی که با حضور مهندس ناصر بالار، معاون سابق تشخیص صلاحیت پیمانکاران سازمان برنامه و بودجه کشور برگزار شد مباحثی در زمینه ضوابط تشخیص صلاحیت، آخرین رویه های اجرایی در تشخیص صلاحیت پیمانکاران، نحوه کار با سامانه ساجات، دستورالعمل های برخورد با تخلف پیمانکاران و ... ارائه شد.

مهندس بالار در آغاز این دوره آموزشی عنوان کرد: کاربرد تشخیص صلاحیت، تعیین توان فنی، مهندسی، مالی و اجرایی عوامل دست اندرکار اجرای پروژه های عمرانی در راستای برگزاری عادلانه مناقصات و اجرای با کیفیت و مطلوب پروژه های عمرانی است. البته کاربرد عمومی این تشخیص صلاحیت در مورد پروژه هایی است که تمام یا بخشی از منابع

آنها از بودجه دولت تامین شده باشد، همچنین در مورد طرح هایی که تامین مالی و اجرای آنها در داخل یا خارج کشور نیاز به تضمین و تسهیلات دولتی داشته باشد.

معاون سابق تشخیص صلاحیت پیمانکاران سازمان برنامه و بودجه کشور گفت: از بین ۵۵ هزار پیمانکار، ۳۵ هزار

مهندس بالار:

از آنجایی که امتیاز مالی بر اساس سه معیار خالص دارایی جاری، خالص گردش مالی، و خالص دارایی های بلند مدت تعیین می شود، بهترین پیشنهاد در چنین شرایطی بالا بردن سرمایه ثبتی شرکت است. شاخص های بررسی امتیاز مالی نسبت به افزایش فهرست بها افزایش می یابد. بنابراین لازم است امتیاز مالی شرکتها هم نسبت به شاخص ها رشد داشته باشد.

پیمانکار رتبه بندی سازمان برنامه و بودجه را دارند. معیارهای این تشخیص صلاحیت و رتبه بندی نیز شامل ارزشیابی، توان مالی، تجربه و تخصص شرکت های پیمانکاری است. در مورد معیار ارزش یابی ضریب ۱ اعمال می شود و تنها در مورد شرکت های متخلف این ضریب به شکل کاهشی اعمال می گردد. در مورد معیار توان مالی، این امر از اظهارنامه دارایی احراز می گردد. معیار تخصص و تجربه نیز، بر اساس امتیاز مدیران و کارکنان و کارهای انجام شده در ۱۵ سال اخیر احراز می گردد.

وی تاکید کرد: شرکتها در زمان ارسال پرونده خود به سازمان باید به موضوع فعالیت شرکت، امتیاز اظهارنامه و تطابق آن با امتیاز مالی شرکت، کار شاخص و امتیاز تجمیعی قراردادها توجه کنند. مهندس بالار در زمینه سابقه تشخیص صلاحیت در ایران گفت: سابقه تشخیص صلاحیت به سال ۱۳۵۰ برمی گردد که در ۶ رشته انجام می شد. آیین نامه بعدی مربوط به سال ۱۳۶۰ بود که در رشته ابنیه رتبه بندی بین ۱ تا ۶ و در رشته راهسازی

پیام آبادگران
بهمن و اسفند ۱۴۰۲
شماره ۴۱۵

تنظیم می‌کنند که عملکرد کم را نشان دهد و به طبع آن مالیات پایین را به همراه داشته باشد. در حالی که مالیات کم به معنای درآمد کم و امتیاز مالی پایین است. از آنجایی که امتیاز مالی بر اساس سه معیار خالص دارایی جاری، خالص گردش مالی، و خالص دارایی‌های بلند مدت تعیین می‌شود، بهترین پیشنهاد در چنین شرایطی بالا بردن سرمایه ثبتي شرکت است. شاخص‌های بررسی امتیاز مالی نسبت به افزایش فهرست بها افزایش می‌یابد. بنابراین لازم است امتیاز مالی شرکتها هم نسبت به شاخص‌ها رشد داشته باشد.

وی در بخش دیگری از این جلسه و در پاسخ به سوال یکی از حاضران عنوان کرد: پیمانکاری که پایه ۱ و ۲ در رشته‌ای داشته باشد، و مشاوری که رتبه ۱ و ۲ همان رشته را داشته باشند می‌توانند به همراه هم یک شرکت جدید ثبت کنند و گواهی طرح و ساخت بگیرند. البته ممکن است کارفرما در مناقصه اعلام کند پیمانکار رتبه ۱ و مشاور رتبه ۱ فلان رشته را نیاز دارد که در پی این امر آن دو می‌توانند با هم جوینت شوند و شرکت طرح و ساخت شکل بگیرد. در ادامه این کارگاه آموزشی که بیش از ۴ ساعت به طول انجامید، مباحثی در زمینه سابقه رتبه‌بندی در ایران، رشته‌ها و زیررشته‌های پیمانکاری، معیارهای تشخیص صلاحیت، نحوه استفاده از سامانه ساجات، نکات مهم در پرونده‌های پیمانکاری، تخلفات پیمانکاری و... ارائه شد.

جمله کارکنان، موضوع شرکت، کارهای در دست اجرا، رشته‌های مختلف پیمانکاری و... پرداخت و با اشاره به ظرفیت کار در حرفه پیمانکاری عنوان کرد: کارهای در حال اجرا است که ظرفیت آزاد پیمانکار را اشغال می‌کند. اما در زمینه کارهای انجام شده یا گذشته، پیمانکار می‌تواند با ارائه صورت وضعیت، مفاسح حساب، صورتجلسه تحویل موقت، یا نامه کارفرما مبنی بر پیشرفت ۹۵ درصدی کار، ظرفیت شرکت خود را برای کارهای آتی باز کند. در زمینه کارهای خاتمه یافته نیز با ابلاغ ماده ۴۸ شرایط عمومی پیمان به پیمانکار است که همکاری کارفرما و پیمانکار به صورت توافقی خاتمه می‌یابد و بخشی از ظرفیت پیمانکار آزاد می‌شود.

بالار در بخش دیگری از این کارگاه آموزشی تصریح کرد: سه مورد از قراردادهایی که ظرفیت پیمانکار را اشغال نمی‌کنند و در عین حال امتیازآور هستند شامل پروژه‌های صدور خدمات فنی و مهندسی، پروژه‌های مشارکت عمومی-خصوصی، و قرارداد با بخش خصوصی است. البته سازمان برای امتیاز دهی در مورد قرارداد با بخش خصوصی، نامه کارفرما را قبول ندارد و از پیمانکار مفاصا یا اظهارنامه دارایی را مطالبه می‌کند.

مهندس بالار در بخشی از این دوره آموزشی خاطرنشان کرد: برخی از پیمانکاران از کم شدن امتیاز مالی در سالهای اخیر با وجود داشتن پروژه گلیه می‌کنند، در این باره باید گفت برخی حسابداران شرکتها برای کم کردن مالیات، اظهارنامه را به نوعی

بین ۱ تا ۷ بوده است. موضوع منع مداخله نیز از همین سال مطرح شد. آیین‌نامه بعدی مربوط به سال ۱۳۶۷ و مصوبه هیات دولت بود و رتبه‌بندی در آن بین ۱ تا ۸ لحاظ شده بود. در این سال ماشین‌آلات جزو ارکان پیمانکاری به شمار می‌آمد.

وی افزود: در سال ۱۳۸۱ حدود ۱۱ رشته در پایه‌های ۱ تا ۵ در نظر گرفته شد. برای دو سوم هیات مدیره مدرک لیسانس و برای مدیرعامل نیز مدرک لیسانس ضروری شناخته شد. همچنین مقرر شد برای برآورد تجربه کاری، سابقه ۱۵ سال گذشته لحاظ شود.

وی گفت: از سال ۱۳۸۱ آیین‌نامه طبقه‌بندی و تشخیص صلاحیت پیمانکاران مبنای تشخیص صلاحیت است، البته هر چند وقت یکبار توسط بخشنامه‌های سازمان به روز می‌شود. در سال ۱۳۹۹ نیز آخرین رویه‌های مربوط به تشخیص صلاحیت و رتبه‌بندی ابلاغ شد. در همین سال نیز رشته پسماند به رشته‌های پیمانکاری اضافه شد.

بالار در زمینه انجام تشخیص صلاحیت توسط سازمان برنامه و بودجه نیز عنوان کرد: در سال ۱۳۵۱ قانون برنامه و بودجه کشور تصریح کرده: تشخیص صلاحیت و طبقه‌بندی پیمانکاران بر اساس آیین‌نامه هیات وزیران و توسط سازمان برنامه و بودجه صورت خواهد گرفت. پیمانکار می‌تواند حقیقی یا حقوقی باشد، سازمان سعی کرده بین پایه ۵ حقیقی و حقوقی تفاوت قائل شود، پیمانکاران حقیقی می‌توانند از سازمان برنامه و بودجه استان گواهی نامه معتبر بگیرند.

وی در ادامه به تعریف برخی مفاهیم از

دولت برای صدور خدمات فنی و مهندسی به بخش خصوصی اتکا کند

نشست کمیسیون احداث، خدمات و فنی و مهندسی اتاق ایران پنجشنبه ۱۰ اسفند با حضور دبیر کمیسیون عمران و مجلس هیات دولت برگزار شد. دبیر سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران نیز در این نشست حاضر بود و در زمینه ظرفیت و وضعیت شرکتهای صنعت احداث و انرژی گزارشی ارائه داد.

در ابتدای نشست، علی نقوی، رئیس کمیسیون احداث، خدمات و فنی و مهندسی اتاق ایران از ظرفیت تشکلهای این حوزه گفت. نقوی افزود: توسعه بازار متنوع سازی خدمات فنی و مهندسی، بررسی چالشها و موانع موجود در حوزه صنعت احداث و خدمات فنی و مهندسی، بررسی توسعه صنعتی صنعت احداث و صنعتی سازی مسکن، توسعه صدور خدمات فنی و مهندسی و تقویت مشارکت بخش خصوصی در توسعه زیرساختهای کشور، از جمله اولویتهای برنامههای این دوره از کمیسیون است.

نقوی در نشست کمیسیون احداث و خدمات فنی و مهندسی اتاق ایران، افزود: پروژههای پیشران توسعه تعریف شده و بازسازی داخلی و خارجی برای شرکتهای مشاور و پیمانکار در دستور کار کمیسیون قرار گرفته است. همچنین، کمیسیون با بررسی رکود حاکم بر بازار کاری شرکتهای

و موانع استفاده از ظرفیتهای قانونی موجود در تعریف پروژههای جدید و تکمیل پروژههای نیمه تمام، مشکلات تأمین مالی، بیمه، مالیات، گمرک و پیگیریهای لازم در خصوص طرحها و لوایح پیشنهادی به دولت و مجلس، چالشهای صنعت احداث و خدمات فنی و مهندسی را بررسی و راهکارهای مؤثر را ارائه خواهد کرد.

نقدینگی در پیمانهای EPC در صنعت نفت چه مسیری طی می کند؟

در این نشست محمد حلوائی گزارشی «از جریان نقدینگی در پیمانهای EPC در صنعت نفت» ارائه کرد. جریان نقدینگی پروژه مؤلفه ای است که نشان می دهد آیا تأمین مالی پروژه با توجه به مفاد پیمان، (به زمان) مکفی است یا بایستی به دنبال تأمین مالی از منابع دیگر باشد. حلوائی در این گزارش از شرایط حاکم بر

پیمان گفت: در اجرای مفاد شرایط حاکم بر پیمانهای تیپ همسان EPC، تأمین منابع و تخصیص مالی اجزای پروژه وفق برنامه زمان بندی، به صورت کامل بر عهده و تکلیف طرف اول پیمان است. او ادامه داد: غالباً، نظر به میزان پیش پرداخت دریافتی از طرف اول پیمان به میزان ۲۵ درصد-۱۰ درصد و دریافت خالص حدود ۶۵ درصد-۷۰ درصد مبلغ ردیف کالای مربوطه در زمان انتقال کالا به محل پروژه، جریان نقدینگی منفی بر پروژه تحمیل می شود. همچنین پرداخت باقیمانده مبالغ کالا و تجهیزات به طرف دوم پیمان بعد از ورود به محل پروژه در صورت صحت تست های عملکردی و در برخی موارد پس از تحویل موقت و پس از تأیید عوامل طرف اول پیمان وفق قرارداد محقق می شود و این در حالی است که طرف دوم پیمان تمام هزینه تأمین کالا را قبل از خروج کالا از درب کارخانه سازنده و

یا انبار تأمین‌کننده را به پروژه تسویه کرده است.

در ادامه نمونه قراردادهای پروژه‌های خط لوله، احداث پالایشگاه، تلمبه‌خانه، بررسی شد و مشکلات ناشی از نقدینگی منفی تحلیل شد. در ادامه گزارشی از بحران عقب‌ماندگی در صنعت احداث توسط سید فرید نائینی ارائه شد. در این گزارش عنوان شد که صنعت ساختمان با بحران‌ها و عقب‌ماندگی‌هایی مواجه است؛ درحالی‌که همه عوامل و منابع اصلی برای توسعه صنعتی ساختمان را در اختیار داریم. باید برای راهی از این وضعیت از تولید صنعتی حمایت شود و این شیوه به گفتمان غالب تبدیل شود. در ادامه این نشست، پیش‌شرط‌های عبور از بحران مسکن در بعد فنی، مالی و حقوقی تبیین شد. فرآیندگریزی مانعی جدی در مسیر توسعه صنعتی ساخت‌وساز است، درحالی‌که توسعه صنعتی فرآیندمحور است.

ظرفیت و وضعیت

شرکت‌های صنعت احداث و انرژی

سومین گزارش این نشست توسط ایرج گلابتونچی، دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران ارائه شد. او در بخش اول نشست با مقایسه آماری وضعیت اشتغال و بیکاری نیروی انسانی در بهار ۱۳۹۸، ۱۳۹۹، ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ عنوان کرد: سهم جمعیت بیکار فارغ‌التحصیل آموزش عالی در کل کشور با اندکی کاهش نسبت به سال قبل به ۴۰ درصد رسیده که نشان می‌دهد حجم زیادی از فارغ‌التحصیلان دانشگاهی ما بعد از اتمام تحصیل امکان کار ندارند. با توجه به این‌که جمعیت ۱۵ سال به بالای کشور بیش از ۶۳ میلیون هستند و این مسئله نشانه‌ای از جوانی جمعیت در کشور ماست لذا باید برای اشتغال جمعیت جوان کشور به خصوص برای فارغ‌التحصیلان دانشگاهی فکر اساسی شود.

وی افزود: در حال حاضر ما ۵۶ هزار و ۵۰۰ شرکت مهندسی تأیید صلاحیت شده از سوی سازمان برنامه‌و بودجه در حوزه صنعت احداث کشور داریم که از این میان حدود ۵۳ هزار شرکت پیمانکاری و ۳ هزار و ۵۰۰ شرکت مهندس مشاور هستند.

پیمانکاران عموماً در ۱۱ رشته و مشاوران در ۵ رشته تأیید صلاحیت می‌شوند که اگر دولت بخواهد به همه این‌ها در داخل کشور کار بدهد باید بیش از هشت هزار همت (حدوداً معادل ۲۰۰ میلیارد دلار) به آنها کار ارجاع دهد که با توجه به وضعیت بودجه، نفت و تحریم‌ها و در حال حاضر چنین چیزی عملاً امکان‌پذیر نیست.

گلابتونچی افزود: اگر به تعداد شرکت‌های پیمانکاری نگاه کنیم از سال ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱ هر سال حدود ۱۰ تا ۱۲ درصد به ظرفیت آنها اضافه می‌شود. مثلاً در سال ۱۳۹۹، ظرفیت کل کشور حدود ۷۰ هزار رشته-رتبه بوده که در سال ۱۴۰۱ تبدیل به بیش از ۹۰ هزار رشته-رتبه شده است؛ بنابراین باید برای این شرکت‌ها کار ایجاد کنیم و گرنه نیروهای مهندس فارغ‌التحصیل بیکار می‌مانند و تعداد زیادی از آنها، مهاجرت می‌کنند.

وی تصریح کرد: رتبه‌های پیمانکاری به ترتیب از ۱ تا ۵ هستند که در رتبه ۵ تجمعی از شرکت‌های جوان دیده می‌شود که بیشتر آنها در حوزه ساختمانی و راه تخصص دارند. این امر نشان می‌دهد باید برای شرکت‌های رتبه ۵ که جوان و آماده کار هستند پتانسیل ایجاد کنیم و برای آنها جای کار مناسب در نظر بگیریم. مشاوران هم ۳ رتبه دارند که در رتبه ۳ تجمع زیادی دیده می‌شود. در مجموع ما جمعیت جوان و آماده به کاری داریم که باید برای آنها خلق کار کنیم که با توجه به وضعیت مالی موجود این امکان در داخل کشور وجود ندارد. شرکت‌های ما در پیمانکاری و مشاور، بیشتر گرایش به کارهای ساختمانی، راه‌سازی و آب دارند.

دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمانی

اگر به تعداد شرکت‌های پیمانکاری

نگاه کنیم از سال ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱ هر سال

حدود ۱۰ تا ۱۲ درصد به ظرفیت آنها

اضافه می‌شود. بنابراین باید برای این

شرکت‌ها کار ایجاد کنیم و گرنه نیروهای

مهندس فارغ‌التحصیل بیکار می‌مانند و

تعداد زیادی از آنها، مهاجرت می‌کنند.

ایران افزود: طبق آماری که از شرکت‌های سندیکا و سایر شرکت‌های بخش خصوصی گرفته‌ایم نیروهایی که به طور مستقیم در این ۵۳ هزار شرکت مشغول به کار هستند ۲ میلیون و ۶۰۰ هزار نفرند که اگر به هرکدام از این افراد ۴ نفر را ارتباط دهیم ۱۰ میلیون نفر از جمعیت کشور با حوزه مهندسی کشور فعالیت میکنند و اگر کسب‌وکار آنها رونق یابد اقتصاد ۱۰ میلیون نفر بهتر خواهد شد. گلابتونچی افزود: در مقایسه بین کشورهای بزرگ دنیا مانند فدراسیون روسیه و آمریکا و سایر کشورها، ایران بیشترین جمعیت فارغ‌التحصیل مهندسی را در سال دارد. طبق اعلام نشریه فابریکا ۲۳۳ هزار مهندس در سال فارغ‌التحصیل می‌شوند. اگر به سرانه جمعیت توجه کنیم ما در دنیا بیشترین تولید سالانه مهندس را داریم که باید دید برای آنها چه ظرفیت‌هایی در نظر گرفته‌ایم. تعداد دانشگاه‌های ایران از مجموع تمام دانشگاه‌های کشورهای انگلستان، استرالیا، کانادا، آلمان، هلند، سوئیس، دانمارک، بلژیک و هنگ‌کنگ بیشتر است. در ایران ۲۶۴۰ دانشگاه وجود دارد که از این میان سهم وزارت علوم از جمعیت دانشجویی ۶۸ درصد و سهم دانشگاه آزاد ۳۲ درصد است. این در حالی است که بر اساس اعلام موسسه اسپانیایی CISC چین ۲۴۸۱ و هند ۱۶۲۰ دانشگاه دایر کرده است. این تعداد دانشگاه بیش از ۵ هزار میلیارد تومان از بودجه کل کشور را می‌بلعد و با بالا بردن تعداد فارغ‌التحصیلان نزدیک به ۵۰ درصد از جمعیت بیکار کشور را تولید می‌کند؛ یعنی ما برای تربیت نیروی انسانی برنامه داریم اما برای جذب آنها برنامه‌ای مناسب نداریم.

گلابتونچی تصریح کرد: ما برای جذب این نیرو در داخل کشور نمی‌توانیم کاری انجام دهیم چرا که کمبود بازار یا پروژه-های مناسب داخلی برای فعالیت‌های پیمانکاری داریم و باید به خارج از کشور فکر کنیم. کاهش شدید پروژه‌های عمرانی باعث بیکاری و نابودی شرکت‌های پیمانکاری هست و لازم است بازارهای جدید برای فعالیت این شرکت‌ها پیدا شود. البته حضور در بازارهای بین‌المللی و فعالیت در صدور خدمات فنی و مهندسی

الزاماتی دارد.

وی با اشاره به این‌که با آغاز یک پروژه عمرانی حجم وسیعی از افراد مشغول به کار می‌شوند عنوان کرد: وقتی پروژه عمرانی فعال نیست، چرخه اقتصادی مرتبط با صنعت ساختمان معطل و اساساً بیکار می‌ماند اما وقتی پروژه‌های عمرانی فعال می‌شوند از ایجاد موج وسیع بیکاری قشر تحصیل کرده و مهاجرت جلوگیری می‌کند. با فعال شدن چرخه ساخت‌وساز چرخه عظیمی از اقتصاد کشور مرتبط با فعالیت‌های پیمانکاری فعال می‌شود. درنهایت ایجاد اشتغال پایدار و مطمئن در کشور ایجاد شده، ارزآوری مطمئن و مؤثر به وجود می‌آید که به قطع وابستگی به نفت به‌عنوان محصول اصلی صادراتی کشور کمک می‌کند. درنهایت حضور ایران در بازارهای جهانی به‌عنوان نمادی از قدرت و عزت ملی و اسلامی ایران رقم می‌خورد.

نگاهی به وضعیت صدور خدمات فنی و مهندسی توسط شرکت‌های ایرانی

گلابتونچی در ادامه نشست افزود: ما سازمان‌های زیادی داریم که در حوزه صدور خدمات فنی و مهندسی کار می‌کنند مانند سازمان برنامه‌وبودجه، وزارت صمت، وزارت راه و شهرسازی، سازمان توسعه و تجارت، وزارت نیرو، بانک مرکزی، بانک توسعه صادرات، صندوق ضمانت صادرات، وزارت ارتباطات و ... که هرکدام یک قسمت صدور خدمات فنی و مهندسی دارند و واقعاً معلوم نیست متولی اصلی صدور خدمات فنی و مهندسی در کشور، کدام سازمان یا نهاد است و مسئول اصلی کجاست؟ او گفت: طبق آمار مربوط به عملکرد صادرات خدمات فنی و مهندسی که از سال ۱۳۷۳ تا سال ۱۴۰۰ توسط کمیته ماده ۱۹ سازمان توسعه تجارت ایران، ارائه شده است حدود ۳۴ میلیارد دلار در قالب ۹۱۱ پروژه کارنامه تقریبی صدور خدمات فنی و مهندسی ایران است. در سال‌هایی مثل سال ۱۳۹۰ که توجه دولت بیشتر شده، جایزه صادراتی گذاشته و اجازه فعالیت داده ظرفیت صادرات فنی و مهندسی ما به ۴/۲ میلیون دلار رسیده است؛ یعنی این ظرفیت در کشور وجود دارد که حتی بیشتر

از این میزان کار کنیم. سال ۱۳۹۴ درهای کشور عراق به روی پیمانکاران ما باز شد و پیمانکاران بخش خصوصی با ورود در مناقصات دو میلیارد دلار پروژه گرفتند. این نشان می‌دهد که اگر بازاری در کنار ما فعال باشد می‌توانیم با هماهنگی لازم آن بازار را از دست رقیبان منطقه‌ای بگیریم.

وی درباره پراکندگی کار در کشورهای مختلف نیز عنوان کرد: شرکت‌های حوزه صدور خدمات فنی و مهندسی ایران در کشورهایی مانند ازبکستان، تاجیکستان، بنگلادش افغانستان پاکستان، سریلانکا، قزاقستان ترکمنستان، آذربایجان، ارمنستان عراق امارات متحده، عمان، یمن، بلاروس، جیبوتی، کنیا، الجزایر، سودان و ونزوئلا کار کرده‌اند اما بیشترین حجم کار بین سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵ در عراق بوده است. ما در عراق حدود ۴ میلیارد دلار قرارداد ثبت شده داریم که ۲ میلیارد دلار آن مربوط به شرکت مینا و بقیه آن مربوط به پیمانکاران بخش خصوصی است؛ اما از سال ۱۳۹۵ که داعش وارد عراق شد امکان گرفتن کار برای ما کم شد.

وی افزود: در این بازه بخش خصوصی ما با ۳۸ شرکت ۵۷ پروژه در عراق گرفتند که از این میزان ۱/۳ میلیارد دلار در جنوب عراق، ۲۲۵ میلیون دلار در سلیمانیه و حدود ۴۰۰ میلیون دلار در اربیل است. بیشترین حجم کار در این کشور در وزارت اعمار و اسکان و شهرداری و با حدود ۴۵۲ میلیون دلار است. با وجود پتانسیل بالا نتوانستیم از وزارت نفت کار زیادی بگیریم. در وزارت ورزش و جوانان پروژه‌های بزرگی مانند ورزشگاه الزورا و تاجیات را داریم. در وزارت برق پروژه‌های بزرگی داریم. در بخش حمل‌ونقل پروژه‌های

وقتی پروژه عمرانی فعال نیست، چرخه اقتصادی مرتبط با صنعت ساختمان معطل و اساساً بیکار می‌ماند اما وقتی پروژه‌های عمرانی فعال می‌شوند از ایجاد موج وسیع بیکاری قشر تحصیل کرده و مهاجرت جلوگیری می‌کند.

جاده‌سازی داریم. در زمینه نمادهای شهری پل خبات و پل دهباشیان و رانیه سیتی و ... را در کردستان عراق داریم. پروژه‌هایی هم با استانداری و وزارت سرمایه‌گذاری داریم. تصفیه‌خانه‌های آب و فاضلاب هم در کردستان و جنوب عراق در حال ساخت هستند.

وی تصریح کرد: اگر رتبه‌بندی ۲۵۰ پیمانکار برتر در جهان را ببینیم متوجه می‌شویم چین ۶۵ شرکت در این رتبه‌بندی داشت که در سال ۲۰۲۰ به ۷۴ شرکت تبدیل شد. ترکیه هم ۴۴ شرکت در این رتبه‌بندی دارد. ۲ شرکت ایرانی جزو ۲۵۰ پیمانکار برتر دنیا هستند اما جا داشت با چنین ظرفیت عظیمی ما جایگاه بالاتری در این رتبه‌بندی داشته باشیم. هندوستان در سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۵ در این جدول نبوده اما با هماهنگی دولت و پیمانکاران از سال ۲۰۱۶ به‌مرور وارد این جدول شده و با ۵ پیمانکار از فرانسه و آلمان پیشی گرفته است. وقتی هندوستان می‌تواند چنین کاری کند قطعاً که ما عقبه بیشتری داریم قادر به این کار هستیم.

وضعیت صدور خدمات رقیبان منطقه‌ای

گلابتونچی درباره وضعیت صدور خدمات در کشورهای منطقه گفت: مهم‌ترین رقیب منطقه‌ای ما ترکیه است که در همان بازه‌ای که ما ۳۴ میلیارد دلار صادرات داشتیم، حدود ۴۲۵ میلیارد دلار صادرات خدمات فنی و مهندسی داشته است. تولید ناخالص داخلی آن ۶ درصد است که سهم صدور خدمات فنی و مهندسی از اقتصاد ترکیه حدود ۳۰ درصد است؛ یعنی ترکیه حجم زیادی از اقتصاد خود را بر مبنای صدور خدمات فنی و مهندسی پایه گذاشته است. با این ظرفیت عظیمی که ما داریم قطعاً می‌توانیم برنامه‌ای مشابه با برنامه ترکیه را پیاده کنیم.

او افزود: پراکندگی بازار صدور خدمات فنی و مهندسی ترکیه نشان می‌دهد شرکت‌های پیمانکاری ترکیه با موفقیت در ۵ قاره رقابت کرده و در ۱۲۸ کشور به ارائه خدمات می‌پردازند. این سهم در اوراسیا ۴۶ درصد، در خاورمیانه ۲۵ درصد، در آفریقا ۱۷ درصد

و در اروپا ۷ درصد است؛ یعنی در حوزه اطراف ما ترک‌ها بسیار فعال هستند و قرارداد آنها در سال‌هایی به ۳۱/۶ میلیارد دلار هم رسیده است. بیشترین صادرات ترکیه به فدراسیون روسیه است که در سال ۲۰۲۱ حدود ۸۴ میلیارد دلار بوده است یعنی حدود ۲۰ درصد از صادرات خدمات فنی و مهندسی ترکیه در سال ۲۰۲۱ به فدراسیون روسیه بوده است. بعد از آن ترکمنستان، لیبی و عراق در رتبه‌های بعدی صادرات خدمات فنی و مهندسی ترکیه قرار گرفته‌اند که نشان می‌دهد آنها این ظرفیت را خوب می‌شناسند. ۷ درصد از صادرات خدمات فنی و مهندسی ترکیه در عراق انجام شده است در حالی که ما قادر بودیم با پتانسیلی که داریم و نیروهایی که به عراق برده‌ایم این بازار را از دست آنها بگیریم اما تاکنون موفق به این کار نشده‌ایم.

وی تأکید کرد: ترک‌ها برنامه صادرات خدمات فنی و مهندسی خود را از سال ۱۹۷۲ در لیبی و عربستان و کویت شروع کردند. از سال ۲۰۰۹ وارد عراق شدند. ما هم از همان سال تا سال ۲۰۱۵ که داعش ظهور کند وارد عراق شدیم حدود ۲ میلیارد دلار کار گرفتیم اما به اندازه ۵ میلیارد دلار ظرفیت کار ایجاد کردیم؛ یعنی با ماشین‌آلات و تجهیزاتی که پیمانکاران ایرانی به عراق برده‌اند به راحتی می‌توان ۵ میلیارد دلار کار گرفت و با یک برنامه خوب و متقن می‌توان به ۲۰ میلیارد دلار هم فکر کرد. در همین مدت شرکت‌های ترکیه‌ای ۲۷ میلیارد دلار در عراق، کار گرفته‌اند.

مشکلات صدور خدمات فنی و مهندسی کدام است؟

گلانتونچی درباره مشکلات صدور خدمات فنی و مهندسی نیز عنوان کرد: مشکلات ساختاری شرکت‌های پیمانکاری بخش خصوصی یکی از موارد اصلی است و شرکت‌های مهندسی باید تراز خود را بالا ببرند. ما حمایت مؤثر و قاطع دولت و نهادهای حاکمیتی از صدور خدمات فنی و مهندسی را نیاز داریم. همه می‌گویند صدور خدمات فنی و مهندسی خوب است اما نبود یک استراتژی واحد و برنامه

مدون به‌ویژه از سوی دولت باعث عدم دسترسی به بازارهای هدف و ورود به این بازارها بوده است. همچنین در مراودات بانکی به ویژه مشکلات مربوط به صدور ضمانت‌نامه‌های مختلف و جابه‌جایی پول مشکلات زیادی داریم. قبلاً می‌توانستیم در عراق از طریق سیستم back to back یا کانترگارانته «counter guarantee» مشکل اخذ ضمانت‌نامه را حل کنیم اما امروز با ۱۰۰ درصد deposit هم در عراق به ما ضمانت‌نامه نمی‌دهند.

وی با اشاره به سایر مشکلات صدور خدمات فنی و مهندسی افزود: مشوق‌های لازم برای تشویق فعالین این حوزه وجود ندارد به خصوص در حوزه گمرک، بیمه و مالیات که فشارهای زیادی به پیمانکاران وارد می‌شود. عدم توجه ویژه دولت در مذاکرات فی‌مابین دولت‌ها جهت به دست آوردن بازارهای بین‌المللی نیز دیده می‌شود. ترکیه یکی از کارهایی که می‌کند این است که مسئولانش را می‌فرستد تا مسئولان کشورهای دیگر را مجاب کنند که فلان پروژه را باید به ما بسپارید. مسئولان ما هم به راحتی می‌توانند با مسئولین مربوطه در بازارهای هدف، گفتگو کنند تا پروژه‌های بزرگ را از آن کشورمان کنند.

او تصریح کرد: مشکلات ارزی و کار در مرحله بازاریابی (هزینه بر بودن فرآیند کاریابی) نیز وجود دارد. قوانین مرتبط با فعالیت‌های صدور خدمات فنی و مهندسی قدیمی است و باید با توجه به شرایط موجود تغییر کند؛ اما در نهایت بزرگ‌ترین مشکل ما بحث ضمانت‌نامه است. پیشنهاد ما این بود که یک ستاد عالی برای صدور خدمات فنی و مهندسی در حد معاون رئیس‌جمهور وجود داشته باشد. وزارت صمت یا خارجه به‌عنوان دبیر این ستاد باشد و این ستاد صدور خدمات فنی و مهندسی را در ۳ کارگروه عربی، آفریقایی و کشورهای همسایه و غیرعربی فعال کند.

مسکن دغدغه مهم دولت سیزدهم است در ادامه این نشست بنیامین شکوه‌فر، دبیر کمیسیون عمران و مسکن دولت

در این نشست گفت: مسکن و عمران یکی از دغدغه‌های مهم دولت سیزدهم بوده و سعی کرده در مسیر توسعه مسکن گام بردارد. کمیسیون عمران و مسکن براساس اهمیت این دغدغه با حضور تعدادی از وزرای اقتصادی و معاون اجرایی رئیس‌جمهور شکل گرفته است. از زمان تشکیل این کمیسیون در هر نشست هیات دولت، موضوعی مرتبط ارائه شده است. در این کمیسیون به نتیجه رسیدیم که ارتباط ما با بخش خصوصی کم است. یکی از جاهای ظرفیت‌ساز، کمیسیون خدمات فنی مهندسی و احداث اتاق ایران است. ما سعی می‌کنیم دغدغه شما را بشنویم و روی گزارش‌های بخش خصوصی کار کنیم و با یک فهم مشترک، کار کارشناسی انجام دهیم. تا با ملاحظه‌های موجود، ظرفیت آفرین باشیم. او ادامه داد: خواسته ما از بخش خصوصی این است که در تصمیم‌سازی به ما کمک کنند و ما بتوانیم از ظرفیت بخش خصوصی در مسیر توسعه اقتصادی کشور استفاده کنیم.

در ادامه این نشست عنوان شد: اگر نتوانیم مشکلات زیرساختی را حل کنیم، حتماً در آینده در حوزه تربیت مهندس مشکلات جدی خواهیم داشت. باید مشکلات خدمات فنی و مهندسی حل شود؛ در مقایسه با تولیدکننده به این حوزه به دلیل اینکه حوزه خدمات است، بی‌توجهی می‌شود و این نگاه تبعیض آمیز خیلی آسیب‌زا است. دولت باید به ظرفیت حوزه صدور خدمات فنی و مهندسی توجه شود؛ در توجه به این حوزه مسائل مهاجرت و اشتغال و اقتصاد هم‌زمان حل می‌شود.

همچنین تصریح شد: همه موظف هستیم که وضعیت روز کشور را درک کنیم. امیدواریم در حوزه ساختاری موانع و مشکلات را درک کنیم و آنها را رفع کنیم. در عین حال باید مسئولیت‌مسئالی که از طریق تصمیم‌گیری ما پیش می‌آید را باید بپذیریم.

اعتراض به ترکیب غیر عادلانه هیات‌های تشخیص مطالبات تامین اجتماعی

این است که هیات‌ها تخصصی شوند و نمایندگانی که در این جلسات حضور به عمل می‌رسانند از تشکل‌های صنفی مرتبط باشند.

به گزارش روابط عمومی اتاق تهران، محمد تکلی با بیان اینکه در تهران حدود ۱۳ هیات تجدیدنظر فعالیت دارند، تصریح کرد: تمام پرونده‌ها به این هیات‌ها واگذار می‌شود اما متأسفانه این هیات‌ها تخصص لازم در همه حوزه‌ها را ندارند و ما پیشنهاد می‌دهیم که در هیات‌های تجدیدنظر از هر صنفی نماینده مرتبط شرکت کند؛ به این معنا تجار و بازرگانان، پیمانکاران و اصناف نماینده خود را داشته باشند.

او با تأکید بر اینکه نمایندگان متخصص خروجی خوبی خواهند داشت، گفت: امیدوارم که اتاق بازرگانی تهران در این زمینه پیگیری‌های لازم را داشته باشد تا بتوان به نتیجه مطلوب دست پیدا کنیم.

نماینده سندیکای شرکت‌های ساختمانی با اشاره به اینکه در تفسیر رای دیوان عدالت اداری، اشتباه صورت گرفته است، گفت: سازمان تامین اجتماعی بدون حضور شرکای اجتماعی بخشنامه‌ای را صادر کرد که اگر شخصی به دنبال اصلاح عناوین شغلی می‌رود، روش محاسبه‌ای گذاشته شود که در بخشنامه روش دقیق قید نشده و هر استانی روش محاسبه خود را دارد و

تامین اجتماعی مانند گذشته ۵ نماینده باشد.

در ابتدای این جلسه، نماینده سندیکای شرکت‌های ساختمانی با اشاره به نحوه انتخاب نمایندگان هیات‌های تشخیص مطالبات تامین اجتماعی گفت: هیات‌های بدوی معمولاً رای‌های ابلاغ شده را تایید می‌کنند و ما بیشتر امیدوار هستیم که در هیات‌های تجدیدنظر، مشکلات فعالان خصوصی حل شود. پیشنهاد روشن سندیکا به سازمان تامین اجتماعی

محمد تکلی:

تمام پرونده‌ها به این

هیات‌ها واگذار می‌شود

اما متأسفانه این هیات‌ها

تخصص لازم در همه

حوزه‌ها را ندارند و ما پیشنهاد

می‌دهیم که در هیات‌های

تجدیدنظر از هر صنفی

نماینده مرتبط شرکت کند؛

به این معنا تجار و بازرگانان،

پیمانکاران و اصناف نماینده

خود را داشته باشند

نماینده سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران در یازدهمین جلسه کمیسیون بهبود کسب و کار و رفع موانع تولید اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی تهران اعلام نمود: ما پیشنهاد می‌دهیم که در هیات‌های تجدیدنظر از هر صنفی نماینده مرتبط شرکت کند؛ به این معنا تجار و بازرگانان، پیمانکاران و اصناف نماینده خود را داشته باشند.

در یازدهمین جلسه کمیسیون «بهبود محیط کسب و کار و رفع موانع تولید» اتاق بازرگانی تهران علاوه بر طرح مطالبات بخش خصوصی درباره ترکیب اعضای هیات‌های تشخیص مطالبات تامین اجتماعی، مواضع این کمیسیون درباره پروژه جدید بانک جهانی با عنوان «آمادگی کسب و کار» نیز مطرح شد.

یازدهمین جلسه کمیسیون بهبود محیط کسب و کار اتاق بازرگانی تهران در حالی به موضوع بررسی ترکیب اعضای هیات‌های تشخیص مطالبات تامین اجتماعی اختصاص یافت که فعالان اقتصادی درباره تعیین اعضای این هیات‌ها انتقاداتی را مطرح کردند؛ آنها بر این باورند که آرایش این اعضا بیشتر دنبال‌کننده منافع دولت است و چندان نقش و منافع کارفرما در آن دیده نمی‌شود. از این رو پیشنهاد کردند که تعداد نمایندگان کارفرمایان در هیات‌های

پیام آبادگران

بهمن و اسفند ۱۴۰۲
شماره ۴۱۵

**علی‌آبادی مدیر خدمات
تامین اجتماعی اتاق تهران :**
**طبق مصوبه جدید، نماینده
شورای عالی تامین اجتماعی
نباید از شاغلان سازمان
باشد و هیات امنایی باید
اداره شود اما تاکنون اتفاقی
در این زمینه رخ نداده است
و همچنان در جلسات ۳
کارشناس از شاغلان تامین
اجتماعی حضور پیدای کنند.**

از دولت باشد به دنبال افزایش خروجی از کارفرماهاست. در چنین شرایطی این ضرورت احساس می‌شود که تشکل‌ها متحد شوند و مسائل مربوط به تامین اجتماعی را کارشناسی و آنها را به گوش مقامات بالا قضایی برسانند.

علی‌آبادی در بخش دیگری از سخنان خود، تحمیل هزینه به تامین اجتماعی را به مثابه افزایش فشار به کارفرماها اطلاق کرد و افزود: سازمان تامین اجتماعی درآمدی ندارد در هیچ نقطه از جهان ۲۰۰ نوع رسته شغلی در دسته مشاغل سخت و زیان‌آور جای داده نشده است. اما متاسفانه تعداد مشاغل سخت در ایران در حال افزایش است. افزایش سن بازنشستگی هم به دلیل کمبود منابع مالی انجام شده است اما باید علاوه بر کنترل هزینه‌ها، وصولی‌ها بر اساس قوانین، به شکل صحیحی محاسبه شود.

در ادامه جلسه فعالان اقتصادی نیز نظرات و پیشنهادات خود را مطرح کردند و همچنین این انتقاد به عملکرد سازمان تامین اجتماعی وارد شد که این سازمان حتی از کارگران افغانستانی نیز حق بیمه دریافت می‌کند، بدون اینکه امکانات خاصی برای آنها قائل باشد. علاوه بر این، فعالان اقتصادی پیشنهاد دادند که قانون تامین و تنفیذ اصلاح شود زیرا در این صورت کار به هیات‌های حل اختلاف کشیده نخواهد شد.

علی‌آبادی با اشاره به نحوه نوبت‌دهی برای رسیدگی به پرونده‌های مورد اعتراض کارفرمایان، تصریح کرد: پرونده‌ها بر اساس ثبت دبیرخانه در سازمان مورد بررسی قرار می‌گیرند و به رسته شغلی و تخصصی در رسیدگی به این پرونده‌ها توجه نمی‌شود؛ البته رئیس اتاق بازرگانی تهران در نامه‌ای به مدیر عامل سازمان تامین اجتماعی خواستار برگزاری جلسات تشکل‌های کارفرمایی به صورت تخصصی شده است. این نامه به سازمان تامین اجتماعی ارسال شده و منتظر پاسخ این سازمان هستیم.

مدیر خدمات تامین اجتماعی اتاق تهران ادامه داد: طبق مصوبه جدید، نماینده شورای عالی تامین اجتماعی نباید از شاغلان سازمان باشد و هیات امنایی باید اداره شود اما تاکنون اتفاقی در این زمینه رخ نداده است و همچنان در جلسات ۳ کارشناس از شاغلان تامین اجتماعی حضور پیدا می‌کنند.

او با انتقاد از مکانیزه شدن اخذ آرا، گفت: امضای اقلیت خارج از کادر است و در صورت جلسه‌ای که به دست کارفرما می‌رسد رای اقلیت دیده نمی‌شود؛ به نظر می‌رسد نرم‌افزار را به گونه‌ای طراحی کردند که اگر شخصی بخواهد رای را به دیوان ببرد نظر کارفرما دیده نشود. بنابراین لازم است در این رویه‌ها اصلاحاتی اعمال شود.

علی‌آبادی با اشاره به بخشنامه اصلاح عناوین شغلی، خاطر نشان کرد: مطابق با ماده ۴۰ قانون تامین اجتماعی، کارفرما اگر نسبت به ارسال لیست پرسنل اقدام نکند سازمان می‌تواند شکایت کرده و کارفرما را مجاب کند که طبق قرارداد رفتار کند؛ برخی شاغلان، شغل خود را با قانون جدید مقایسه می‌کنند و با نرخ روز مطالبات جدید را می‌گیرند؛ اتاق تهران نیز یکی از منتقدان این مصوبه است.

او با تاکید بر بدهکار بودن دولت به تامین اجتماعی افزود: بودجه سازمان تامین اجتماعی را بخش خصوصی تامین می‌کند اما اداره آن دولتی است و این سازمان به جای اینکه به فکر وصول مطالبات

اصلاح عناوین شغلی در دسرس زیادی برای فعالان اقتصادی ایجاد کرده است.

ترکیب هیات‌های تشخیص عادلانه نیست صغری علی‌آبادی، مدیر خدمات تامین اجتماعی اتاق تهران، نیز ترکیب هیات‌های تشخیص مطالبات تامین اجتماعی را غیرعادلانه دانست و افزود: به استناد ماده ۴۳ قانون تامین اجتماعی، اعضای هیات‌های بدوی ۴ نفر هستند که یک نفر نیز نماینده کارفرماست که این فرد را اتاق‌های بازرگانی مراکز استان‌ها انتخاب می‌کنند؛ اتاق اصناف نیز نماینده اصناف را تعیین می‌کند و نماینده عالی شورای عالی تامین اجتماعی رئیس درآمد است و این شخص به دنبال وصول برای تامین اجتماعی است. به عبارت دیگر ۳ نفر از شاغلان سازمان در این جلسات حضور دارند؛ همچنین یک قاضی از دادگستری در جلسات باید حضور داشته باشد که متاسفانه در بیشتر موارد در جلسات غایب است و فقط مبادرت به امضای رای‌ها می‌کند.

او با بیان اینکه نماینده کارگر نیز نگاه وصول دارد، گفت: تفکر نماینده کارگر این است که اگر سازمان قوی‌تر شود و وصول کند حقوق و مزایا آنها نیز بهبود پیدا می‌کند و با توجه به این شرحی که گفته شد این ترکیب عادلانه نیست.

علی‌آبادی :

**به استناد ماده ۴۳ قانون
تامین اجتماعی، اعضای
هیات‌های بدوی ۴ نفر
هستند که یک نفر نیز نماینده
کارفرماست که این فرد را
اتاق‌های بازرگانی مراکز
استان‌ها انتخاب می‌کنند؛ اتاق
اصناف نیز نماینده اصناف را
تعیین می‌کند و نماینده عالی
شورای عالی تامین اجتماعی
رئیس درآمد است و این
شخص به دنبال وصول برای
تامین اجتماعی است. ب.**

دوره آموزشی تغییرات مدت پیمان و محاسبه تاخیرات مالی برگزار شد

دوره آموزشی «تغییرات مدت پیمان موضوع ماده ۳۰ شرایط عمومی پیمان و محاسبه تاخیرات مالی موضوع بخشنامه ۵۰۹۰ سازمان برنامه و بودجه»، روز چهارشنبه ۹ اسفند در سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران برگزار شد. در این کارگاه آموزشی که با حضور مهندس یوسفیان رئیس کمیسیون فنی سندیکا، مهندس علی روزی طلب عضو کمیسیون فنی سندیکا برگزار شد، عوامل موثر در تغییر مدت پیمان، تاخیرات مجاز و غیرمجاز و نحوه محاسبه تاخیرات ناشی از تاخیر در پرداخت صورت وضعیتها و پیش پرداختها مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

در آغاز این کارگاه آموزشی مهندس شعبان یوسفیان، رئیس کمیسیون فنی سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران عنوان کرد: دلایل متعددی وجود دارد که باعث می شود قراردادهای پیمانکاری در زمان مقرر به اتمام نرسند، در نهایت ضرر و زیان این تاخیر که در شرایط کنونی و با توجه به تورم موجود و بالاسری تحمیلی بسیار زیاد است متوجه پیمانکاران می شود. متاسفانه مدیرانی پروژه را اداره می کنند که دانش، اختیار و ریسک پذیری کافی برای هدایت پروژه را ندارند. وی با بیان اینکه تاخیرات مداوم قانونی ناشی از عدم تامین مالی توسط کارفرما و

ناآگاهی از شرایط کار در حوزه پیمانکاری است، تاکید کرد: در چنین شرایطی بهترین راه برای مصون ماندن از مخاطرات مربوط به این مسئله، آگاهی از قوانین و مقررات و مستندسازی به موقع تمام مدارک و مستندات مربوط به تاخیر پروژه است. عوامل تاخیر و مسائل مربوط به آن زیاد است اما آنچه در قالب بخشنامه ۵۰۹۰ و ماده ۳۰ شرایط عمومی پیمان قابل بحث است در این دوره آموزشی مورد بحث و بررسی قرار می گیرد.

خانم مهندس ناهید شوقی، دبیر کمیسیون فنی سندیکا نیز با اشاره به اهمیت آگاهی از قوانین موجود در حوزه پیمان عنوان کرد: پیمانکاران باید بدانند، صحبتها و توافقات انجام شده بین پیمانکار و کارفرما باید به صورت مکتوب باشد و توافق شفاهی هیچ پایه و اساس قانونی ندارد.

مهندس یوسفیان:

تاخیرات مداوم قانونی ناشی

از عدم تامین مالی توسط

کارفرما و ناآگاهی از شرایط

کار در حوزه پیمانکاری است

در ادامه این کارگاه آموزشی مهندس علی روزی طلب عنوان کرد: بحث تاخیرات در ماده ۳۰ شرایط عمومی پیمان طی اجزای ۱۰ گانه ای بحث شده است. مسائل مربوط به تاخیرات مالی پروژهها را نیز می توان در قالب بخشنامه ۵۰۹۰ با موضوع نحوه محاسبه تاخیرات ناشی از تاخیر در پرداخت صورت وضعیتها و بخشنامه ۱۳۰۰ که تکمیل کننده بخشنامه قبلی است مورد بحث و بررسی قرار داد.

وی در ادامه با اشاره به مدت اولیه پیمان تاکید کرد: در کشور ما تاخیر پروژهها زیاد است و بعضا تا ۲/۵ برابر مدت زمان اولیه درج شده در پروژهها بوده است که عوارض این تاخیرات، فارغ از مجاز یا غیرمجاز بودن آن در وهله اول گریبانگیر پیمانکاران بوده است. در ماده ۳۰ شرایط عمومی پیمان عنوان شده که در پایان مدت اولیه پیمان یا هر مدت تمدید شده دیگر چنانچه کار به اتمام نرسیده باشد، مهندس مشاور با کسب نظر پیمانکار نسبت به تهیه تاخیرات اقدام نموده، مجاز و غیرمجاز بودن آن را اعلام می کند. پیمانکاران نیز در صورت اعتراض به این امر می توانند از طریق ماده ۵۳ اقدام به اعتراض نمایند.

وی افزود: در شرایط عمومی پیمان مجاز و غیرمجاز بودن تاخیرات تعریف نشده است

پیام آبادگران
بهمن و اسفند ۱۴۰۲
شماره ۴۱۵

اما در بخشنامه ۱۷۳۰ تاخیرات مجاز خارج از قصور پیمانکاران و تاخیرات غیرمجاز در نتیجه قصور پیمانکار تعریف شده است. در شرایط عمومی پیمان، پرداخت هیچ خسارتی از بابت تطویل مدت پیمان به پیمانکار پیش بینی نشده اما بر اساس ماده ۲۲۷ و ۲۹۹ و ۵۱۵ قانون مدنی و در صورت مجاز بودن تاخیرات می توان بخشی از خسارات مربوط به خواب ماشین آلات، هزینه بالاسری و تجهیز کارگاه را گرفت.

مهندس روزی طلب افزود: در شرایط عمومی پیمان جدید که تهیه شده اما هنوز ابلاغ نگردیده، پرداخت خسارت مربوط به هزینه بالاسری و تجهیز کارگاه پیمانکاران در دوران تاخیرات مجاز پیش بینی شده است. وی با اشاره به اهمیت تهیه لایحه تاخیرات عنوان کرد: لایحه تاخیرات مجموعه ای از مستندات و مدارکی است که پیمانکار برای اثبات مقصر نبودن خود در پایان مدت اولیه برای مشاور و کارفرما می فرستد، و از آنجایی که مانند صورت وضعیت و تعدیل روش مشخصی برای محاسبه آن وجود ندارد، پیمانکار باید از جزئی ترین مدارک و مستندات مربوط به تاخیر استفاده نماید تا مجاز بودن تاخیرات را ثابت کند.

وی با اشاره به آسیب هایی که تاخیر غیرمجاز به همراه دارد عنوان کرد: اگر تاخیر غیرمجاز باشد می تواند باعث فسخ پیمان موضوع ماده ۴۶ شرایط

عمومی پیمان، اعمال جریمه تاخیرات موضوع ماده ۵۰ شرایط عمومی پیمان یا شرایط خصوصی پیمان، تغییر در ضرایب محاسبه تعدیل از ۹۷/۵ به ۹۵، تغییر در شاخصهای دوره تاخیرات غیرمجاز و تبدیل از شاخص دوره به شاخص متوسط، و پرداخت بیمه تمام خطر پروژه توسط پیمانکار باشد.

مهندس روزی طلب گفت: علاوه بر موارد فوق، تاخیر غیرمجاز به افزایش هزینه بالاسری و تجهیز کارگاه، افزایش هزینه های مربوط به تمدید ضمانت نامه ها، تاخیر در شروع دوره تضمین و تبعات ناشی از آن، اشغال ماندن ظرفیت کاری پیمانکار، و عدم کسب امتیاز لازم پروژه جهت ارزیابی دیگر مناقصه ها منجر خواهد شد.

وی با اشاره به ماده ۳۰ شرایط عمومی پیمان تصریح کرد: پیمانکار می تواند از انجام کاری که در چهارچوب پیمان نیست خودداری کند، تغییر در نقشه و دستور کار نیز می تواند به تغییر قیمت یا تطویل پیمان بیانجامد، که بهتر است پیمانکار در این باره طرح توجیهی لازم را تهیه نماید. تاخیر کارفرما در ابلاغ دستور کارها، تحویل کارگاه و... هم می تواند به تاخیراتی منجر شود و پیمانکار باید با توجه به طرح تفصیلی موجود در این باره درخواست ابلاغ و تحویل و... نماید.

وی افزود: در ماده ۴۳ شرایط عمومی پیمان

به حوادث قهری اشاره شده که می تواند تاخیرات پیمانکاران را مجاز کند چنانچه در دوران شیوع کرونا، بخشنامه ای در زمینه دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از کرونا صادر شد. ماده ۴۹ شرایط عمومی پیمان در مورد تعلیق نیز جز تاخیرات مجاز پیمانکار است، به شرطی که زمان شروع و خاتمه تعلیق با نامه رسمی کارفرما باشد. در صورتی که قوانین و مقررات جدیدی وضع شود که در تغییر مدت اجرای کار موثر باشد نیز می توان از آنها برای مجاز کردن تغییرات استفاده کرد. روزی طلب در ادامه گفت: هر چیزی که طبق شرایط عمومی پیمان به پیمانکار تعلق می گیرد و کارفرما از پرداخت آن خودداری می کند نیز باید در لایحه تاخیرات قید شود. یکی از موارد مهم بند الف ماده ۳۰ شرایط عمومی پیمان به کارفرما اختیار می دهد که به هر دلیل غیرقابل پیش بینی که خارج از اختیار پیمانکار بوده تاخیر وی را مجاز بداند، اگرچه بسیاری از کارفرمایان علاقه ای به استفاده از این اختیار خود نشان نمی دهند.

پس از این که مهندس روزی طلب در بخش دیگری از این کارگاه آموزشی، در زمینه نحوه محاسبات ناشی از تاخیر در پرداخت صورت وضعیت-ها (بخشنامه ۵۰۹۰) و بخشنامه ۱۳۰۰ و استعلام های اخذ شده از سازمان برنامه و بودجه در خصوص تاخیرات توضیحات کاملی ارائه داد، برنامه پرسش و پاسخ برگزار شد.

بهنام امیری جعفر بیگلو

وکیل، مشاور رسمی و مسئول فنی مالیاتی

قبول وکالت مالیاتی پرونده های اشخاص حقوقی و حقیقی در خصوص مالیات عملکرد و مالیات ارزش افزوده در کلیه مراحل دادرسی مالیاتی از جمله:

- مراجعه به ادارات مالیاتی جهت توافق با رئیس امور مالیاتی در اجرای ماده ۲۳۸ ق.م.م
- شرکت در جلسات هیات های حل اختلاف مالیاتی بدوی موضوع ماده ۲۴۴ ق.م.م
- شرکت در جلسات هیات های حل اختلاف مالیاتی تجدیدنظر موضوع ماده ۲۴۷ ق.م.م
- تنظیم لایحه دفاعیه جهت شورای عالی مالیاتی موضوع ماده ۲۵۱ ق.م.م
- تنظیم لایحه دفاعیه جهت مرکز عالی دادخواهی مالیاتی موضوع ماده ۲۵۱ مکرر ق.م.م
- انجام کلیه خدمات مالیاتی اعم از مشاوره تکمیل اظهار نامه عملکرد و ارزش افزوده استرداد مالیاتی و ...
- انجام کلیه خدماتی که توسط مودی به مشاور مالیاتی تعویض می شود برابر جزء ۱ ماده ۵۵ قانون مالیات بر ارزش افزوده

عضو جامعه مشاوران رسمی مالیاتی ایران کد عضویت : ۲۰۳۵

مشاور رسمی و مسئول فنی مالیاتی

عضو انجمن حسابداران خبره ایران

عضو سابق هیات های حل اختلاف مالیاتی

شهر تهران (شمال، مرکز و غرب)

۰۹۱۲ ۱۹۵ ۸۱۹۹

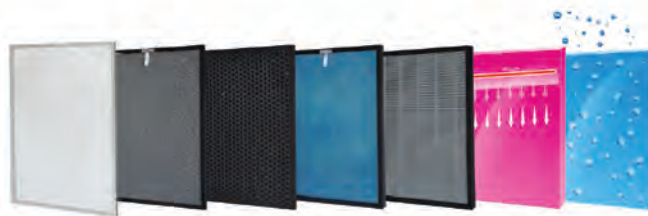
۰۲۱-۸۸۲۴۸۸۵۳-۴

دستگاه تصفیه هوا

مدل K08A

- ۷ مرحله فیلتراسیون پیشرفته
- قابلیت رطوبت‌زنی
- قابلیت کنترل از طریق اپلیکیشن
- نمایش لحظه‌ای میزان آلودگی‌ها

حذف میکروارگانیسم‌ها

حذف‌کننده دود سیگار و آلاینده‌های گازی

موتور DC برای مصرف بهینه انرژی

حذف‌کننده ذرات PM2,5

ضدعفونی UVC

عملکرد فوق کم صدا

بانکداری از شرکت

Open Banking

بانک خاورمیانه
Middle East Bank

www.middleeastbank.ir
info@middleeastbank.ir

فناوری‌های جدید بانکی، مشتریان را از حضور در شعبه‌ها بی‌نیاز کرده است. بانکداری باز (Open Banking) خدمتی است که به شرکت‌ها امکان می‌دهد خدمات بانکی را توسط پستر نرم‌افزاری خودشان (از جمله سامانه‌های مالی و حسابداری) در هر ساعت از شبانه‌روز، انجام دهند.

- انتقال وجه (داخلی، ساتنا، پایا و پل) به‌صورت تکی، گروهی و ترکیبی
- استعلام چک صیادی
- تطبیق کد ملی با شماره حساب یا شبا
- مشاهده لیست چک‌های واگذارشده به حساب
- مشاهده جزئیات قبوض و پرداخت آنها
- خدمات مربوط به اعتبارسنجی